

LOS HECHOS

Jadu'n Nej Jesús Y'ayuccapxhuäcxpi Ytuun Yjajti

¹⁻² Ma je jayijp'atypi necy, migüg Teófilo, ti nyanijayïy tüg'óciy jadu'n nej Jesús ytuun etz jadu'n nej yaj'ixpijctzondacy oga'n'aty, ixti cooni ypättigiïy tza-jpjoty. Ca'ni Jesús anajty ypättigiïy tza-jpjoty co huin'ijxy je' yjäy huidibi yi' y'ayuc ytiy'ajt capxhuäcxïib, e chi miid je Espíritu Santo najztunïy najtz'ane'miïy nej huaad ajcxy ytunipy. ³ Co anajty Jesús y'ögy, chi ñayguëxici canaag'oc ma je' ydiscípulos ajcxy, e huixchiguïpx xii ñayquëxigo'ci ma je' ajcxy, yajniquëxïgy huädz co anajty yjuugyity, etz ñañ yajmiidmiydacy je' yjäy je Dios y'ayuc etz Dios y'ané'min.

⁴ Co anajty jim ijtcixy tügmucy miid Jesús, chi Jesús je' ydiscípulos ajcxy ane'my co ca' huaad jim choongixy jim Jerusalén. Chi ajcxy nimay:

— Ahuijxcix tiibi Dios nDeedy ahuanïy ma miich ajcxy, je huidibi miich ajcxy nyajmiidmiydägy. ⁵ Janch Juan je Bautista jäy yajniibejt miid nii, tzojc miich ajcxy xy'adigïhuipy xyjottigïhuipy yi Espíritu Santo.

Jesús ypättigiïyñi tza-jpjoty

⁶ Ni'amugi anajty ajcxy jim miid Jesús, chi ajcxy yajtiïy:

— ¿Huindzin, nej myajcödigoyamy je Israeljäy ymidzip jadachambi?

⁷ Chi Jesús y'adzooy:

— Ca' xypaatcixy mnejhuïygixy je xii je tiempo mina anajty ti yhuaad'ajtni, mina Dios Teedy tuna'ñ tijaty, je' tügpajc miid cötújcin tijaty ytunamy. ⁸ Co anajty je

Espírito Santo chinaydacpicy ma ajcxy mjot mhuinma'n mbaatcixp mic'ajt. E chi mdzoongixp ayuc capxhuäcxpi miid iich ycixpi ya Jerusalén, etz tüg'óciy Judea ñaaxjot, etz jim Samaria, etz huindu'my ñaaxhuiñybi.

⁹ Ti jada ajcxy jadu'n yajnimäy, jim anajty ajcxy yhuindiäcxixy, chi Jesús chajppejtni. Chi miñ joc yeeg huidi Jesús yajniðigoyday, chi ajcxy ca' ocjac'ijxni.

¹⁰ Jadu'n anajty ajcxy chachpät'ijxcixy tzajpcíxy, co Jesús ypättigiñy. Huin'it mejtz yeydiç ñayguëxiçi ma je' ajcxy ymijç, poob huit miid, ¹¹ chi ajcxy ñimaayi:

—Galilea jäy ajcxy, ¿nej co mdzachpät'ijxcixy tza-jpcíxy? Yi Jesús huidibi ti chajppetey, ti chooñ ma miich ajcxy, minaamb jadüg'oc jadu'n nej ti m'ijxcixy co ti ypättigiñy.

Matías yajhuin'ijxy co Judas ytung jijptuniñyipy

¹² Huin'it Jesús ydiscípulos ajcxy chooni ma je cögop huidi xiijip Olivos, yhuimbíjtcixni jim Jerusalén, ca' ooy yjiguëgyity, jëbi yajyöy sábado xii, jadu'n nej Moisés ycötújcin y'ane'my. ¹³ Co ajcxy yja'ty ma je cajp, chi ajcxy ypejty ma je cuarto mimetz nihuijtzpetypi ma ajcxy anajty miidity yjättac. Jim yi' anajty ajcxy: Pedro, Jacobo, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Alfeo ymang Jacobo, Simón je Zelote etz Judas Jacobo ymiguëx. ¹⁴ Tüg'óciy anajty ajcxy y'ijtcixy tügmucy Dios miðijctzoogixy chajpcapxycapxcixy. Ymiid ajcxy anajty Jesús y'uch etz María Jesús ytaj, etz jacjadyii töxyjäydijç.

¹⁵ Huin'it xii Pedro ytinayigy agujc'amy ma je ymiügütijç ajcxy huidibi yajmij'ajtp Jesús, huidi anajty ajcxy naybaatip migo'px ja'iipxti jäy, chi nimay ajcxy:

¹⁶ —Miügütijç, copicy co jada yajcuydúniipy nej Dios yminañ ma ñecy huidi jaybety ijtp, ma David jaay Dios y'ayuc, ma Dios nigapxy Judas. Je'huidi coduu'ajt taabi je

judíoŷäy ajcxy majch Jesús. ¹⁷ Je Judas yaj'amichomujcp je' anajty miid iich ajt, paatip anajty Dios ytung tú'ciy miid iich ajt. ¹⁸ Chi Judas ñicxy juy tüg naax miid je muju'ñ huidibi anajty ti paady miid yjibic-huinma'ñ. Chi jim mic'amy ycäy tzuxcödeen, chi ytopxy ymooxac, e chi ytiinch ypidzimday. ¹⁹ Je jäy ajcxy huidibi anajty tzinaayb jim Jerusalén, co nejhuiy, chi ajcxy yximoy je naax Acéldama, hue' je' yhuimbizimy ma je' ajcxy ayuc, ni'py ñaaxjot. ²⁰ Jada je' je ayuc huidibi David yjaay ma je Salmo necy:

Hui'mip najtz'ixiy yi' chinaaydac. E ca' pin yajtunipy.

Nañ jadu'n ymina'ñ:

Huingbi huen yajnicxyii je' ytung.

²¹⁻²² Copicy co tüg yëydijc huidibi miid ti yhuidity nHuindzin Jesús quipxyi miid iich ajt, huen tunipy je tung huidibi Judas anajty ytumyb, maab Juan yajniibety ixti taabi xypuyöyduutim co pättigiy tzajpjet, tüg jëbi testig'aty miid iich ajt co Jesús yjugypijcy.

²³ Chi Jesús ydiscipulos ajcxy huin'ijxy mejtz jäy: tüg jäy huidi anajty yxi José, huidi yxi anajty yajtij Barsabás etz nañ jadu'n anajty yajtij Justo. E huin'ijxy ajcxy nañ jadu'n Matías. ²⁴⁻²⁵ Chi Jesús ydiscipulos ajcxy Dios mibijctzoy, yminañ ajcxy:

—Huindzin Dios, m'ijxyp mnejhuiyb tüg'óciy jäy yjot yhuinma'ñ, yajni'ixiygich jada metzpi jäy huidibi miich nidügti ti nhuin'ixy, je huidibi jëbi jijptigiyiy miich mdung tú'ciy miid iich ajcxy, etz huidibi apóstol'adip. Huen jada jäy jijptigiyiy je tung huidibi Judas ti yajtigooy, co ytundigooy e ñicxy ma ypaadyii.

²⁶ Chi ajcxy suerte ijxy, e je suerte ñibidzimni je Matías. E huin'ítiy je Matías oy ymicho'ndigiy ma je nimajtügpi ajcxy huidi ycapxhuäcxy Jesús y'ayuc.

2

Co je Espiritu Santo ycidacy choñ tzajpjoty

¹ Co oy je Pentecostés xii paady, jim anajty Jesús ydiscípulos ajcxy ni'amugi' tú'ciy ijtcixy. ² Huin'it janch timitiini yajmidoy tüg ne'min, choñ tzajpjoty, jadu'n nej poj micpi. Chi yaj'ujtzaay je tigot ma anajty ñaaygixy. ³ Chi nigidaaci nidüg nidügti toodz jadu'n nej jinye'n. ⁴ Chi je Espiritu Santo nidüg nidügti ajcxy y'adigiyyi yjottigiyyi. Chi ytigiiygixni capxy miydaacp nije' nije' ayuc jadu'n nej je Espiritu ajcxy yajcapxyii.

⁵ Jim Jerusalén anajty je huin'it xii may judíojäy ajcxy huidibi tzoomb canaag agajp. Hue' ajcxy chachcuydumb judíojäy ycostumbre. ⁶ Co je cajpjäy ajcxy midooy je ne'min, chi ajcxy ooy yömujoy. Chi je mayjäy ooy yhuinmay'ahuidijty, co ajcxy midooy chachcapxcixy chachmiydaaccixy ma yci'm'ayuc. ⁷ Je mayjäy ajcxy ooy chigiyy jihuuy, chi ajcxy ñayñimaayi miñ xyipy:

—Ix ¿nej cay Galilea jäy jada ajcxy nidüg'óciy huidibi jadu'n tzachcapxcixy tzachmiydaaccixy iich ajt ngi'm'ayuc? ⁸ ¿Nej iich ajt co nmido'mbójcim co tzachmiydaaccixy iich ajt n'ayuc huidibi ti nmibi'c'ájtım? ⁹ Ya anajty ajcxy Partia jäy, Media jäy, Elam jäy, Mesopotamia jäy, Judea jäy, Capadocia jäy, Ponto jäy, etz cham huidi tzinaayb ajcxy jim Asia ñaaxjot, ¹⁰ etz huidibi ajcxy tzomb jim Frigia, etz Panfilia, huidibi tzomb jim Egipto, etz huidibi tzomb jim ma yi Africa ñaaxjot Cirene ninaxy. Nañ jadu'n jim romanojäy huidibi ya adzinaayb. May ajcxy jim huidibi judíojäy etz nijjity huidibi ca' yjudíojäyity huidibi judíojäy ycostumbre ajcxy ti yijjptigiyyi. ¹¹ Ya nañ jadu'n Creta jäy etz Arabia jäy; e iich ajt tüg'óciy nmidoohuim jada jäy ajcxy

nigapxcixy nimiyaaccixy huidi Dios ti tuñ mijcajee ma ñich ajt ngi'm'ayuc.

¹² Nidüg'óciy ajcxy ooy jihuïy, e chi ajcxy ooy yhuinmay'ahuidijty, miñ xyipy ñay'amidóohuigixy:

—¿Nej jada yhuimbizima'ñ?

¹³ E nijējity jāy jēyi nixigy yajxigy, yminaangixy:

—Muucip jada yi' ajcxy.

Pedro yaj'ixpijcy je mayjä

¹⁴ Huin'it Pedro ytinayigy miid je nimajctügpi apóstoles, e ytiigy capxpi mic yminañ:

—Yēydijctjyc ajcxy huidibi tzinaayb Judea etz tüg'óciy huidibi tzinaayb ya Jerusalén, nejhuihuipy miich ajcxy jada e midou ajcxy yajxon huidibi ajcxy nyajnimāhuamyb.

¹⁵ Jada jāy ajcxy ca' ajcxy ymügyii jadu'n nej miich ajcxy minaangixy. Tim petyxiini jada cham. ¹⁶ Jada je' huidibi ñigapxy je Joel, Dios y'ayuc najtzcapxiybi, co jadu'n mina'ñ:

¹⁷ Je huin'it xii mina anajty je naaxhuiñybi cixa'ñ, jadu'n Dios minañ, nyajhuäcxtāhuibich je nEspíritu ma tüg'óciy naaxhuiñyjäy. Miich mniix etz mmang ajcxy capxhuäcxip ñich n'ayuc ndiy'ajt, e je yujcy-eecpidijc ajcxy yhuin'ixipy ooy mijhuinma'ñ, e je mijjäydijc cumāhuipy ajcxy.

¹⁸ Nyajhuäcxtāhuip ñich je nEspíritu huin'it xii ma ñich ndumbi yēydijcpi töxyjäybi, e yi' ajcxy capxhuäcxip ñich n'ayuc ndiy'ajt.

¹⁹ Nyajquēxīgibich tzajpcíxy huidijaty oy chigiinyñi, e ya naaxhuiñ nyegipyich tiy'ajt: ni'py, jin etz jinjoc.

²⁰ Yi xii ahuimbidipy coodz, etz je po' ahuimbidipy nej ni'py, ma anajty ca' miñ je xii je tiempo mina anajty mina'ñ je Huindzin Dios. Mij ayo'n ji tunaanip jadaanip ijna' quēxna'.

²¹ E tüg'óciy jäy huidi miyaaxp ojadajtp je Huindzin Dios, Dios ajcxy yajnidzögiib y'alma.

²² Chi Pedro yjacminañ:

—Amido'ijtcix, miich judíojäy ajcxy, jadu'n nej cham nmına'na'ñich. Je Jesús huídibi tsoon jim Nazaret ti xyaj'ijxcixy Dios ymic'ajt, mijhuinma'ñ, etz ijxpejt, jadu'n nej miich ajcxy ti m'ijxcixy ti mnejhuiuigixy. ²³ Jada yajciyejc ma miich ajcxy, jadu'n nej anajty Dios ti yajniögödugi, e ti huinmay. Ajcxy mmajch je Jesús e myaj'ögy ajcxy, chi ajcxy myajcruudzpejty miid jibic jäydijc y'ané'min. ²⁴ Chi Dios yajjugypijcy yajnihuädziütuty ma yi ó'cin, ca' huaad yhui'my ögy huinixii. ²⁵ Je David ñimiydac Jesús chi yminañ:

Nejhuiybich co je nHuindzin Dios y'ity ma ich nhuinduu.

Yi' ijt ma ich n'a'oy, jigix ca'ydi pin xy'adzigiyich xyajhuinma'ñyidigooyich.

²⁶ Paady ti njotcugiyich, e ti ngapxypidzimyich co ooy njotcujcich. Paady co oy n'ögibich etz ninicx ñaaxtigiñhuipy, ca' ndajy mayich.

²⁷ Co miich Dios ca' myajhui'ma'ñ ich n'alma ma ñaaxtigiydac. Ni mga'aa'ixiñhuipy, co miich mdumbi huídibi ooy mdzocy, co nicxy ñinicx ñaaxhuindigoydäy.

²⁸ Miich Dios, ti xyajni'ixiyich yi tzinaayin huídibi ymiid jugy'ájin huinixiibi. Xyajjotcugihuibich miid co xymiid'idipyich.

²⁹ Chi Pedro yjacminañ:

—Migügtijc ajcxy, huädz miich mnejhuiuigixy co ich ajt nmij'ap David y'o'cy etz yajnaaxtigiyyi. E ma ñaaxtigiyy nmiidni jé'ajt chambaad. ³⁰ Je David hue' je' anajty Dios y'ayuc ñajtzcapxiybi, e ñejhuiyb anajty co ti Dios yajnimäyii huídibi ca' y'anijity. David ñejhuiyb anajty co

ma y'ap y'oc ma'xung'adipy Cristo, jaydēbi ané'mipy ma David y'ane'mdac. ³¹Jadu'n co David jecy'ajty huinjihuñy e nejhuiy etz nigapxy jadu'n nej yjugypiga'ñ je Cristo co anajty ti y'ögy. E yminañ co ca' yi' y'alma yhuí'mipy jutjoty etz ñinicx ca' ypüdzipy. ³²Dios yajjugypjcy je Jesús co y'o'cy. Jada tiy'ajt ñich ajcxy nidüg'óciy nidiy'ajt'ajtpy. ³³Jadu'n Dios Jesús mooy mij'ajt jilby tza-jpjoty, chi yajc'idigñyi je Espíritu Santo huídibi Dios Teedy y'ahuaniy e tüg'óciy huídibi miich ajcxy ti m'ijxcixy ti mmidoogixy jilby yi' chooñ ma yi'. ³⁴Com David ca' je' chajpejty, je David ci'm yminañ:

Je Huindzin Dios nimay ñich nHuindzin: “ñña' ma ñich a'oy'amy,

³⁵ixti cooni nmimadactähuibich yi mmidzip, jadu'n anajty nipaady nej jihuiy mdecypocxpejt'adyii.”

³⁶Chi Pedro yjacminañ:

—Ñejhuñhuipy nidüg'óciy yi Israel jäy ajcxy co janch janch co je Jesús huídibi miich ajcxy myajcruudzpejt, Dios yajnibijc co yhuindzin'adipy ma miich ajcxy, etz Cristo huídibi xyñihua'nipy xyajtözögy ajcxy.

³⁷Co je mayjäy ajcxy jadu'n midoy, chi ajcxy yjotyungñy, e amidoy ajcxy je Pedro etz jacjadyii jäy huídi Jesús y'ayuc capxhuäcxí anajty, chi ajcxy yminañ:

—Migügtijc, ¿ti ñich ajcxy jēbi huaad nduñ?

³⁸Huin'it Pedro y'adzooy:

—Jothuimbijtcix e ñibejtcix nidüg nidüg miid Jesu-cristo yxií, jigix Dios miich ajcxy mbocy xyhuinmeecixpy. E jadu'n Dios xymöhuipy je Espíritu Santo. ³⁹Huídibi Dios y'ahuaniy miich yi' ajcxy mje' etz m'ung ajcxy, etz m'ap m'oc ajcxy, etz nañ jadu'n je jäy ajcxy huídi jigüémip, etz jacjadyii jäy ajcxy huídi Dios huin'ixamy.

⁴⁰ Miiid jadyaab ayuc etz jacjadyii ayuc Pedro yajnimay capxhuijy je mayjäy ymīnañ:

—Ca' mmijpidaaccix je jäy ajcxy y'ayuc huidibi ca' capxymido y Dios.

⁴¹ Jadu'n yjajti, je jäy ajcxy huidijaty mibijc Pedro y'ayuc, chi ajcxy ñibejtay huin'it xii. Ñimayiiy ajcxy huidibi mijpidac Jesús y'ayuc oy nidugiig mildi jäy.

⁴² Tüg'óciy ajcxy anajty panixcixy yi ixpijcin jadu'n nej yi Jesús y'apóstoles ajcxy yaj'ixpijcy. Chinaaygixy yquipxyjot yquipxyhuinma'ñ. Etz Dios mibijctzoogixy e ñayyöymújci gixy co anajty ajcxy chajcaagy tujc-huäcxaangixy.

Jadu'n nej je mibijpidijc chinaaygixy jugy'ajtcixy

⁴³ Nidüg'óciy ajcxy anajty ooy mijcajee jihuüy. E Jesús y'apóstoles ajcxy ijxpejt etz mijhuinma'ñ ooy anajty tungixy.

⁴⁴ Nidüg'óciy je jäy ajcxy huidibi anajty ti ymibijccixy ijtp anajty ajcxy tüg mucy, e yajhuäcxcixy tijaty ajcxy anajty ymiid, mooygixy ymügügtijc.

⁴⁵ Ytoocpy anajty ajcxy yi' ypidägy huidibi anajty ymiid, e chi anajty yajhuäcxcixy yi meeñ nije' nije' nej pin ti yajmayjaty.

⁴⁶ Jabom jabom anajty ajcxy ñayyöymugyii ma Dios ytijc, etz nañ ñayyöymugyii ajcxy ma ytijc tzajcaagy tujc-huäcxcixy etz ycaaygixy y'uuccixy ni'amugi' jotcujc miid ajcxy y'oyjot y'oyhuinma'ñ.

⁴⁷ Ñi'ügixy niyaaxcixy yi Dios, e tüg'óciy jäy nayyajmij'ájtíp anajty ajcxy. Chi je Huindzin Dios yajmayiy jabom jabom yi mibijcpidijc, yi' huidibi anajty patp nidzoocin.

3

Tüg tecyma'tpi chögy

¹ Tüg xii Pedro etz Juan ypättigiy ajcxy tú'ciy ma Dios ytijc, mijminacy xii anajty, je' je' anajty je hori mina ajcxy

Dios mibijctzoogixy. ²Jabom jabom anajty jäy yajnicxcixy ma je Dios ytijc'aguu tüg tecyma'tpi, jadu'n je' anajty ti yma'xung'aty. Chi ajcxy pidägy je tecyma'tpi ma je Dios ytijc'aguu huidi anajty yxi la Hermosa, jigix jim pijctzohuipy meen ma je jäy ajcxy huidibi tigiyyb ma Dios ytijc. ³Co je jäy tecyma'tpi ijxy Pedro etz Juan ytigihuaangixy anajty ma Dios ytijc, chi pijctzoy meen. ⁴Co Pedro etz Juan ijxy je tecyma'tpi, chi Pedro yminañ:
—Huindicxpejtcich.

⁵Chi je jäy huindicxpejty, yjiip'ixpy anajty ti möhuaanip. ⁶Chi Pedro je tecyma'tpi nimay:

—Ca' nmüididyich plata, oori, huidibi janchtiy nmüidich je' nmöhuip. Müid Jesucristo je Nazaretpi ymic'ajt iich miich nimaayb: Tinaayig etz yöy.

⁷Huin'it Pedro majch je tecyma'tpi ma a'oygi', e yajtinaygugiiy. Huin'ítiiy y'oyiiy ymicpijcy je ytecy etz ytecyöög. ⁸Chi je tecyma'tpi ytinaygugiiy etz chi ñajztibiyy. Chi jada' yöychoñ e ytigiiy ma Dios ytijc müid Pedro etz Juan yöyñip ñidijcni yujctijcni, yam Dios ooy jäymeck. ⁹Tüg'óciy je mayjäy ijxy co anajty yöyñip etz jäymeck yi Dios. ¹⁰Je jäy ajcxy y'ijxy'ajtpy anajty ajcxy je tecyma'tpi e ñejhuiygixyp co je' anajty je' huidibi pijtzohuo'cp pi'c meen ma Dios ytijc'aguu huidi anajty yxi la Hermosa. Paady je jäy ajcxy ooy chigiyy jihuiy, co ajcxy ijxy nej anajty yam ti ytunyii ti yjadyii.

Pedro nimiydacy nej anajty je tecyma't ti chögy

¹¹Je tecyma'tpi huidibi anajty ti chögy ca' anajty ixmach Pedro etz Juan, e tüg'óciy yi jäy anajty ooy jihuiygixy huinmaaygixy. Chi mic'amy mayjäy nimujcy Pedro etz Juan jim ma yi Dios ytijc huinduu huidibi jäy ytijpy Salomón. ¹²Pedro co jadu'n ijxy je mayjay, chi yminañ:

—Judío yëydijctijc, ¿nej co mdzachhuinmaagyixy mijcjee? ¿Nej co iich miich ajcxy xychachhuindiicxcixy jadu'n nej jihuïy iich ajcxy jada jäy ti nyajtzögyich ti nyajyöychooñich miid ngïmmic'ajtich, o miid co iich ajcxy ooy nDios'ojadaty? ¹³ Ich'ajt nDios, je Dios huidi nmij'ap nmijteedy, je Abraham, je Isaac, etz je Jacob y'ojadajt, yi' ti yajtzögy jada tecyma'tpi, jigix yajcömayipy yi' y'ung Jesús huidibi miich ajcxy mgïyejc ma je tungmiidpi. E co je gobernador Pilato je' najtzmazihua'ñ, miich ajcxy ca' m'aa'axiïy. ¹⁴ Ma yjapadyii ajcxy mgapijctzoy co huen yajnajtzmazïy, je huidi anajty yajpaatp huädz etz tudägy, chi miich ajcxy mbijctzoy co huen yajnajtzmazïy tüg jäy huidibi anajty ti yjäyyaj'o'cy. ¹⁵ Jadu'n je jäy ajcxy yaj'o'cy je' huidibi anajty jugy'ajt yejcp. Je huidibi Dios yajjugypijcy ma anajty ti y'ögy e jada tiy'ajt iich ajcxy nidiy'ajt'ajtpyich. ¹⁶ Miid co ti mibicy Jesús yxiï, je mijhuinma'ñ huidibi Jesús ymic'ajt ti tuñ miid jada pa'mjäy huidibi miich ajcxy m'ijxyp mnejhuyib. Com ti mibicy Jesús paady ti chögy janch yajxondicni, jadu'n nej miich ajcxy nidüg'óciy ti m'ijxcixy.

¹⁷ Chi Pedro yjacminañ:

—Nmigügtijcich, nejhuyibich co miich ajcxy etz mhuindzindijc yaj'o'cy Jesús, miid co anajty mgane-jhuïygyixy ti anajty ajcxy mduungixy. ¹⁸ Jadu'n cham Dios ti cuyduñ jadu'n nej Dios y'ayucnajtzcaxiïybi ymina'ñ co copicy co yi Cristo yajnaxipy ayo'n. ¹⁹ Paady játyim jothuimbijtcix miich ajcxy ma Dios, jigix ajcxy mbocy yajjötztähuipy. Huin'it je Huindzin Dios xyaj-niguexipy ajcxy jotcujc'ájtin huinixiï, ²⁰ e yi' quexamb je Jesús, je Cristo, je huidibi Dios jayijp'aty yhuin'ijx co quexa'ñ ma miich ajcxy. ²¹ Oy jadachambi Jesu-

cristo y'oc-huí'mipy jiiby tzajpjoty ixti cooni Dios anajty yaj'oyiydäy tijaty, co jadu'n yjaay yi' y'ayucnajtzcaxxiybi huidibi miid huädz yjot yhuinma'nñ huidibi ajcxy jecy'ajty tzinay. ²² Jadu'n Moisés nimay iich ajt nmij'ap nmijteedy jecy'ajty: “Je Huindzin Dios xyajniguexaan miich ajcxy tüg yi' y'ayucnajtzcaxxiybi, huidibi pidzimamyb ma miich ajcxy mjuugy mmigüg jadu'n nej iich yi' xyguejxy. M'amido'idipy miich ajcxy yi' y'ayuc. ²³ Jadu'n yjadipy co tüg'óciy jäy huidibi anajty ca' capxymidooy je Dios y'ayucnajtzcaxxiybi, huädz ajcxy ytigoydähuipy, e tüg jibicy ajcxy idipy ma judíojäy ajcxy yajpaady.”

²⁴ Chi Pedro yjacminañ:

—Jadu'n jada tüg'óciy Dios y'ayucnajtzcaxxiybi, chondacy ma Samuel ixti ma jacjadyiini ajcxy, ñigapxtay ajcxy jadu'n nej cham ytuñyii yjadyii. ²⁵ Yi Dios y'ayucnajtzcaxxiybi ajcxy, miich je' anajty ajcxy mmij'ap nmijteedy. E je ayuc huidibi Dios yajnimay Abraham ycuydunaamyb miid miich ajcxy co jadu'n yminañ: “Ngonúucxibich tüg'óciy naaxhuiñyjäy miid tüg miich m'ap m'oc.” ²⁶ Co Dios y'ung y'o'cy, chi Dios yajjugypijcy jadüg'oc, e quejxy jayjip ma miich ajcxy, jigix xyconúucxixipy, etz jigix nidüg'óciy miich ajcxy m'ixmadzipy yi mjibichuinma'nñ.

4

Pedro etz Juan ma tungmiidpi yhuinduu

¹ Pedro etz Juan jimni anajty tzachmiidmiydaaccixy je mayjäy ajcxy, co oy miingixy je judío teedy ajcxy, miid je soldado huindzin, je tzajptijc cuend'ajtpi etz miid saduceojäy. ² Ooy ajcxy anajty yjotmätcixy co Pedro etz Juan yaj'ixpijccixy anajty je mayjäy etz nimaaygixy co yi öcpi jugypigipy yi' ajcxy, com co Jesús yjugypicy co y'o'cy. ³ Chi je tungmiidpi ajcxy majch Pedro etz Juan, e chi

ajcxy pidacy pujxtigoty ixti com jabomni, com ti anajty chu'hiñ. ⁴ Mayjäy ajcxy huidibi anajty ti amido'ijtcixy je Pedro y'ayuc ymibijc ajcxy. E hue' je mibijcpidijc, ac yëydijctijcpi, yajmichomuicy jahueen ycamigoox mlity.

⁵ Je com jabom ajcxy ñaymújcci jim Jerusalén judíojäy tungmiidpi, je mijjäydijc etz yi escribas. ⁶ Nañ jadu'n jim anajty Anás huidibi anajty ane'mb je teedy ajcxy, etz je Caifás, je Juan, je Alejandro, etz tüg'óciy teedy mijtungmiidpi yjugymígüg. ⁷ Chi ajcxy pidacy Pedro etz Juan cujc'amy ma anajty ajcxy ñaymugyui, chi ajcxy y'amidooy:

—¿Pin miich ajcxy ti xymöy cötujcin co jada jadu'n ti mdungixy?

⁸ Huin'it Pedro ymiid anajty Espíritu Santo ma yjot yhuinma'ñ, chi yminañ:

—Miich ajcxy tungmiidpi etz judíojäy mijjäydijc, ⁹ yi' iich miich ajcxy cham xyaj'amidoob yi oybi tiibi yajtuñ ma tüg pa'mjäy e nejhuihuaangixy nej ti chögy. ¹⁰ Cham nimiydactäyich ma miich ajcxy mhuinduu, jaydëbi ajcxy nejhuiydähuipy tüg'óciy judíojäy, co jadayaabi jäy huidibi anajty tecyma'tpi, cham yajpaady ya ma miich ajcxy mhuinduu mic oy, miid je mic'ajt huidibi Jesucristo je Nazaretpi yejcpy, je jäy huidibi miich ajcxy myajcru-udzpejt, huidibi Dios yajjugypijc co y'o'cy. ¹¹ Yi Jesús jadu'n nipaady nej tüg tzaa oybi, huidibi ajcxy potzpidijc, ca' yajtúngixy co ytijccojcixy. Jesús cham ti paady mijtung ma Dios, jadu'n yi' ni paady nej tüg mij tzaa huidibi ytungbaatp ma poch ytaatz. ¹² Ca' jac ni pin huidibi jëbi xyajnidzoocim ajt n'alma. Jesucristo yi' je' tügpajc huidibi Dios yejc ma jäy ya naaxhuiñ huidibi jëbi xyajnidzoocim ajt n'alma.

¹³ Co je mijtungmiidpi ajcxy ijxy midoy jadu'n nej Pedro etz Juan ajcxy huinmic jotmic ycapxcixy, etz nejhuiy co

ca' ajcxy y'ixpicyjäyity, chi ajcxy ooy jihuui huinmay. Nañ y'i' ijxajp ajcxy co je' anajty huidibi ajcxy ti miid huidity Jesús. ¹⁴ Cha co yjactimjímity anajty je jäy huidibi anajty ti chögy ytinäy miid Pedro etz Juan, paady ajcxy ca'jajty nej midziptzoonipy. ¹⁵ Chi je tungmiidpi ni'ane'mdiy huen yajpidzimyii Pedro etz Juan ma je mayjäy anajty ñaymugyii, jigix ac jëyi tungmiidpidijc iyyöyaangixy capxyöyaangixy Pedro etz Juan ypocy. ¹⁶ Chi ajcxy yminañ:

—¿Ti cham nduunim miid yijiibi jäy ajcxy? Com tüg'óciy jäy huidibi tzinaayb ya Jerusalén ñejhuuiyb ajcxy co ti túngixy mijhuinma'ñ, e ca' huaad iich ajt nminaanim co ca' yjanchity. ¹⁷ Tzoc capx'adujcim co ca' huaad ajcxy jacnimiydägipy Jesús jadachambi etz jacnicxpi xii tiempo.

¹⁸ Chi ajcxy mijhuoy Pedro etz Juan, chi ajcxy nimay co ca' huaad ajcxy ni nej ocnimiydaacnip, ni ca' jacyaj'ixpigipy miid Jesús yxii. ¹⁹ Huin'it Pedro etz Juan y'adzooy:

—Huinmaaygix miich ajcxy ci'm pen tiy'ajt jada ma Dios co iich miich ajcxy ngapxycöbigipy jayijp, ca'ydi yi Dios. ²⁰ Com iich ajcxy ca' nni'amonangixy jadu'n nej iich ajcxy ti n'ixy ti nmidooy.

²¹ Huin'it je tungmiidpi ajcxy adzigi'ñ migapxy Pedro etz Juan, e najtzmazziy ajcxy. Ca' ajcxy mihuinma'nybaty nej tzaachytunipy Pedro etz Juan. Com tüg'óciy jäy yjäymejchpy ycömaayb anajty yi Dios jadu'n nej anajty ti ytuñyii ti yjadyii. ²² Je jäy tecyma'tpi huidibi tzooc co Dios mijhuinma'ñ ytuñ, ymiid anajty yjimijt huixchigüipx naxy.

Je miibijcpidijc ajcxy pijctzoogixy ma Dios jotmic'ajt

²³ Chi Pedro etz Juan co yajnajtzmazziy, chi ajcxy ñicxy ma ymigügtijc anajty, yajmiidmiydactay tüg'óciy jadu'n

nej teedy huindzin etz mijjäydijc anajty ti ñimáayigixy.
²⁴ Co jada ayuc ajcxy midoy nidüg'óciy ajcxy tú'ciy yjot yhuinma'ñ pidacy, chi ajcxy Dios mibijctzoy yminañ ajcxy:

—Huindzin Dios, miich je' ti m'oyduñ je tzajp, je naaxhuiñybi, je mejy etz tüg'óciy tijaty. ²⁵ Miich miid mEspíritu je David myajcapxy, e yí' jadu'n yminañ:

¿Nej co jada naaxhuiñybi jäy chachhuaangixy chachjihuiygixy, e yi jäy ajcxy huinmaaygixy huidibi ca' ytimytiijity?

²⁶ Yi reydijc ya naaxhuiñybi midziptzooñ ajcxy yi Dios. Etz je tungmiidpi cajp cajp ñaymujci ajcxy, midziptzoñ ajcxy Huindzin Dios, etz midziptzoñ ajcxy Cristo.

²⁷ Com janch co je rey Herodes etz yi gobernador Poncio Pilato ñaymujci ya ma jada cajp miid huidibi ca' yjudíojäyity ajcxy etz miid judíojäy ajcxy, midziptzoñ ajcxy yi m'ung Jesús huidi anajty ti mhuin'ixy. ²⁸ Yí' ajcxy ti cuydungixy tüg'óciy jadu'n nej miich, Huindzin Dios, ti myajnigödugiy jadu'n nej ytuniiyb yjadiiyb. ²⁹ Jadachambi Huindzin Dios, ix jadu'n nej yi tungmiitpi xychachmijotmá'tcixyich. Mo' yi mdumbi ajcxy jotmic'ájtín, jigix m'ayuc ajcxy capxhuäcxipy amic jotmic, ³⁰ e miid miich mmic'ájtín chögipy pa'mjäydijc, tunipy ajcxy tijaty ijxpejt etz mijhuinma'ñ miid yi m'ung Jesús yxii, huidibi miid huädz yjot yhuinma'ñ.

³¹ Co ajcxy mibijctzoday, chi je naax chuyuuy ma anajty ajcxy tügmucy yajpaatcixy, etz nidüg'óciy yí' ajcxy ymic'ajt mooyi je Espíritu Santo, e yi Dios y'ayuc capxhuäxcixy anajty amic jotmic.

Je mibijcpiidijc tú'ciy anajty ajcxy yjot yhuinma'ñ

³² Je mayjäy huidibi anajty ti mibicy, tú'ciy ajcxy yjot yhuinma'ñ. Ni pin anajty ycamina'ñ co naydüg jè'adyii.

Hue' anajty ymīnaangixy co tú'ciy jē'ájtigixy. ³³ Je majmetzpi Jesús y'ayuccapxhuäcxpi amic jotmic capxhuäcxy je tiy'ajt jadu'n nej je Huindzin Jesús yjugypijcy co y'o'cy. E mij ajcxy Dios ypubejti. ³⁴ Ma je' ajcxy ca' ni ti yajmayjajtcixy, com tüg'óciy tijaty anajty ajcxy ymiid ñaax o ytijc ytoocpy anajty ajcxy, e yejccixy anajty meeñ. ³⁵ Chi je meeñ yajcīdigiiygixy je apóstoles ajcxy e yi' ajcxy moy nidüg nidüg pinjaty yajmayjajtp. ³⁶ Jim anajty miid je' ajcxy tüg levita jāy huidi anajty yxii José, huidibi ma'xung'ajt ma yi ñaaxjot meyy agujc huidibi yxii Chipre, je huidibi je majmetzpi Jesús y'ayuccapxhuäcxpi, yxii moy Bernabé, huidibi huimbizim je yajjotcuyc'ajtpi. ³⁷ Je Bernabé tocy ytundac huidibi anajty ymiid, e chi mimiñ je meeñ, e yajcīdigiy je apóstoles ajcxy.

5

Je Ananías etz Safira ajcxy Dios midundigoy

¹ Chi jadüg yēdyjic, huidi anajty yxii Ananías, miid ytōxyjic, Safira, toogy ajcxy tüg it ytundac. ² Ananías ñayyajnihui'mi jac'anaxy je meeñ, e yajninicxy Jesús y'apóstoles ajcxy je jac-hueenip, jadu'n nej jihuñy yejctay tüg'óciy, etz yi' ytōxyjic ñejhuñyb anajty. ³ Chi Pedro nimay Ananías:

—Ananías, ¿nej co myajtuñ je mujcu' yhuinma'ñ, e mhuin'ina'ñ je Espíritu Santo, e ti mbugoñ jac'anaxypi meeñ nej ti tzoo'adyii yi pidägy tiibi mdoogy? ⁴ ¿Nej ca' anajty yi' miich mdundac'adyii? E co ti mdoogy, ¿nej ca' anajty je' miich mmeeñ'adyii? ¿Nej co jadu'n ti mdundigoo? Dios ti mhuin'iiñ, canan jāy.

⁵ Co jadu'n midoy, jímiyi Ananías yciday, e chi y'o'cy. E tüg'óciy jāy ajcxy huidijaty nejhuñy, ooy ajcxy chigiiy.

⁶ Huin'it ymiiñ jadyii yujcyecpidijc, chi ajcxy mo'ñ Ananías ñinicx, e oy ajcxy yajnaaxtigiy.

⁷ Codugiiig hori naxy, oy ytigiy je Ananías ytöxyijc, e ni ca' nejhuiy anajty ti ti ytuñyii ti yjadyii je ñäy. ⁸ Pedro y'amidoohui:

—Yajniimaaygich, ¿nej janch jadu'n ti mdoocixy yi mdundac jadu'n nej ti mgapxcixy?

Chi je töxyjäy y'adzooy:

—Janch jadu'n ti ndoogyich.

⁹ Chi Pedro yminañ:

—¿Nej co ti mnaygápxigixy mhuin'iina'ñ yi Espiritu Santo? Cha ma tijc'aguu je jäy ajcxy ytinäy huidi oy ti yajnaaxtigiy mñäy, e jadachambi miich ajcxy xyajnicxaam nañ jadu'n.

¹⁰ Tim huin'itiy Ananías ytöxijc yciday, e chi y'o'cy. E chi oy ycidägy ma Pedro ytecymijc. Co je yujcyecpidijc ytigiiy, chi ajcxy je' paaty ögy. Chi ajcxy yajpidzimy etz oy yajnaaxtigiy ma ñäy ymijc. ¹¹ Chi tüg'óciy je jäy ajcxy huidibi Jesús mibijcp etz tüg'óciy huidibi midou jada nej ti yjadyii ti ytunyii, chi ajcxy ooy chigiy.

Canaag mij'ijxpejt etz tiy'ajt

¹² Je majmetzpi Jesús y'ayuccapxhuäcxpi ooy anajty ajcxy Dios ymic'ajt yajniguëxici etz ijxpejt yejccixy ma yi jäy ajcxy. E tüg'óciy jäy ajcxy huidibi Jesús mibijc jabom jabom anajty ñayyöymújcigixy ma Dios ytijc huinduu huidibi yxi Salomón. ¹³ Ca' jac ni pin anajty mijnicxpeda'ñ mijyöypeda'ñ je' ajcxy. E je jäy ajcxy yjacyajmij'ajtpy huidi Jesús anajty ooy mibijccixyp. ¹⁴ Mayjäy oy mibijcni Jesús y'ayuc, yëydijctijc etz töxyjäydijc. ¹⁵ Etz ixti pa'mjäydijc anajty ajcxy yajnicxy mijtügujc cijx'aam pidaaccixy, jigix co Pedro ñaxipy jim ycadimjegyity co nicxy y'aa'ap yjaty ma je pa'mjäy. ¹⁶ Nañ

jadu'n mayjäy chooñ anajty huídijaty huingon ycajp, ymiingixy Jerusalén, miidmiingixy pa'mjäy, etz huídibi ca'oybi miid ma yjot yhuinma'n, e tüg'óciy yajtzooctaayb anajty ajcxy.

Pedro etz Juan yaj'ixhuídijtcixy yajpahuídijtcixy

¹⁷ Huin'it je teedy miitungmiidpi etz huídibi saduceo ijpíjcin ymijpidacp ooy ajcxy yajca'oy'ijxy, ¹⁸ e co ajcxy majch je apóstoles ajcxy, chi ajcxy pidacy ma je mijpujxtijc. ¹⁹ Chi Huindzin Dios tüg y'ángel je huin'it coodz yaj'ahuaach je pujxtijc aguu, yajpidzimy ajcxy, chi ajcxy nimay:

²⁰ —Níxcix, tinay'ahuíygix tzajtigoty, yajmiidmiydaaccix yi mayjäy ajcxy Jesucristo ytiy'ajt nej jébi jäy ajcxy paadipy jugy'ájtín jemybi.

²¹ Co jadu'n midoy, chi com jabom ytigíy ajcxy jopyñi tzajtigoty. Jiiby je' ajcxy anajty ñiyaj'ixpijcco'ni.

Chi je teedy miitungmiidpi etz jacpinjaty miid, chi ajcxy capxyñiguejxy yi judíojäy ymijjädijc etz xpicytijc co huen junta jadyii. Chi ajcxy capxyñiguejxy huen nicxy yajpidzimyii jiiby pujxtigoty yi apóstoles ajcxy. ²² Co je policías ajcxy ymejch ma je pujxtijc, ca' ajcxy paady je apóstoles ajcxy. Chi ajcxy huimbijtni miid tiy'ajt, ²³ chi ajcxy nimay:

—Hue' íich ajcxy ti nbaadcixy yi pujxtijc aducy, etz je soldadtijc jim tijc aguuy yjaccuend'ajtcixy. Chi co íich ajcxy nyaj'ahuäch je pujxtijc, ca' íich ajcxy ni pin ti nbaatyích jiiby pujxtigoty.

²⁴ Co jadu'n ajcxy midoy, je teedy miitungmiidpi etz je soldado huindzin, etz jacjadyii teedy huindzin ajcxy, chi ajcxy ooy huinmay nej jada y'occogixíhuip. ²⁵ Huin'it tüg jäy miín huídibi nimaayi ajcxy:

—Je jäy huidibi miich ajcxy mbidac pujxtigoty, chim je' ajcxy tzajtigoty yaj'ixpijccixy yi mayjäy.

²⁶ Chi je soldado huindzin miid soldadtijc ñicxy ma yi apóstoles ajcxy jäy yaj'ixpijccixy, chi ajcxy yajnicxy oy'amy, com tzigiiyb anajty ajcxy co je mayjäy chaagädziiyb. ²⁷ Co ajcxy yajmiñ, chi ajcxy pidacy ma je maytungmiidpi yhuinduu. Chi je teedy miitungmiidpi je apóstoles ajcxy nimay:

²⁸ —ñich ajcxy ti ngapx'aducy co ca' huaad m'ocjacyaj'ixpijccixni ma Jesús yxiñ. E ¿ti ti mdungixy? Ti myajhuäcxtaaygixy yi m'ixpijcin ma Jerusaléngajp, e ñich ajcxy miich pocy xyjátyim yajmihui'mam co Jesús y'o'cy.

²⁹ Chi Pedro etz jacjadyii apóstoles ajcxy y'adzooy:

—Copicy ñich ajcxy ngapxycöbigipyich yi Dios jayijp ca'ydi jäy. ³⁰ Je Dios huidibi ñich ajt nmij'ap nmijteedy y'ojadajt, yi' yajjugypijc je Jesús huidibi miich ajcxy myaj'oc cruudzcixy. ³¹ Je Dios Teedy jadachambi hue' Jesús miidity aa'oy'amy jiiby tzajpjoty, e ti pidägy ane'mbi etz yajnidoocpi jigix yi judío jäy ajcxy yjothuimbidity e yajhuinmeecixy ajcxy ypocy. ³² ñich ajcxy tiy'ajt nyejcpy miid jada ycixpi, etz nañ jadu'n je Espíritu Santo huidibi Dios ymooyb pinjaty capxymidoohuip.

³³ Co je jäy ajcxy jadu'n midoy, chi ajcxy ooy yjotmät-coty, chi ajcxy jayaj'öga'ñ. ³⁴ Huin'it ytinayigy ma je naymujctac tüg fariseojäy, hue' anajty yxiñ Gamaliel, hue' je' anajty Moisés yley ñihuindzin'ájtijp. E jäy ajcxy ooy anajty yajmij'ajtcixy je Gamaliel. Chi je' ni'ane'mdiyy co huen yajpidzimyii tzojcyi jiiby tiba'y je apóstoles ajcxy. ³⁵ Chi Gamaliel nimay yi tungmiidpi ajcxy:

—Judío yëdyijctijc ajcxy, íxcim ti mdungixy miid jada jäy ajcxy. ³⁶ Jäymetz miich ajcxy co jecy'ajty je Teudas

ypidǵy yminañ co je' ymijity yjanchity, e chi ypanicxi oy nimidaax migo'pxti yëydijc. Chi ajcxy yaj'o'ci, chi tüg'óciy huidibi anajty ti ypanicxyii yöyhuäcxtay, e jadu'ñyi je' ajcxy ñitigoyday. ³⁷ Jacnamni je huin'it xii mina cajpjäy anajty ñecypejtcixy, ypidǵy Judas huidibi tzon Galilea. Mayjäy ypanicxi; nañ jadu'n ajcxy yaj'o'cy, e tüg'óciy jäy huidibi panicxy jadu'ñyi ajcxy yöyhuäcxtay. ³⁸ Paady iich miich ajcxy jadu'n nimaaygixy, ixmajtzcix yi apóstoles ajcxy, e ca' mmijyöybejtcixy. Peni jäy yi y'ayuc ytiy'ajt huidibi ajcxy ymiid, cixip tigoyip yi'. ³⁹ Pen Dios y'ayuc ytiy'ajt yi' ajcxy ymiid, ca' ajcxy mjadipy nej myajcödígóoygixyipy. Jaty nayguend'ájtigixy, ca' jecyity co Dios anajty miid mdziptungixy.

⁴⁰ Nidüg'óciy ajcxy jäygidacy Gamaliel ycapxhuíjn. Huin'it ajcxy mijhuoy yi apóstoles ajcxy. Chi ajcxy tzaachytuñ, chi ajcxy cǵ'ajty, etz capx'adujcy co ca' huaad Jesús y'ayuc jaccapxhuäcxip. Huin'it ajcxy najtzmazdiy. ⁴¹ Je apóstoles ajcxy ypidzimy ajcxy ma tungmiidpi ajcxy yhuinduu ooy yjotcujcity co Dios jadu'n ti aa'ixiy co huen tzaachytuñyii miid Jesús yxii ycixpi. ⁴² E ooy ajcxy yaj'ixpijccixy etz nimiyaaccixy Jesucristo jabom jabom jadu'n tzejtigoty nañ jadu'n majaty tijc.

6

Chi ajcxy yajnibejty huixtujc mutztungmiidpi

¹ Je huin'it xii ajcxy huidibi ixpijcp Jesús y'ayuc ñigi anajty ñimayiy'adiitzcixy. E huidibi anajty capxp griego ayuc ytigiiy nayñigápxip miid huidibi judío y'ayuc capxp. Yminaangixy co yi griegojäy co'ögy töxyjädiyc, ca' anajty ajcxy paady quipxyjaty miid je judíojäy co'ögy töxyjädydijc

caayin uucin jabom jabom. ² Huin'it yi majmetzpi apóstoles ajcxy yajnaymujctaayi je jäy huidibi Jesús mibijcp, chi ajcxy yminañ:

—Ca' huaad ñich ajcxy Dios y'ayuccapxhuäcxin n'ijxmajch, e nicxyich caayin uucin yajhuäcxixy. ³ Paady miich ajcxy migügtijc nayhuin'ijxigix huixtujc yëydijctijc huidibi oy yajmij'ajtni Dios, huidibi huädz oy yhuinma'ñ ymiid, huidibi je Dios yjihui'ñ ymic'ajt miid, e huen ajcxy tung'adiib jada tung. ⁴ ñich ajcxy njacmibijctzohuamy Dios, etz ñich ajcxy njacyaj'ixpigamy Dios y'ayuc.

⁵ Tüg'óciy ajcxy jäygidacy je' ayuc. Chi je mayjäy huin'ijxy Esteban huidibi ymiid ooy ymibíjcin, etz ymiid Espíritu Santo. Nañ huin'ijxy ajcxy Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, etz Nicolás. Nicolás ca' je' anajty yjudíojäyity. Hue' je' anajty chooñ jim Antioquía, jécyip anajty jipitigiyiñi judíojäy ytiy'ajt. ⁶ Chi ajcxy yajnicxy je jäy ma je apóstoles ajcxy. Chi ajcxy je apóstoles Dios mibijctzoy e cñixajy ajcxy.

⁷ Je Huindzin Jesús y'ayuc niği anajty jäy tzachnejhuiñi. E je mibijcpidijc niği anajty ajcxy chachnimayñi jim Jerusalén, ixti may judío teedy ajcxy ymibijcy.

Majch ajcxy Esteban

⁸ Je Esteban ymiid anajty Dios ymic'ajt etz y'oy'ajt e oy mijhuinma'ñ tuuñ, etz yejcy ijxpejt ma jäy ajcxy. ⁹ Huin'it xiñ nijëjity ixpicytijc ooy ñay'ijxquípxigixy y'ixpijcin miid Esteban jim ma judíojäy ajcxy ñaymujctac huidi anajty yxiñ Libertados. E jim anajty Cirene jäy, Alejandría jäy, Cilicia jäy, etz huidibi tzomb jim Asia ñaaxjot. ¹⁰ Ca' ajcxy mimadacy Esteban com hue' je' anajty ycapxy miid yhuijy'ajt ycujc'ajt huidibi je Espíritu Santo anajty mooyip. ¹¹ Chi Esteban ymidzip ajcxy mujuy jäy huidibi

jëbi nihuambety Esteban, co ti anajty ooy ycapxtigooy etz ni'ojïy Moisés etz Dios. ¹² Jadu'n ajcxy yajyuumiçy yaj'oxiçy yi jäy mijjäydijc, etz huidibi ajcxy yaj'ixpijcp Moisés yley. Chi ajcxy mimadacy majch ajcxy Esteban, yajnicxy ajcxy ma je judíoçy ymijtungmiidpi etz ixpiçytijc ñaymúçigixy. ¹³ Chi ajcxy ixtaayi jäy huidibi nihuambediib, chi ajcxy yminañ:

—Jada Esteban jibic nigapxy yi Dios ytijc etz Moisés ytiy'ajt. ¹⁴ Ti iich ajcxy midoy co ymina'ñ co Jesús je Nazaretpi yjidamy je Dios ytijc, e yajtigadza'ñ Dios ytiy'ajt jadu'n nej Moisés ajt xymooyim.

¹⁵ Huin'it je judíoçy tungmiidpi e tüg'óciy jäy nej anajty ajcxy jim iñaayçixy huindixpejty ajcxy Esteban. E chi ajcxy ijxi yhuiñyijp jadu'n anajty quëxçy nej y'áγγελ yhuiñyijp.

7

Esteban ñaygohuaani ma tungmiidpi yhuinduu

¹ Huin'it je teedy mijtungmiidpi yaj'amidooy Esteban:

—¿Nej janch jadaji?

² Chi Esteban y'adzooy:

—Migüçtjç ajcxy etz mijjäydijc ocmidoogix. Iich ajt nDios mijpi janchypi nayquëçiçi ma iich ajt nmij'ap nmijteedy Abraham jecy'ajty co anajty jim ity Mesopotamia ñaaxjot, ca'ni anajty chinaydacpiçy jim Harán. ³ Chi Abraham Dios ñimaayi: “Ixmatz mnaax mgajp etz tüg'óciy m'amigüçtjç, e nicx ma yi naaxjot huidibi myajnixihuamyb.” ⁴ Chi Abraham chooñ ma yi Caldea ñaaxjot, e nicxy tzinaydacpiçpi jim Harán. Co yteedy oy y'o'cni, chi Dios Abraham yajmiiñ ma jada naaxjot ma miich ajcxy cham mdzinäy. ⁵ E ca' Dios moy Abraham jada naaxjot ya, ni ca' ma yhuäcxtäçipy. Hue'

je' janchtiy yaj'ahuaniiy co möhuaaniiy y'ap y'oc, e co anajty je' ajcxy jëdiib. Oyñi anajty Abraham ca' y'ung miidity co Dios ymigapxi. ⁶ Nimaayi Dios co y'ap y'oc y'adzinähuipy ajcxy ma huingjäy ñaaxjot, etz chi ajcxy ytumbi'adiiyb etz chaachytuniyb midaax migo'px jimijt. ⁷ Nañ jadu'n Dios nimay Abraham: “Ndzaachytuniyich je naax cajp ma yi m'ap m'oc anajty ytumbi'adyii. Chi choonip ajcxy jim, e chi xymiduniyich ma jadayaabi it.” ⁸ Dios ytuun tüg capxytuunin miid Abraham, co huen ajcxy yajtiy'ajttiñhuip. Paady co Abraham y'ung Isaac yma'xung'ajty coductujc xii ajcxy oy tiy'ajttiñ. Nañ jadu'n Isaac ymang Jacob, e Jacob yi ymang nimajmetzpi ajcxy, huidibi ajcxy ñi'ap'ajty yi nimajmetzpicypí Israel ycajp.

⁹ Chi Esteban yjacminañ:

—Je' ajcxy Jacob ymang, iich ajt nmij'ap nmijteedy, ymi'ijxtinaayb anajty ajcxy y'uch José. Chi ajcxy José toocy, chi je' yajnicxi jim Egipto, per Dios miid anajty y'ity José, ¹⁰ etz nihuañ yajtzoocy ma ayo'n jotmay. Chi Dios moy ixpícin jigix cömay ypidzimipy ma Faraón, je Egipto jäy yrey. Chi je rey José tung moy huen ane'my je Egipto naaxjot etz ane'mipy je rey ytijc.

¹¹ Huin'it xii ymiiñ mijyuu mij'ayo'n jim Egipto etz jim Canaán ñaaxjot. Je huin'it xii iich ajt nmij'ap nmijteedy ca' anajty ajcxy paady ti ycaipy. ¹² Co Jacob oy nejhuüy co jim Egipto yajpaady jim trigo, chi jim quejxy ymang ajcxy trigo juuybi. Je' ajcxy huidibi iich ajt nmij'ap'ajtim nmijteedy'ajtim. Chi ajcxy y'oy tügtecy trigo juuyb. ¹³ Je mimejtz'ocpi co ajcxy oy trigo juy, huin'it José ñayñigapxi ma y'ajch ajcxy. E chi je rey nejhuüy pinjäy je' anajty je José. ¹⁴ Chi José capxyñiguejxy huen cidaaccixy jim Egipto yi' yteedy Jacob miid tüg'ócíy yjuugy ymigüg. Hue' anajty ajcxy ñaybaattáayigixy nidugi'px majmocx jäy. ¹⁵ E jadu'n

yjajty co Jacobo oy chinaydacpicy jim Egipto. Jim oy comjegy y'o'cni. Nañ jadu'n jim ajcxy y'o'cy may ñich ajt nmij'ap nmijteedy. ¹⁶ E chi Jacob yjuugy ymígüg com jegy yajpidzimy Jacob ypajc ma ñaaxtigiy, e chi ajcxy yajnicxy jim Siquem, oy pidaaccixy ma je o'cpi jut huídibi Abraham anajty ti juy meeñyígíxy ma Hamor ymang jim Siquem.

¹⁷ Chi Esteban yjacminañ:

—Ytimypadaanipy anajty tiempo nej anajty Dios ti yaj'ahuaniy Abraham. Ti anajty yi judíoJay ooy ymayñiyñi jim Egipto. ¹⁸ Chi oy jadüg rey ytigiiy ane'mbi huídibi ca' ix'yadyii José. ¹⁹ Je rey yhuin'ññ ñich ajt nmij'ap nmijteedy, e oy ajcxy chaachytuun. E chi ane'my co huen y'ung ajcxy niguecytaaygíxy huídibi anajty ajcxy ma'xung'ajtp, jigix y'ó'ccixipy. ²⁰ Huin'it tiempo oy yma'xung'ajty Moisés, je huídibi ooy Dios jäygidacy. Chi Moisés ytaj yteedy tugiig po' yajyeeci ma ytijc. ²¹ Co ajcxy yajñigueeci, chi je rey ññx je' agondigiiy, e yajyeegy jadu'n nej yci'm'ung. ²² Paady Moisés ixpijcy tüg'óciy jadu'n nej Egipto jäy anajty ajcxy y'ixpicyity, e ooy ymadacy miid y'ayuc etz miid ytung.

²³ Co Moisés anajty miidity huixchiguipx jimijt, chi pidacy yhuinma'ñ co nicxy ixa'ñ je' y'amigügtijc je Israel y'ap y'oc. ²⁴ Chi Moisés ijxy co tüg egipcioJay chaachytuñyii tüg je' y'amigüg. Chi Moisés yaj'o'cy je egipcioJay, yaj'ahuimbijty nej anajty y'amigüg yajtzaachytuñ. ²⁵ Hue' Moisés tijy co je' y'amigügtijc ajcxy huen nejhuñy huinjihuñy co Dios nihua'naanip ma ymidzip miid Moisés ycixpi. Chi ajcxy ca' huinjihuñy co Moisés nihua'naanip. ²⁶ Com jabom Moisés paty mejtz Israel jäy chachtziptungixy. Chi Moisés jayajxemaañ je tzip, chi nimay: “Miich ajcxy nay'amigüg'ajtp, ¿nej co mdzip-tungixy miich ajcxy miñ xyipy?” ²⁷ Je huídibi anajty

ymigüg tzaachytuumb huin'it najtztijiy Moisés, nimay: “¿Pin ti xypidägy huindzin etz tiydumbi ma ñich ajcxy?²⁸ ¿Nej xyaj'ögaamich jadu'n nej axiy myaj'o'cy yi egipcio-jäy?”²⁹ Co Moisés jadu'n midoy, chi yqueegy, ñicxy jim ma Madián naaxjot. Moisés jecy y'adzinaay jim Madián naaxjot, e jim oy ypicxy. Chi ytöxyjic paty metz ymang.

³⁰ Huixchigüipx jimijt naxy, huin'it jim adügtuum ma je cop huidibi yxii Sinaí, ñayguëxici tüg ángel jinjoty ma tüg quipymang huidibi anajty tzachtooyb.³¹ Chi Moisés ooy jihuiiy huinmaay miid je' ycixpi huidibi anajty y'ijxyp. Co oy mihuingoñ, chi midoy co je Huindzin Dios ñimäyii:³² “ñich Dios huidibi mmij'ap mmijteedy ajcxy Abraham, Isaac etz Jacobo Dios'ajtpy.” Chi Moisés chiyuygoty, ca' anajty ocjac-huindixpedaani.³³ E je Huindzin Dios nimaay: “Jen mgig, com je it ma miich mdinäy, Dios yi' y'it.³⁴ ñich ti n'ixyich njäyich nej tzaachypi paatcixy jim Egipto. Ti nmidooyich co yi'ajcxy yäxy ytinäy miid je tzaachypi ycixpi. Ti ngidägyich co ajcxy ngohuaanip. ñich miich nguexamyb jim Egipto ma yi Israel jäy ajcxy.”

³⁵ Chi Esteban yjacminañ:

—Co Moisés oga'n ñicxy ma ñich ajt nmij'ap nmijteedy ca' ajcxy cöbijcy huen y'ane'miäyb, chi ajcxy yminañ: “¿Pin ti xyñimäy co ñich miich ajcxy nhuindzin'adiäyb?” Co mimetz'ocpi Moisés ñicxy ma yi Israel jäy, je taabi anajty je ángel ti ymigapxyii jinye'ñ agujc, chi ajcxy cöbijcy.³⁶ Je Moisés je' yajpidzim ñich ajt nmij'ap nmijteedy jecy'ajty jim Egipto. Moisés ytuun oy mijhuinma'ñ etz ijxpejt huixchigüipx jimijt jim Egipto, jim ma tzaptz mejy, etz jim ma mijtigiduum.³⁷ Je Moisés huidibi jecy'ajty nimay je Israel jäy: “Dios y'ijxtihuipy tüg jäy ma miich ajcxy m'ap m'oc huidibi najtzcapxihuipy yi' y'ayuc, jadu'n nej ti xy'ijxtiäyich ma miich ajcxy. M'amido'ijtip

ajcxy yi' y'ayuc.” ³⁸ Je Moisés jim je' anajty migtigüduum miid je mayjäy. Chi jim je Dios y'ángel miid miydacy ma je cop huidi yxii Sinaí, etz Moisés yajnax Dios y'ayuc ma iich ajt nmij'ap nmijteedy. Moisés ycöbije Dios y'ayuc huidibi jugy'ájtin huinixibi miid, etz jayhui'my miid iich ajt ycixpi.

³⁹ Chi iich ajt nmij'ap nmijteedy ajcxy jecy'ajtpy ca' anajty ajcxy capxcöbigaangixy Moisés, ca' anajty cöbijccixy je' y'ané'min, chachhuimbidaangixy jim Egipto. ⁴⁰ Chi ajcxy Aarón nimay: “Ndzoycypich ajcxy co miich oyduñ tüg Dios huidibi iich ajcxy xyhuinhuoohuip, com ca' nnejhuüiyim ti jada' ti yjadyii je Moisés huidibi ajt xyajtzoönim Egipto ñaaxjot.” ⁴¹ Chi oyduñ ajcxy tüg huajmang. Chi huindzigüiy ajcxy je huajmang huidibi anajty ti yajcojixy, e ooy ajcxy mijotcuje'ajty huidibi ci'm anajty ti yajcojy. ⁴² Huin'it xii ajcxy Dios y'ixmajtzi, huen ajcxy ojadaty yi xii, yi po' etz madza'. Com jadu'n Dios y'ayuc cojaaybi cojaay co Dios jadu'n yminañ:

Israel jäy ajcxy canan iich je' huidibi ti mhuindzigüiygixy jim migtigüduum huixchigüipx jimijt.

⁴³ Ti mgiynícixy Moloc ytije etz yi Renfán ymadza', tzadzech, quipychech etz oori oyduñ huidibi miich ajcxy ci'm myajcoj huidibi anajty ajcxy m'ojadadamy. Paady iich miich ajcxy nyajpidzimaangixy ma yi mnaaxjot, e nguexaangixy jiguem jim Babilonia ninaxy.

⁴⁴ Chi Esteban yjacminañ:

—Jim migtigüduum iich ajt nmij'ap nmijteedy ymiid anajty cochactije ma anajty ajcxy Dios huindzigüiy. Ji-iby anajty ajcxy yujcciy je tzaa ma Dios ytiy'ajt ycojaayity. Je cochactije ajcxy ycoj jadu'n nej anajty ti yaj'ane'myii Moisés, e nej anajty yajni'ixiyii nej tunipy.

⁴⁵ Hich ajt nmij'ap nmijteedy mihui'm je cochactijc, e ñich ajt nmij'ap nmijteedy huidibi miñ ma jada naaxjot miid Josué, chi mimiñ ajcxy je cochactijc je taab ajcxy mimadacy je ymidzip canaag'agajp. Dios yajpidzim je' ajcxy ymidzip ma je naaxjot, jigix yajc'idigihuij ñich ajt nmij'ap nmijteedy. Yajtuuñ ajcxy je cochactijc, ixti cooni David ytigiiy ane'mbi. ⁴⁶ Dios yjäygidaac je rey David, e David yjacoja'ñ anajty tüg tijc oyduñ ma jëbi yaj'ojadaty yajhuindzigiiy Dios, je Dios huidi Jacob mijpidac jecy'ajty. ⁴⁷ Per Salomón je' oy cojy Dios ytijc. ⁴⁸ Oy yi Dios tzajpjotypi ca' chinäy ma yi tijc tiibi jäy cojy. Jadu'n nej je Dios y'ayucnajtzcaxiiybi jecy'ajty jaybety co Dios jadu'n yminañ:

⁴⁹ Je tzajp hue' je' ñich n'ane'mdac, jada naaxhuiñybi ñich ndecypocxtac. ¿Ti tijc ñich miich ajcxy xycogaanip? ¿Ma je it huidibi it ma ñich jëbi nbocxy?

⁵⁰ ¿Nej cay ñich ti n'oydundäy tüg'óciy?

⁵¹ Miich ajcxy ooy mjotjuuñity, ca' mgapxymidoy Dios. Jadu'n Esteban yjacminaan:

—Jadu'n miich ajcxy mjot mhuinma'ñ miidity jadu'n nej jäy ajcxy huidibi ca' Dios ytiy'ajt nejhuiyi. Miich ajcxy játyim midzip'ajtpy je Espíritu Santo. Mdügiiyb ajcxy miid mmij'ap mmijteedy. ⁵² Miich ajcxy mmij'ap mmijteedy chaachytuun tüg'óciy Dios y'ayucnajtzcaxiiybi. Yi' ajcxy yaj'o'c Dios y'ayucnajtzcaxiiybi huidibi jayijp'aty najtzcaxiiy co ymina'ñ tüg jäy huidibi tudägyip. E co je tudägy jäy ymiñ, chi miich ajcxy agojix myaj'o'cy. ⁵³ Je Dios y'ángel miich ajcxy xymooy je Dios ytiy'ajt, e ca' ajcxy mgöbijcy.

Yajtzaagögätzcixy Esteban

⁵⁴ Co je mayjäy midoy jadu'n nej Esteban yminañ, chi ajcxy mijotmätcoty Esteban, chi ytigiiy ajcxy tiitzmucxpi

tiitzqueetpi. ⁵⁵ E chi je Esteban jihuüy je Espíritu Santo ma yjot yhuinma'ñ, chi chajp'ijxy, e ijxy yi Dios y'oy'ájtin etz ijxy Jesús ytinäy a'oy'amy ma Dios Teedy. ⁵⁶ Chi Esteban nimay je mayjäy:

—¡Ijxcix! N'ijxypich yi tzajp ahuädz, e n'ijxypich je jäy huidibi tzoon tzajpjoty ytinäy a'oy'amy ma Dios Teedy.

⁵⁷ E chi je mayjäy ajcxy ytätz'ac amo'cxy, chi ajcxy ytiigiüy huambi jihuiybi, e chi ajcxy nimujcy yajmujcy Esteban. ⁵⁸ Chi ajcxy yajpidzimy Esteban cajppa', je' oy cögätzcixy. Je tiy'ajt yejcpí huidibi jadu'n idiitz, chi yjocxhuit ajcxy yajmihui'my tüg yeeg'anäg huidibi anajty yxii Saulo. ⁵⁹ Jim anajty ajcxy Esteban tzachcätzcixy. Chi Esteban Dios mibijctzoy, yminañ:

—Huindzin Jesús, cöbijcigich n'alma.

⁶⁰ Huin'it ycoxtinay'ahuüy, e chi yaaxqueegy mic yminañ:

—Huindzin, ca' mbocy ixipy nej ajcxy xytuñich.

Co jadu'n Esteban yminanday, chi oy y'ögy.

8

*Saulo pahu*idijttägy ooy mibijcpidijc

¹ Saulo ytuun quipxycapxy miid huidibi ajcxy yaj'o'c Esteban.

Huin'it xii yaj'ixhuidijt yajpahuidijt pinjaty anajty Jesús mibijcp jim Jerusalén. Tüg'óciy je jäy ajcxy huidibi Jesús mibijcp anajty yqueec-huäcxtay, ñicxy ajcxy jim Judea ñaaxjot etz Samaria ñaaxjot. Jëyi je majmetzpi apóstoles ajcxy jac-hui'miiy. ² Nijëjity yëydijc huidibi Dios huindzigiiyb oy yajnaxtigiiy Esteban. E ooy ajcxy jotmay jihuiy, yaaxy ajcxy miid je' ycixpi. ³ Chi Saulo ooy ixhuidijtcoty pahuidijtcoty huidijaty Jesús mibijcp etz tijc tijc anajty yajpidzimy pahuich pajuguty yëydijctijc etz töxyjäydijc, e pidaaccixy anajty pujxtigoty.

Jim Samaria ajcxy capxhuäcxy Dios y'ayuc

⁴ Je huیدی ajcxy queec-huäcxtay ycapxhuäcxy anajty ajcxy Jesús y'ayuc huen tím ma'amy huیدیjtcixy. ⁵ Nidügti huیدیbi anajty yxii Felipe ñicxy jim Samaria, ytiğiyy y'ayuccapxhuäcxpi, yajnimay ajcxy Cristo ytiy'ajt. ⁶ E je jäy ajcxy ñayyöymujci nidüg'óciy ajcxy y'amido'ijtcixy janch amoñyi jadu'n nej Felipe anajty ymiydägy e ijxyp anajty ajcxy je mijhuinma'ñ huیدیbi Felipe anajty ytumyb. ⁷ Com may anajty jäy jim huیدیbi miid ca'oybi ma yjot yhuinma'ñ, e tzoocp anajty ajcxy. E co je ca'oybi anajty ypidzimy ma je jäy, chi je jäy ooy yjacyaaxqueecy. Etz nañ mayjäy anajty chögy huیدیbi ca' yci' ytecy yücxy etz tecyma'tpi. ⁸ E jadu'n je mayjäy ajcxy anajty jim ooy yjotcujcity.

⁹ Jim anajty tüg yëydijc huیدیbi anajty yxii Simón huیدیbi anajty ti ni'ixpigiy huijyjäy huinma'ñ, e ooy anajty may Samaria jäy huin'ññ, ymina'ñ co je' anajty ymijity yjanchity. ¹⁰ Tüg'óciy jäy anajty oy amido'ijtcixy Simón y'ayuc, pi'ctijc etz mij'anäctijc, e yminaangixy:

—Jadayaabi yëydijc ymiid jada Dios ymic'ajt.

¹¹ Ooy anajty je jäy ajcxy Simón mijnicxpejtcixy, com miid je mañ'ajt anajty jecy ti chachhuin'ñinigixy. ¹² Co je Samaria jäy mibijcy je ayuc jadu'n nej Felipe ñimiydacy Dios y'ané'min etz Jesucristo, chi ajcxy ñiibejty yëydijctijc etz töxyjäydijc. ¹³ Etz je Simón, je huijyjäy, nañ jadu'n mibijcy e ñiibejty. Chi Simón puyöyiy Felipe, ooy jihuiy huinmaay jadu'n nej je mijhuinma'ñ huیدیbi anajty Felipe ytumyb etz jadu'n nej anajty Dios ymic'ajt ijxi.

¹⁴ Co ajcxy je majmetzpi apóstoles ajcxy, huیدی anajty jim Jerusalén, nejhuiy co je Samaria jäy anajty ti cöbijccixy Dios y'ayuc, chi ajcxy quejxy jim je Pedro etz Juan. ¹⁵ Co Pedro etz Juan yja'ty jim Samaria, chi ajcxy Dios mibijctzoy miid je mibijcpidijc ycixpi, jigix ajcxy

ymöhuüyb je Espíritu Santo. ¹⁶ Com ca'ni anajty je' ajcxy ñicidägyii, jëyi anajty ti ñiibejtcixy ma Huindzin Jesús yxii. ¹⁷ Huin'it Pedro etz Juan cñixajy ajcxy, e chi je Espíritu Santo y'adigüy yjottigüy ajcxy.

¹⁸⁻¹⁹ Co Simón ijxy co je Espíritu Santo y'adigüy yjottigüy co yi apóstoles ajcxy ycñixajy, chi Simón yaj'ahuaniy je' ajcxy meen, yminañ:

—Mooygich nañ jadu'n yi mic'ajt jigix co ngñixájibich hueñypinity nañ jadu'n jëbi ajcxy je Espíritu Santo y'adigüy yjottigüy.

²⁰ Chi Pedro nimay Simón:

—Mi'ögühuipy miich mmeen, miid co mhuinma'ñ ti mbidägy co meenygix mbada'ñ je huidibi Dios ñiyejcp.

²¹ Com miich ca' xypaady jadyaabi tung, com miich mjot mhuinma'ñ ca' ytudägy ma Dios. ²² Jothuimbit e ixmatz yi mjibic-huinma'ñ, e mibijctzou Dios, ca' jécyity xy-huinmeecxipy jadu'n nej jibic mjot mhuinma'ñ mmüidity.

²³ Com janch ta'm miich mjot mhuinma'ñ, e yi jibicpi hue' xymiidity mach.

²⁴ Chi Simón y'adzooy:

—Mibijctzou je Huindzin Dios miid iich ycixpi, jigix ca' ti xyjadipyich jadu'n nej miich ti xyñimäyich.

²⁵ Co Pedro etz Juan tiy'ajt yejcy etz capxhuäcxy Dios y'ayuc jim Samaria, chi ajcxy yhuimbijty jim Jerusalén. Chi ajcxy canaag agajp ñaxiiy jim Samaria ñaaxjot, e capxhuäcxy Dios y'ayuc nej ajcxy y'alma nüdzoocin paadipy.

Felipe miid je Etiopía jäy

²⁶ Huin'it xii Huindzin Dios y'ángel migapxy je Felipe, nimay:

—Tzoon ya, nicx ma madzäcruudz ypidzimy, ma je tü'aa huidi tzomb jim Jerusalén huidibi nicxp jim Gaza.

Je' je' je tü'aa huidibi adügtuum najxp. ²⁷ Felipe tim janitzon e ñicxy, e tü'am naybaatti miid tüg Etiopía jäy. Hue' je' anajty eunuco, mijtungmiid jim Etiopía. Yi' je' tesorero'ajt anajty ma je töxyjäy huidibi anajty yxii Candace huidibi anajty ane'mb jim. Je eunuco jim anajty ti y'oy Jerusalén Dios ojadajtp. ²⁸ E chi yhuimbijtni anajty ma ycajp, iñaayb anajty carretijoty yam chachnecycapxy. Hue' anajty chachcapxyp je Dios y'ayuc huidibi Isaías ycojaay. ²⁹ Chi je Espíritu ñimay Felipe co huen nicxy najtzpadíy je carreti ma je eunuco anajty y'iñäy.

³⁰ Co Felipe mihuingoñ je carreti, chi midoy co je jäy anajty capxy je necy huiði Isaías yjaay, chi y'amidooy:

—¿Nej mhujnhuiyib huidibi mgapxyp?

³¹ Chi je jäy y'adzooy:

—¿Nej iich nhujnhuihuipy pen ca' pin xyajnimäyich?

Chi je eunuco ñimay je Felipe co huen miid iñäyii carretijoty.

³² Je huidibi anajty je eunuco chachcapxyp jadu'n je' anajty ymina'ñ:

Jadu'n ajcxy nicxy yaj'ögy nej jäy borregi nicxy yaj'ögy.

Je' amoñ'ijty jadu'n nej borregi amoñ'ity co jäy nime'pxy. Ni tüg'aa huam ycaminañ.

³³ Ti jäy yajtzöyduñyii, ca' ajcxy a'ixiiy co yjanayñigapxtüdaani. Ni y'ap y'oc ycaca'ty pin ocni gapxtüdiib.

Co yaj'öci, chi chooni ya naaxhuiñ.

³⁴ Chi je eunuco y'amidooy Felipe:

—Tunmay'ajt yajnimaaaygich pin jada ayucnajtzcapxiybi ñimiydacy, ¿ci'm ñayñimidyägyii o ji jada huingbi pin nimiydacy?

³⁵ Chi Felipe yajtzondacy je ayuc capxtiicxin ma jada yaabi Dios y'ayucjojaaybi ñecy. Chi yajmiidmiydaaci nej Jesús yjajty y'ayoy. ³⁶ Co ajcxy ñajx ma tüg nii, chi je eunuco yminañ:

—Cha nii, ¿nej ca' iich jëbi huaad nniibetyi?

³⁷ Chi Felipe y'adzooy:

—Pen mmibijcipy Jesús miid tüg'óciy yi mjot mhuinma'ñ jëbi nniibety.

Chi je jäy y'adzooy:

—Nmibijcipyich co Jesucristo Dios yi' y'ung.

³⁸ Chi je eunuco nimay je carreti huindzin co huen yajtinayxipy je' carreti. Chi nimetz ajcxy ñicxy ma nii, e chi Felipe yajniibejty je eunuco. ³⁹ Co ajcxy ñiibidzimy, chi je eunuco ijxtigoy je Felipe. Jadu'ñyi je Huindzin Dios y'Espíritu yajnicxi. E chi je eunuco ytü yajyöyñi jotcuyc. ⁴⁰ Felipe yajpaty jim Azoto, chi ñajxy cajp cajp capxhuäcxi Jesucristo y'ayuc ixti yja'ty jim Cesarea.

9

Saulo yjothuimbijty

¹ Ooy Saulo tzach'ixhuidijty pahuidijty Jesús yjäy, y'ahuändacy ooy, e yaj'öga'ñ anajty ajcxy. Paady oy ixy je teedy mjtungmiidpi, ² pijctzoy cötújcin, co anajty ñicxa'ñ jim Damasco ma yi judíojäy ajcxy ñaymujctac, madza'ñ pinjaty Jesús y'ayuc mibijcip. Saulo yajmiina'ñ anajty ajcxy mach jim Jerusalén huen yëdjictjcity huen töxyjäydjcity. ³ Jim anajty Saulo ñicxy mihuingoñ je Damasco cajp. Huin'it jotcömoñyi je tücxin huidi tzomb tzajpjoty, ñigidaaci jühuidity je Saulo. ⁴ Huin'it Saulo yciday, e midoy co ñimäyii:

—Saulo, Saulo, ¿na'amy co xychachpahuidijttägyich?

⁵ Chi Saulo yajtiy:

—¿Mbin miich, Huindzin?

Chi midoy co y'adzoyii:

—İich je' Jesús, je huidibi miich mdzachpahuidijttacpy, ci'm nawaytzaachytunyii jadu'n nej huajyuub co jįpconebi'y huidi miid ņuumygyyii.

⁶ Chi Saulo chiyuygoty chachchigiiy, e yminañ:

—Huindzin, ¿ti mdzojcpy ndunipyich?

Chi je Huindzin Jesús ņımaayi:

—Pidig etz nicx cajpjoty, e jim nyajnimahuipy ti jebi mduñ.

⁷ Je yeydijctijc huidibi anajty Saulo ymiid ooy ajcxy ņay'adzigiıy, co midoy je' ajcxy ayuc e ca' ajcxy ni pin ma y'ijxy. ⁸ Chi Saulo ypidigy, e co huindixcicni ca' pin ma oc'ijxni. Chi ajcxy majch Saulo ma yci', e chi ajcxy huijtznicxy jim Damasco. ⁹ Tugig xii Pablo jim y'ijty huiintz, ca' ycaay y'uucy.

¹⁰ Jim Damasco anajty tug yeydijc chinay huidibi Jesús y'ayuc mibijcip, huidi anajty yxii Ananías, cumäyjoty Dios ņımaayi:

—¿Ananías!

E chi je' y'adzooy:

—Cha ich, Huindzin Dios.

¹¹⁻¹² Chi je Huindzin Dios ņımaayi:

—Pidig, nicx ma je tü huidibi yxii Derecha, e jim ma Judas ytijc yajtiıu tug Tarso jäy, huidi yxii Saulo. Dios mibijctzoob je' jim cham, cumäyjoty ti huiñ'ijxy tug yeydijc huidi yxii Ananías, co oy ņimiñyii, e ycñixajiiy jigix y'ijxigip jadüg'oc.

¹³ Chi Ananías y'adzooy:

—Huindzin Jesús, mayjäy ti xyajmiidmiydägyich ajcxy jadu'n nej yi Saulo jibic y'idich jim Jerusalén miid miich mjäy ajcxy. ¹⁴ Jadachambi ti mimiñ ya je necy, ma teedy mijtungmiidpi ti ycötujcmöy, co huen majtztäy je jäy, e yajnicxtahuipy jim Jerusalén, tug'ócıy pinjaty ojadajtp miich mxii.

¹⁵ Chi je Huindzin Jesús nimay Ananías:

—Nícx, com tí ñich nhuin'ixy yijiibi yéydijc, jigix ñich nxii etz n'ayucich capxhuácxipy ma tüg'óciy naax cajp huidi ca' yjudíoáyity, etz ma yí reydiyjc, etz nañ jadu'n ma yí judíoáy ajcxy. ¹⁶ ñich yí' nyajnimáhuipy tüg'óciy, nej ayo'n yajnaxipy miid ñich nxii ycixpi.

¹⁷ Chi Ananías ñícx ma Saulo anajty tí yjättägy, co ytiigi y tigoty, chi cñíxajy Saulo, e chi nimay:

—Migüg Saulo, je Huindzin Jesús huidibi nayguëxíci jim tü'am ma miich anajty miñ, yí' tí xyquexyích jigix m'ijxigipy jadüg'oc, etz je Espíritu Santo xyñidigihuip xycödigihiip.

¹⁸ Mic'amy ycäy ma Saulo yhuiin jadu'n nej acx ñimeeñ, chi y'ijxígy. Huin'it Saulo ypidägy e chi yajniibejtí. ¹⁹ Chi Saulo ycaay y'uucy, e chi ymic'píjcy jadüg'oc. Chi jim miid'íjty jecy huidibi ajcxy ixpíjci Jesús y'ayuc jim Damasco.

Saulo capxhuácxy Dios y'ayuc jim Damasco

²⁰ Chi janch mic'amy Saulo ytiigi Dios y'ayuccapxhuácxp ma je judíoáy ajcxy ñaymujctac jim Damasco, yminañ co je Jesús hue' je' Dios y'ung.

²¹ Tüg'óciy pinjaty anajty midoohuip Saulo y'ayuc, ooy ajcxy jihuüy huinmaay, etz ñayñimáayigixy:

—¿Nej ca' jada' yjéjity je huidibi tzachyajcödigoym yí jäy ajcxy huidibi Jesús yxii miyaax ojadájtíp jim Jerusalén? ¿Nej ca' jada' yjéjity huidi anajty tí ymiñ ya jäy ymajtzpi, e nícx cyéga'ñ ma teedy mijtungmiidpi?

²² Je Saulo capxhuacxip anajty Jesús y'ayuc huinmic jotmic, e nigapxtäy co Jesús hue' je' je Cristo, chi yí judíoáy ajcxy huidi anajty jim tzinaayb Damasco cijx ajcxy yhuinma'ñ tigoydäy.

Saulo yqueecy ma judíoáy ajcxy

²³ Ti anajty hueeni xii tiempo ñajtzniñicxiyñi, chi je judíoJay ajcxy ñaygapxi co yaj'ogaangixy je Saulo. ²⁴ Saulo ñejhuiy co anajty yaj'oga'ñyii. Chi jim anajty ajcxy y'ahuixyii xim tzuum ma je poch aguu cajppäbi, jim anajty yaj'oga'ñyii. ²⁵ E je Jay ajcxy huidibi anajty ymijpidacpy Jesús, chi je' ajcxy codiññajxy je Saulo mijcachjoty ma je pochycop huidi je cajp miid jübojtz'ahuidityity, e jadu'n je' choocy.

Saulo yajpaady jim Jerusalén

²⁶ Co Saulo yja'ty jim Jerusalén, oy japuyöyñhuañ je mibijcpidijc ajcxy. Nidüg'óciy anajty ajcxy ooy tzigñyigixy anajty com ca' anajty mibijccixy co je Saulo ti anajty yjothuimbity. ²⁷ Chi Bernabé yajnicxy Saulo ma je nima-jmetzp apóstoles ajcxy yajpaady, e chi yajmiidmiydactay nej Saulo anajty ti ixty je Huindzin Jesús tü'am, e nej anajty Saulo Jesús y'ayuc ti capxhuäcxi huinmic jotmic jim Damasco. ²⁸ Huin'it Saulo yhui'my jim Jerusalén, e miid huidity anajty ajcxy. ²⁹ Aamic jotmic capxhuäcxy je Huindzin Jesús y'ayuc, etz miid miydaaccixy e ñaymicmígápxigixy miid je judíoJay huidibi griego ayuc caxp. E je' ajcxy nihuinmayiyb co yaj'ogaangixy. ³⁰ Co je mibijcpidijc nejhuiy, chi ajcxy yajnicxy je Saulo jim Cesarea, e chi ajcxy quejxnajxy huen nicxy jim Tarso.

³¹ Huin'it tiempo je' ajcxy huidijaty mijpidacp Jesús, jotcujc anajty chinaaygixy, e niñi anajty ixpij'idich Dios y'ayuc ytiy'ajt, jadu'n nej yi huidibi ajcxy tzinaayb ma yi Judea ñaaxjot, Galilea ñaaxjot, etz Samaria ñaaxjot. Chi ajcxy ooy yajmij'ajtcixy je Huindzin Jesús, e miid je Espiritu Santo ypubéjtñ, niñi anajty yjacmayñyigixy.

Pedro yajtzoocy Eneas

³² Co anajty Pedro yhuidijty cogapxiy cajp cajp je mibijcpidijc ajcxy, y'oy nañ jadu'n ma je mibijcpidijc

ajcxy huidibi tzinaayb jim Lida. ³³ Jim minaybaatti tüg yëdyjc huidibi anajty yxii Eneas, huidibi anajty ti ypa'm'ijtni tuctujc jimijt, hue' je' anajty ycixuxy ytecyxuxy. ³⁴ Chi Pedro nimay:

—Eneas, Jesucristo xyajtzoocp, pidig, etz yajpidig yi mmaabejt.

Chi Eneas mic'amy ypidigy. ³⁵ Chi ijxy tüg'óciy jäy huidibi tzinaayb jim Lida etz Sarón. Chi ajcxy yjothuimbijttay nidüg'óciy, ixmajztay tüg'óciy yi ñi'ap huinma'ñ e jijptigiyyi yi Huindzin Jesús y'ixpíjcin.

Co Dorcas y'o'cy, chi yjugypijcy jadüg'oc

³⁶ Je huin'it tiempo jim Jope, jim anajty tüg töxyjäy chinäy huidibi mibijcp Jesús, hue' anajty yxii Tabita, je' huidi griegojäy ytijyp Dorcas. E je Dorcas oy xii tiempo anajty yajnaxy mi'oyjäy'aty yi jäy ajcxy. ³⁷ Jadu'n yjajti huin'it tiempo Dorcas ypa'mbejty, e chi ytímy'o'cy. Co ajcxy yajtziiday, chi ajcxy je öcpi yajnicxy ma je tíjc mimejtznihuijtzpetyi. ³⁸ Je Jope cajp naymihuingon'ájtíp anajty miid Lida cajp ma anajty Pedro yajpaady, co mibijcpidijc ajcxy anajty nejhuiy co je' anajty yjímity, chi ajcxy mejtz yëdyjc quejxy co huen nimäyii:

—Min tzojc ya Jope.

³⁹ Huin'it Pedro ñicxy miid je' ajcxy. Co jim yja'ty, chi ajcxy yajnicxy ma je tíjc mimejtznihuijtzpetyi, e jim anajty ajcxy je co'ögy töxyjäydyjc ajcxy ytinayühuidityi ma je öcpi, chachyaaxcixy. Chi ajcxy Pedro yaj'ijxy je huit nijen huidibi Dorcas anajty ti yaj'oyiy co anajty yjugy'atyñi. ⁴⁰ Mic'amy je Pedro quejxpídzimday je jäy ajcxy. Chi ycoxtinay'ahuiy, e Dios mibijctzoy. Chi huindixpejty je öcpi, nimay:

—Tabita, pidig.

Huin'it Tabita yhuindicxïgy, e ijxy je Pedro, chi ñaygugiiy. ⁴¹ Chi Pedro majtzi yci', e chi huijtziïgy. Chi yaaxi ymigügtijc etz co'ögytöxyjäydijc ajcxy, chi ajcxy yajcïdigiiy juugy. ⁴² Tüg'óciy jäy ajcxy jim Jope nejhuiyday co Pedro yajjugypijcy je Dorcas. E mayjäy mibijcy je Huindzin Jesús. ⁴³ Jadu'n yajty co Pedro y'ijty jim Jope canaag xii ma je coodzpi ytijc huidi anajty yxii Simón.

10

Pedro etz Cornelio

¹ Jim Cesarea anajty tüg tungmiidpi huidi anajty yxii Cornelio, hue' je' anajty capitán'ajtp ma tüg batallón soldado ajcxy yxiijp, la Italiana. ² Je Cornelio ooy anajty ytudägyity, etz je' miid tüg'óciy y'ung ytöxyijc ooy anajty yajmij'ajtcixy Dios. Je Cornelio nañ jadu'n ypubety miid meen je judíojäy ayoobtijc, e je' Dios ojadajt anajty jabom jabom. ³ Tüg xii, minacyxii anajty, Cornelio huin'ijxy janch huädz Dios tüg y'ángel ñigidaaci, e ñimaayi:

—¡Cornelio!

⁴ Chi Cornelio huindicxpejty je ángel janch tzigiiyb anajty, e chi yajtiiy:

—¿Ti Huindzin?

Huin'it je ángel y'adzooy:

—Jadu'n nej mDios'ojadaty etz jadu'n nej mbubety ayoobtijc ti Dios jäygidägy. ⁵ Quex mjäy jim Jope, huen nicxy yajtzoñ Simón, huídibi nañ jadu'n yajtijp Pedro. ⁶ Jim je' yja'ttacy ma jadügpï Simón, je cootzpi huidi ytijc mihuingon mejypa'. Je Pedro xyajnimähuiipy ti mdunipy.

⁷ Co je ángel ñicxni huidi anajty ti ymigapxyii, chi Cornelio yaaxi mejtz ytumbi, etz tüg soldado huidi Dios capxymidoob, etz huídibi je Cornelio ooy ymijnicxpedyii.

⁸ Chi yajm̄idmiydactay nej je ángel ñimaayi, chi ajcxy quejxy j̄im Jope.

⁹ Com jabom j̄im anajty je quejxyöybi ajcxy ñicxy m̄ihuington Jope, cujc yx̄i anajty, e chi Pedro ypejty ma tijcñicx Dios ojadajtp. ¹⁰⁻¹¹ Ooy Pedro anajty yuubögyii, e ooy jacaya'ñ, j̄imni anajty yj̄icxy yaj'oȳiyii. Chi Pedro huin'ixy je tzajp ahüädz, e huin'it ijxy quidägy jadu'n nej poob huit m̄ijpi yxóchity majaty ytaatz. ¹² Jiiby ma je poob huit, jiiby anajty canaagnax iyujc huidijaty midaax yci' ytecy etz tza'ñ etz joon. ¹³ Huin'it Pedro midoy co anajty ñimäyii:

—Pedro, pid̄ig nicxy yaj'ög yi iyujc etz tzüdz.

¹⁴ Chi Pedro y'adzooy:

—Ca', Huindzin, caminaabi ñich ti njicxy huidibi jib̄icip etz huidibi ca' ñigödúcyty nicxy judíojäy j̄icxcixy.

¹⁵ Huin'it jadüg'oc ayuc midoy ñimäyii:

—Huidibi Dios yajhuäch ca' huaad mdijy co yi' yj̄ibicity.

¹⁶ Tugiig'oc jadu'n yjajti, chi je poob huit ypättiḡiyñi tzajpjoty. ¹⁷ J̄im anajty Pedro tzachhuinmay nej anajty yhuimbizimy je tiibi icy co yja'ty ma tijc aguu je Cornelio yquexyöybi huidi ajcxy anajty nid̄ihuip yajtihuip je Simón yt̄ijc. ¹⁸ Chi ajcxy mic ycogapxiy yajtiy pen j̄im anajty yjättägy Simón huidibi anajty nañ jadu'n yajtijp Pedro. ¹⁹ E je Pedro je' anajty chachhuinmaayb tiibi icy, chi je Espíritu Santo Pedro ñimaayi:

—Tugiig yëdyjc ji xy'ixtäy. ²⁰ Pid̄ig e minac, nicx m̄iid je' ajcxy, e ca' ti mhuinmay, com ñich jadu'n ti nnimäy co huen xy'ixtäy.

²¹ Huin'it Pedro yminajcy ma je' ajcxy, je Cornelio quexyöybi, nimay ajcxy:

—Ñich je' huidibi miich ajcxy m'ixtaayb, ¿ti ycixpi co ti mmiingixy?

²² Chi ajcxy y'adzooy:

—Yi' iich ajcxy ti xyquexyich yi Cornelio huidibi capitán'ajtpi, je' tudägy jäy huidibi Dios yajmij'ajtp, je huidibi tüg'óciy judíojäy ooy tzójccixy, etz cömaaygixy. Huindzin Dios tüg y'ángel ñimay Cornelio co miich miiñ nyajhuoy, jigix mnícxip ma yi' ytijc, e y'amido'ida'ñ ajcxy nej miich myaj'ixpiga'ñ.

²³ Chi Pedro yajtijctigiyy je' ajcxy. Chi ajcxy jim ymaahui'my. Com jabom Pedro ñicxy miid je' ajcxy, e chi nijëjity ypanicxi huidibi mijpidacp Jesús huidi anajty ajcxy tzinaayb jim Jope.

²⁴ Com jabom ajcxy yja'ty jim Cesarea ma Cornelio anajty y'ahuixy tügmucy miid yjugymigüg, etz nijëjity pin ooy miid ñaymigüg'adyii, huidijaty anajty ajcxy jayijp ti nimäy. ²⁵ Co Pedro oyjäty ma je tijc, chi Cornelio ytijcpidzimy oy yjijpcobadiy je Pedro, e chi ycoxtinay'ahuixy yajmij'ada'ñ anajty je Pedro. ²⁶ Chi Pedro huijztinayigy je Cornelio, e nimay:

—Tinayig, ca' xyajmij'ida'ñich, nañ jadu'n iich njäyity nej miich.

²⁷ Miid anajty ycapxy ymiydägy co ytijctigiy, jiiby anajty mayjäy ni'amugi'ahuijxcixy. ²⁸ Chi Pedro nimay ajcxy:

—Miich ajcxy mnejhuiiyb co yi judíojäy ycostumbre capx'aducy ca' huaad judíojäy yöymucy miid huidibi ca' yjudíojäyity, ca' huaad ytigiiygixy ma ajcxy ytijc. Per Dios ti xyajni'ixiyich co ca' huaad nmina'ñich ca' oyjäyity huádzjäyity pinjaty. ²⁹ Paady co oy ti xyajhuoyiijich ti nmiñich, ni ca' huam ti nmina'ñich. Nnejhuñhuaamyich na'amy co oy ti xyajhuoyiijich.

³⁰ Chi Cornelio y'adzooy:

—Cham ymimidaaxxiijy, jadu'n nej jadachambi hora, ya iich anajty ma ndijcich, jaygay jay'ügy nDios'ojadatyich. Com hue' anajty mijminacy xiä mina

judfojäy ajcxy ycapxtaaccixy, co tüg ñayguëxici jadu'n nej jäy miid ypoob huit janch adiicxp. ³¹ E je ángel xyñimaayich: “Cornelio, Dios ti xymidoohui m'oración e ti jadu'n jäygidägy jadu'n nej mbubety yi ayoobtjic ajcxy. ³² Quex mdumbi jim Jope, huen nicxy yajtzoñ Simón huidi nañ jadu'n yajtjip Pedro. Jim Pedro yja'ttägy ma je cotzpi ytjic huidibi yxi Simón, huidibi tzinaayb mihuingon mejypa'. Co je' ymiinipy, chi xymiidmiydägiipy.” ³³ Paady nguejxyich janch mic'amy huen nicxy xy'ijxtäy. E ti may'ajt mduñ co ti mmiiñ. Jadachambi cha ich ajcxy nidüg'óciy ma Dios yhuinduu. E n'amido'idáangixyich tüg'óciy je y'ayuc huidibi je Huindzin Dios ti xyaj'ane'my jëbi xyajñimaaygixy.

Pedro Dios ytiy'ajt nigapxy nimiydacy ma Cornelio ytjic

³⁴ Huin'it Pedro ytigiyy y'ayuccapxhuäcxi, nimay ajcxy:

—Jadachambi huinjihuiybich, co yi Dios ca' ni tüg ixy'ixy jäy, y'actzotjtaayb hueñypíniy. ³⁵ Dios ycöbijcipy hueñypinjäyity huidibi tzinaayb huen huidibi naax huen huidibi cajpity, pen chigiyyb ajcxy Dios, pen tumyb oybi. ³⁶ Dios ti quexy yi' ytiy'ajt ma yi Israel jäy ajcxy, yajnimay co ji cham jotcujc'ájtin miid Jesucristo ich ajt nHuindzin. ³⁷ Miich ajcxy mnejhuiyb yajxon nej ti ytunyii ti yjadyii ma judfojäy ajcxy ñaax ycajp chondacy jim Galilea, Juan el Bautista ti anajty capxhuäcxi Dios y'ayuc ytiy'ajt etz yjäyyajniibety. ³⁸ E mnejhuiyb miich ajcxy co Dios yejc je Jesús je Nazaretpi je Espíritu Santo, e nej Jesús yhuidijty e tuuñ oy'ájtin, etz mijhuinma'ñ, jadu'n nej yajtzocy je jäy ajcxy huidi anajty ane'm'ijtp ma yi mujcu'. Com Dios anajty miid y'ity je Jesús. ³⁹ Ich ajcxy je tiy'ajt nmiidich tüg'óciy jadu'n nej Jesús yjajty y'ayoy jim Judea naaxjot etz jim Jerusalén. Huin'it ajcxy Jesús yaj'o'cy cruudzcixy.

⁴⁰ E Dios yajjugypijcy codugiig xii, e chi yajnayguëxici ma iich ajcxy. ⁴¹ Ca' ti yajnayguëxigyii ma tüg'óciy jäy, jëyi ma iich ajcxy huidi jayijp Dios yhuin'ijx jigix tiy'ajt nyegipyich. Iich ajcxy caaymujc uucmujc huin'it co yjugypijcy ma y'o'cy. ⁴² Ti xyquexy iich ajcxy ayuc ngapxhuäcxpi ma mayjäy ajcxy etz nidiy'ajt'adipyich ajcxy co Dios Jesús ti pidägy mij'ane'mbi ma yi juugypí etz ma yi ögypí. ⁴³ Nañ jadu'n jecy'ajty tüg'óciy Dios y'ayucnajtzcaxiiybi ñimiydac ajcxy Jesús, e yminañ ajcxy co tüg'óciy je jäy ajcxy pinjaty mibijc je Cristo, Dios huinmecxiib ajcxy ypocy.

Je Espíritu Santo ycidacy ma je ca'pi ajcxy yjudíojäyity

⁴⁴ Yam anajty Pedro ycapxyñi co je Espíritu Santo ñidigiiyi ycödigiyyi ajcxy nidüg'óciy huidijaty y'amido'ijt Pedro y'ayuc. ⁴⁵ E je judío mibijcpidijc ajcxy tiibi anajty miiñ miid Pedro, ooy ajcxy jihuiy huinmay co Dios quejx Espíritu Santo ma je jäy ajcxy huidibi ca' yjudíojäyity, ⁴⁶ co midoy ycapxcixy miid huingbi ayuc, etz cömaygixy jäymejtcixy Dios. ⁴⁷ Chi Pedro yminañ:

—¿Nej ca' jada' y'óyity co ñiibedipy ajcxy huidibi Dios ti ymóoyigixy je yEspíritu Santo jadu'n nej iich ajt xy-mooyim?

⁴⁸ Chi Pedro ni'ane'mdiyy huen niibejtcixy ma Huindzin Jesucristo yxii. Huin'it ajcxy Pedro cohuaniiy huen hui'my tüg xii mejtz xii miid je' ajcxy.

11

*Pedro yajm*idmiydacy jim Jerusalén nej anajty ti ytuñyii ti yjadyii

¹ Je apóstoles ajcxy etz je mibijcpidijc ajcxy huidi anajty ajcxy jim Judea, midoy ajcxy ayuc co nijëjity jäy huidi ca' yjudíojäyity ti anajty ajcxy cöbijciy Dios y'ayuc. ² E

co Pedro yhuimbijty Jerusalén, chi nijëjity judíojäy ajcxy ogy Pedro, je' ajcxy huidibi tzachmijpidaaccixp judíojäy ycostumbre jadu'n nej ajcxy tiy'ajttiigixy ymang. ³ Je' ajcxy nimay Pedro:

—¿Na'amy co oy ti mgo'ixiij jäy ajcxy huidi ca' yjudío-jäyity, etz ti mgay m'ügy miid je' ajcxy?

⁴ Chi Pedro nimiydactay tüg'óciy jadu'n nej anajty ti yjaty, chi yminañ:

⁵ —Jim iich anajty Jope nDios'ojadatyich. Chi nhuin'ijxyich jadu'n nej tüg mij poob huit chooñ tzajpjoty, cidägy ma iich nhuinduu, xóchity anajty ma midaax ytaatz. ⁶ Co nnimijhuägyich n'ixa'ñich ti jiiby, chi n'ijxyich may iyujc, jiiby iyujc midaaxpi yci' ytecy, jiiby ahua'nbi iyujc, jiiby tza'ñ, etz joon. ⁷ Chi nmidooyich tüg ayuc huidibi xyñimaaybich: “Pedro, pidig, yaj'ög yi iyujc etz tzüdz.” ⁸ Chi n'adzooyich: “Ca' Huindzin, com caminaabi ndzüchich iyujc huidibi ca' ñigo'adúcyity judíojäy ajcxy tzüdzipy.” ⁹ Chi mimetz'ocpi tüg ayuc tzajpcíxy xyñimäyich: “Huidi Dios ti yajhuäch, ca' huaad mdijy co ca' y'oychú'tznity.” ¹⁰ Tugig'oc jadu'n yjajti, chi je poob huit ypättigiinyñi tzajpjoty. ¹¹ Huin'it xyñimiñich je quexyöybí nidugiig, chooñ ajcxy jim Cesarea. ¹² Chi je Espíritu xyñimaayich, co min n'ocnicxich miid je' ajcxy, ca' ma ni ti nhuinmayipyich. Miid nicxyich nidugiig nmigügtjicich. Chi iich ajcxy ndigiiy ma je jäy ytijc. ¹³ Je codijc xyajmiidmiydaacich co je' anajty ti huin'ixy tüg ángel ma ytijc, ñimäyii: “Quex mdumbi ajcxy jim Jope huen nicxy yajtzoongixy Simón huidibi jäy ytijpy Pedro, ¹⁴ e je' xyajnimähuip nej jëbi Dios m'alma xyajnidzoocip, miich etz tüg'óciy mjiin mdijc mjuugy-migüg.” ¹⁵ Co Jesús y'ayuc ngapxhuächtzondaacich, chi je Espíritu Santo ñidigiinyi ycödigiinyi je' ajcxy. Tim jadu'n nej xyñidigiinyim

xycödigiïyim je jayijp'atypi. ¹⁶ Huin'it njäymejtzcoodyich nej je Huindzin Jesús yminañ: “Janch Juan, je Bautista, jäy yajniibejt miid nii, e Dios jäy ajcxy y'adigiñhuiyb yjottigiñhuiyb je Espíritu Santo.” ¹⁷ Pen Dios ti ymöyii je jäy ajcxy huidibi ca' yjudíojäyity tú'ciy miid huidibi ñich ajt ti xymooyim co nmibijcim Jesucristo. ¿Ocjactim pin ñich co Dios nmidzip'adiïybich?

¹⁸ Je mibijcpidijc ajcxy jim Jerusalén, co ajcxy midoy Pedro y'ayuc, chi ajcxy y'amonday. Chi ajcxy Dios jäymejch cömay, chi ajcxy yminaangixy: “Dios jadu'n ti ymina'ñ co je' ajcxy huidibi ca' yjudíojäyity jëbi yjothuimbijtcixy, jigix Dios ymöhuiyb jugy'ájtin huinixibi.”

Antioquía jäy ymidoo ajcxy Dios y'ayuc

¹⁹ Taabi jäy yaj'o'cy Esteban, chi jäy ajcxy ooy ixhuidijtcoty pahuidijtcoty Jesús yjäy jim Jerusalén. Chi nijëjity ajcxy yqueecy, ñicxy ajcxy jim Fenicia ñaaxjot, etz jim Chipre, etz jim Antioquía. E capxhuäcxy ajcxy je oybi ayuc ma jadyii judíojäy, ca' ajcxy jac ni pin yajnimay. ²⁰ E nijëjity mibijcpidijc huidibi jim anajty ajcxy yconaaxip ycocájpip Chipre etz Cirene, chi ajcxy ñicxy jim Antioquía. Chi yajmiidmiydacy ajcxy je Huindzin Jesús y'ayuc miid griegojäy ajcxy. ²¹ E je Huindzin Dios ooy ypubejti je' ajcxy, e ooy mayjäy ixmajch je jibic-huinma'ñ etz mijpidaaccixy yi Huindzin Jesús ytiy'ajt.

²² Co je mibijcpidijc ajcxy jim Jerusalén midoogixy jada ayuc, chi ajcxy quejxy Bernabé jim Antioquía. ²³ Co Bernabé jim yja'ty, chi ijxy jadu'n nej Dios anajty oy'ájtin ti tuñ, chi oy yjotcugiïy je Bernabé. Chi capxhuijy tüg'óciy co huen ajcxy janch cixyjot huinijot cuyduuni yi Huindzin Jesús y'ayuc ytiy'ajt. ²⁴ Com Bernabé oyjäy je' anajty, e ooy mijpidägy Dios y'ayuc etz ooy miidity je Espíritu

Santo jotjoty huinma'ñyoty. Ymiid je' ycapxhuíjin ooy mayjäy mijpidacy Jesús y'ayuc ytiy'ajt.

²⁵ Co jadu'n yjajti, chi Bernabé oy ixtay Saulo jim Tarso, e co paty, chi miidmiin Antioquía. ²⁶ Jadu'n yjajty jim ajcxy y'ijty tüg jimijt, yaj'ixpijccixy je mayjäy huidibi ajcxy jijptigiyyi je Jesús y'ixpijcin. Jim Antioquía oga'n yximoy cristiano, je jäy ajcxy huidibi mijpidacp Jesús.

²⁷ Huin'it tiempo nijëjity tiy'ajtnajtzcapxiybi choon Jerusalén ñicxy ajcxy jim Antioquía. ²⁸ Tüg huidi anajty yxi Agabo ytinay'ahuüy mayjäyoty, e chi je Espíritu Santo yajcapxi, e yminañ co mijyuu anajty ñaxcidäga'ñ huindu'ñybi naaxhuiñ. E janch jadu'n yjajti taab anajty Claudio y'ane'my. ²⁹ Huin'it je mibijcpidijc ajcxy jim Antioquía pidacy ajcxy yhuinma'ñ co quexaangixy pubéjtin ma ymigügtijc ajcxy huidi tzinaayb jim Judea, jadu'n nej pubéjtin pin tim yega'ñ. ³⁰ E jadu'n ajcxy tuuñ. E je meeñ tiibi anajty ymucy yajmigüejxy ajcxy je Bernabé etz Saulo ma je mibijcpidijc tungmiidpi jim Judea.

12

Co Jacobo y'o'cy etz co Pedro yajpujxtijctigiyyi

¹ Huin'it tiempo je rey Herodes yajmajtzi nijëjity Jesús yjäy, e chi yajtzaachytuuni. ² Chi ni'ane'mdiy huen yaj'ögyii miid espada je Jacobo, je Juan y'uch. ³ Co je rey nejhuüy co je judíojäy ajcxy jadu'n ooy jäygidaccixy, chi ymajtzi Pedro nañ jadu'n. Hue' jadu'n yjajti xiijoty, je xii mina tzajcaagy caaygixy huidi ca'pi ylevadura miidity. ⁴ Co Pedro yajmajch, chi yajpidacy pujxtigoty. E chi je rey ane'my co huen midaaxpicxy soldado ajcxy cuend'adyii, tügpicyjaty midaax soldado ajcxy. Hue' anajty je rey ti huinmay xiinaxy anajty tiyduna'ñ Pedro mayjäy agujc. ⁵ Pedro jiiby anajty pujxtigoty janch oy cuend'aty. E je

mibijcpidijc janch Dios mibijctzodiib anajty ajcxy miid Pedro ycixpi.

*Dios y'ánel yajp*idzimy Pedro pujxtigoty

⁶ Huin'it coodz ma ca'ni anajty yxiimiŷy, ma je Herodes anajty tiyduna'n Pedro mayjäyjoty com jabom, Pedro maab anajty, e soldado agujc ajcxy cixoch tecyoch anajty miid cadena, e jadügpiicy soldado ajcxy pujxtijc'aguy anajty ajcxy ycuend'aty. ⁷ Chi janch timetiini yHuindzin Dios tüg y'ánel ñayguëxici ytinäy ma Pedro yhuinduu, e je pujxtijc yaj'aniyday. E chi je ánel tijyücy Pedro ma ycaach, chi yajmäyhuijy, e nimay:

—Pidig mic'amy.

Chi je cadena ycäday ma Pedro yci'. ⁸ Chi je ánel nimay Pedro:

—Ñayhuiini, yajtigi' mgig.

Co Pedro yajtigiyday ycig, chi je ánel ñimaayi:

—Yajtigi' mjocxhuit, e pajamgich.

⁹ Chi Pedro pujxtijc pidzimy axam ma je ánel, ni ca' nejhuŷy pen janch anajty huidibi je ánel tumyb, hue' jihuiy jadu'n nej ycumäy. ¹⁰ Chi ñajxy ajcxy ma tügpicy cuend'ajtpi, mic'amy ajcxy mimetzpi nina-jxy. Co ajcxy yjaty ma mijpujxtijc aguu, ma mijtüba', chi je' ci'm'ahuaach. Chi ajcxy ypidzimy. Ti anajty mijyöygiñni co je ánel ixmajtzn Pedro. ¹¹ Huin'it Pedro yhuinma'ñymejch, chi yminañ:

—Jadachambi njihuiybich co janch jada' co je Huindzin Dios ti quexy y'ánel, e yi' ti xyñihua'ñich ma Herodes, etz jadu'n nej tüg'óciy judíoŷäy ajcxy anajty xytuna'ñich.

¹² Co Pedro yjot yhuinma'ñ ymejch, chi ñicxy ma María ytijc, je Juan ytaj, je Juan huidi jäy ytijpy Marcos, ma anajty ajcxy jim mayjäy tügmucy y'ijtcixy Dios

mibijctzoogixy. ¹³ Co Pedro tijc'aguu cojxnocy, je tiba'y'amybi, chi tüg töxy'anäg ypidzimy huidi anajty yxii Rode, ixa'ñ pin je' tijc'aguu cojxnocy. ¹⁴ Co oy yögmidooy co Pedro je' anajty, chi ca' ytijc'aguu yaj'ahuaach. Jëyi co poyïgy ñicxy tigoty co anajty tzachjotcúcity, nigapxy co Pedro je' anajty ma tijc'aguu.

¹⁵ Chi je jäy ajcxy nimay Roda:

—Mloocjiiyb jada' miich.

Chi je töxy'anäg y'adzooy co janch je' anajty. E je jäy ajcxy yminaangixy co ca' yi' yjëjity, hue' jada' Pedro y'ánel.

¹⁶ Yam Pedro anajty tijc'aguu tzachcojxnocy co ajcxy yaj'ahuaach, chi ajcxy ijxy, chi ajcxy ooy chigiiy yjihuiiy. ¹⁷ Pedro cimiid ytiy'ajtyejcy co huen amoñ ajcxy. Chi yajmiidmiydacy nej je Huindzin Dios anajty ti yajpidzimyii pujxtigoty. E nimay ajcxy co huen nicxy yajmiidmiydägy jada je Jacobo etz jacjadyii mibijcpidijc.

Chi Pedro ñicxy huingbi cajp.

¹⁸ Co yxiimiiy, huin'it soldattijc ajcxy ooy ytigiyy huambi jihuiiybi huinmay'ahuidijty, com ca' nejhuuiygyxy nej je' anajty ti ytunyii ti yjadyii miid Pedro ycixpi. ¹⁹ Chi Herodes ni'ane'mdiyy huen nicxy yaj'ixtäy Pedro. E co ca' yajpaty, chi pijctzoy tiy'ajt ma soldado ajcxy huidi anajty Pedro ti ycuend'adyii. Chi ni'ane'mdiyy huen ajcxy nicxy yaj'ögyii. Chi Herodes chooñ jim Judea, chi oy chinaydacpiy jim Cesarea.

Herodes y'ögy

²⁰ Herodes janch ymijotmätpy anajty je jäy huidibi tzinaayb jim Tiro etz Sidón. Chi je Tiro etz Sidón jäy ajcxy ñaygapxi nej jëbi huingohuägihuaangixy je rey. E ymimadac ajcxy co migapxy je Blasto je mijtungmiidpi maabi rey Herodes ytijc. E chi ajcxy pijctzoy co huen tzip

cixy naxy, com co ajcxy xijc mooc jim anajty yajtzoongixy ma rey ñaaxjot. ²¹ Chi Herodes agapxtujcy tüg xii, chi je reyhuít yajtigiiy, chi ññaydac paty ma ycötujctac, chi miğapxy ajcxy je jäy. ²² Chi je mayjäy ajcxy ytigiiy mic capxp miydaacp, chi ajcxy ymínaangixy:

—Jada jäy huidibi capxp, ca' jada yjäyity, jadu'n yi' nej tüg dios!

²³ E huin'ítiiy Huindzin Dios y'ángel yajpa'mbejty Herodes, com ca' anajty huindzigiïy cömay je Dios. Chi y'o'cy, ting je' tzütztaayi.

²⁴ Je Huindzin Dios y'ayuc miðijc'idichpy anajty jäy, e yajcapxhuäcxp anajty hueñyítimma'ámyity.

²⁵ Co Bernabé etz Saulo ajcxy ytungmay jim Jerusalén, huin'it chooni ajcxy jim ymiðnicxy huidibi anajty yxii Marcos.

13

Bernabé etz Saulo yajtzondaaccixy ytung huidibi ajcxy pátip

¹ Ma je' ajcxy huidi miðpidacp Jesús jim Antioquía, jim anajty jadyii huidi Dios y'ayuc yaj'ixpijcp anajty, etz nañ huidibi tiy'ajt najtzcapxiïyb. Jim anajty Bernabé etz Simón, huidi anajty ajcxy ytijpy el Negro, etz Lucio huidi tsoon Cirene ñaaxjot, etz Manaén huidi tüg yeectac mið Herodes, huidibi ane'm jim Galilea, etz Saulo. ² Tüg xii ajcxy ñayyöymújcigixy jaygay jay'ügy Dios ojadajtcixy. E chi je Espiritu Santo ñímaayi:

—Huen píðaacigich ajcxy Bernabé etz Saulo ahuing jigix ajcxy ytunipy ma je tung tiibi nyajnihuohuiyich.

³ Chi ajcxy yjacDios'ojadajty etz yjac'ayuu'ajty, e chi je jäy ajcxy cñixajy Bernabé etz Saulo, e chi ycapxycijxy mið je' ajcxy.

Je apóstoles ajcxy capxhuäcxcixy Dios y'ayuc jim Chipre

⁴ Chi jada' je Espíritu Santo yquejxi Bernabé etz Saulo huen nicxy Seleucia, e jim ajcxy ybarcotigiyy nicxy ajcxy jim Chipre mejy agujcpi. ⁵ Co jim ajcxy yja'ty ma barco yjättac huidi yxii Salamina, chi ytigiiy Jesús y'ayuccapxhuäcxp ma je judíojäy ajcxy naymujctac. Tzooñ je Juan anajty nañ jadu'n je' anajty Bernabé etz Saulo pubéjtip. ⁶ Huidijttay ajcxy ma je naax mejy'agujcpi, e yja'ty ajcxy ma je cajp huidi yxii Pafos. Jim ajcxy paty tüg judíojäy huidi anajty yxii Barjesús, hue' je' anajty huijyjäy, e ñaydijyii anajty co Dios ytiy'ajt najtzcapxiyi, e ca' anajty yjanchity. ⁷ Je huijyjäy ooy miid ñaymigüg'adyii anajty je huidibi ane'm jim, hue' anajty yxii Sergio Paulo. Je Sergio Paulo ooy anajty ycohuinma'ñity, ooy y'ixpícyity. Chi ni'ane'mdiy co huen nicxy yajtzonyii Bernabé etz Saulo. Com je Sergio Paulo anajty midoohuaani je Dios y'ayuc. ⁸ Je huijyjäy, huidi nañ jadu'n yajtijp Elimas, midziptzoñ Pablo etz Bernabé, e tücci'y capx'aduga'ñ ca'ydi je gobernador ymibicy. ⁹⁻¹⁰ Chi Saulo, huidibi nañ jadu'n yajtijpy Pablo, miid je Espíritu Santo huindiicpejty je huijy jäy, e ñimay:

—¡Ooy mjibicjäyity miich, ooy m'aniijity, mujcu' miich xy'ung'ajtp, ooy mmidzip'aty pinjaty oyjot oyhuinma'ñ miid! ¿Mina m'ixmadza'ñ nej mdzachyajtigoya'ñ je Huindzin Dios ytiy'ajt? ¹¹ Jadachambi je Huindzin Jesús yxachytunaamb, e mhuí'mip huiintz, etz ni ca' je xiimbi tzojc m'ixipy.

Chi je huijyjäy mic'amy yhui'my huiintz coodz, chi ixtay pin oc-huijtznicxiib com ca' anajty y'oc'ijxni. ¹² Co je gobernador jadu'n ijxy, chi mijpidacy Jesús y'ayuc, e chi ooy jihuiy huinmaay nej Pablo nimiydägy je Huindzin Jesús y'ayuc ytiy'ajt.

Pablo etz Bernabé yajpátcixy jim Antioquía etz Pisidia

¹³ Chi Pablo etz ymígügtijc ajcxy miid ybarcotigiiy, chi ajcxy ñicxy Perge ma Panfilia ñaaxjot. Chi Juan puyöy-duutni Pablo etz Bernabé, e chi ñicxni Jerusalén. ¹⁴ Pablo etz Bernabé ñajxy jim Perge oyja'tcixy jim Antioquía ma Pisidia naaxjot. Sábado xii ajcxy ytigiiy ma je judíoájy ajcxy ñaymujctac, chi ajcxy ixtactay. ¹⁵ Co ñecycapxtay ma Moisés ñecy etz Dios y'ayucnajtzcaxiiybi ñecy, chi je naymujctac huindzin quejxy ayuc ma Pablo ajcxy, ñimaayi:

—Mígügtijc, pen mmiid ayuc tiy'ajt miid jáy ycixpi jébi cham myajnimäy ajcxy.

¹⁶ Chi Pablo ytinayigy, yci' miid ytiy'ajt yecy co huen amoongixy, e ñimay ajcxy:

—Midoogix, miich Israel jáy ajcxy, etz huidibi Dios yajmij'ajtp. ¹⁷ Je Israel jáy Dios huin'ijxy iich'ajt nmij'ap nmijteedy jecy'ajty etz yajyujcpejt ajcxy micho'n co anajty ajcxy jim yjactzinäy Egipto ñaaxjot. Chi ajcxy yajpidziimni miid Dios ymic'ajt. ¹⁸ Dios je' ajcxy miihuindinay huixchigüipx jimijt jim mijtigüiduum. ¹⁹ Je Dios huixtujc it naax cajp yajtigoy huidi anajty jim tzinaayb Canaán ñaaxjot, etz yajmoy je naax iich'ajt nmij'ap nmijteedy jecy'ajty jigix ajcxy jim chinähuiipy. ²⁰ Midaax migo'px jahuixchigüipx majc jimijt Dios mic'ajt mooy juez ajcxy huen ane'myii Israel jáy ixti mabaad Samuel je Dios y'ayucnajtzcaxiiyb ytungbijcy. ²¹ Huin'it ajcxy tüg rey pijctzoy huidi ane'miib ajcxy. Chi Dios yajreytigiiy Saul huidi tuun huixchigüipx jimijt. Je Saul yteedy hue' je' anajty yxii Cis, hue' je' anajty Benjamín y'ap y'oc. ²² Chi Dios tungbijcy Saul e yajreytigiiy David, chi Dios yminañ: “Ti nbaadyich David, Isaí ymang, tüg yëydijc huidibi cuydundähuiipy nej ndimdzocyich.” ²³ Ma David y'ap y'oc Dios yajniibijcy Jesús, jigix nihuänipy

yajnidzögipy je Israel jäy ajcxy, jadu'n nej anajty jécyip Dios yaj'ahuaniy ajcxy. ²⁴ Ca'ni anajty Jesús miñ co Juan, je Bautista, capxhuácxy Dios y'ayuc ma je Israel jäy ajcxy, nimaaygixy co copicy huen jothuimbijtcixy ma Dios, e huin'it jébi ñiibéjtcixipy. ²⁵ Co anajty Juan y'o'cin huington, chi yminañ: “Ca' ñich njéjity je Cristo, jadu'n nej mminaangixy. Jayijp ti nmiñich, jac'axam miina'ñ je Cristo; jacmic'ajt miid je' ca'ydi ñich. Ca' xypaadyich nicxy yi' ycighuin gnejich.”

²⁶ Chi Pablo yjacminañ:

—Migügtijc, Abraham y'ijx y'oc etz pinjaty yajmij'ajtp Dios, Dios ti xyajniguexy jada ayuc nej ajcxy jébi m'alma nidoocin paady. ²⁷ Je jäy ajcxy huidi anajty ajcxy tzinaayb jim Jerusalén etz tungmiidpi ajcxy, ca' ajcxy nejhuiy pin je' anajty je Jesús, ni ca' anajty huiñijhuigixy y'ayucnajtzcaxiiby ajcxy y'ayuc huidibi anajty yajcapxp ma ajcxy ñaymujctac huindüg sábado. E je' ajcxy ci'm yajpocycäy Jesús, e cuyduñ nej anajty ajcxy yjaybetyity ma Dios ñecy. ²⁸ Oy ajcxy ca' paty pocy nej yaj'öccixipy Jesús, chi ajcxy nibijctzohuiy ma Pilato co huen nicxy yaj'ögyii. ²⁹ Co je jäy ajcxy cuydunday jadu'n nej anajty yjaybétyity ma Dios y'ayuc miid je' ycixpi, chi ajcxy yajminajcy cruudzcíxy, etz oy yajnaaxtigiiygixy. ³⁰ E Dios je Jesús yajjgypijc co anajty ti y'ögy. ³¹ Chi canaag'oc ñayguëxigo'ci ma ymügügtijc huidi anajty ti ymiidhuididyii co chooñ Galilea ñicxy Jerusalén. Jadachambi yi' je' ajcxy huidi tiy'ajt yejcpy ma je jäy ajcxy.

³² Je oybi ayuc ñich miich ajcxy nyajmiidmiydacpy cham, huidi Dios yajnimay ñich'ajt nmij'ap nmijteedy jecy'ajty. ³³ Je oybi ayuc ti Dios cuyduñ cham ma ñich ajt co yajjgypijcy Jesús co y'o'cy. Jadu'n yi' Dios y'ayuccojaaybi jaay jecy'ajty ma je Salmo necy mimetzpi ma Dios jadu'n

yminañ: “N'ungich cham ti nyajjuugypicyich.” ³⁴ Miid jadaaabi ycixpi co Dios ti yajjugypicy Jesús co y'o'cy, jigix ñinícx ca yhuindigooyipy jadu'n anajty jaybétyity ma Dios ñecy ma Dios jadu'n yminañ: “Nmöhuaamyich miich ajcxy je conúcxin huidibi nyajñimaayich je David.” ³⁵ Paady nañ jadu'n Dios y'ayuccojaaybi jaay jadüg'it, ma yminañ: “Ca' Dios a'ixiy nicxy y'ung ñinícx yhuindigooy, je y'ung huidibi miid huädz jot huinma'ñ.” ³⁶ Com janch co je David Dios huin'ijxy, jigix ane'mipy yi' yju-ugy ymígüg ajcxy. E co ytung yajmay, chi y'o'cy, e je' y'alma ñaybaatti miid je y'ap yteedy y'alma, e je' ñinícx huindigooy je'. ³⁷ Je Jesús huidibi Dios yajjugypijc ca' je' ñinícx yhuindigooy. ³⁸ Migügtijc, jëbi mnejhuiyigixy, co je pocyhuinmeecxin yaj'ihuäcxy yajcapxhuäcxy miid Jesús ycixpi. ³⁹ Miid je' ycixpi pinjaty mibijcp ti ypocyajhuinmeexcixy huidibi Moisés yley anajty ca'p pocyhuinmeecxin yecy. ⁴⁰ Nayguend'ájtigix, ix xyajcidacejtcix je mij ayo'n jadu'n nej Dios y'ayuccojaaybi jaay jecy'ajty co Dios jadu'n yminañ:

⁴¹ Midoogix ich n'ayuc, miich ajcxy nixiicpi yajxiicpi, nay'adzigiyyigixy, ix m'alma myajtigooygixy. Com ich Dios ndumybich tüg mijhuinma'ñ ma miich ajcxy mxii mdiempo. May miich ajcxy ca' mmibigipy, oy pin xyjayajmiidmiydáaccixipy.

⁴² Co Pablo ajcxy ypidzimy ma yi judíojäy ñaymujctac, chi je jäy huidibi ca' yjudíojäyity nimay je Pablo co huen nañ jadu'n yajmiidmiydägiyb ma je jadügpi sábado. ⁴³ Co ajcxy yöyhuäcxni ma nayyöymujctac may judíojäy etz mayjäy huidi ca' yjudíojäyity huidibi jijptigiyiy je judíojäy y'ixpícin, panícx y ajcxy je Pablo etz Bernabé. Pablo etz Bernabé capxhuijy ajcxy co huen panícxixy je tiy'ajt jadu'n nej Dios tiibi tuñ may'ajt miid jäy ycixpi, e

ca' ajcxy ixmadziipy.

⁴⁴ Co sábado yxii paty, chi jáy ñayyöymujci jahuenjaty cajp jáy ycanicxtay co anajty tzachmidoohuaangixy Dios y'ayuc. ⁴⁵ Ca' anajty ajcxy yjotcújcity co je judíoájy ajcxy ijxy je mayjáy. Chi ajcxy ooy yjot'ambijccoty ni'ojiiygixy etz nimaaygixy oy ni nej Pablo. ⁴⁶ Chi Pablo etz Bernabé ytiigi ymiccapxpi yminañ ajcxy:

—Copicy anajty co iich miich nyajnimáhuipy Dios y'ayuc jayijp. Com ca' mgöbígaaangixy Dios y'ayuc, e co ca' mnaybidáacigixy tudägy ma jugy'ájtín miid huinixiibi, nicxyich n'ocyajnimäy ajcxy Dios y'ayuc huidibi ca' yjudíoájyity. ⁴⁷ Com jadu'n xy'ane'myich ajcxy yi Huindzin Jesús, e xyniimaayich ajcxy:

Ti iich miich nbidägy jadu'n nej tüg tiixcin jajin ma tüg'óciy naaxhuiñybi jáy jigix myajnejhuñhuipy ajcxy je nidzoocin jigumbaad huindu'my naaxhuiñ.

⁴⁸ Co ajcxy jadu'n midoy huidibi ca' yjudíoájyity, chi ajcxy ooy niigi yjotcugiipy, e chi ajcxy yminandacy co je Huindzin Jesús y'ayuc ooy anajty y'óyity. E may ajcxy mibijcy huidibi anajty Dios ti yajnigödungiy co paatip jugy'ájtín huinixiibi. ⁴⁹ E jadu'n jim yajcapxhuäcxy Jesús y'ayuc ma je jimbi naax cajp. ⁵⁰ E je judíoájy ajcxy minaygapxi nijéjity töxyjäydijc ajcxy tudägypí huidibi Dios yajmij'ajtp, etz je mijjäydijc, e je' ajcxy miid mibidägy Pablo etz Bernabé co pahuojpquëgaangixy ma jejimbi naaxjot. ⁵¹ Chi Pablo etz Bernabé ycig huinhuoopy, je' je' tiy'ajtip co ca' jäygidacy ajcxy nej jáy anajty ytungixy. Chi ajcxy ñicxni jim Iconio. ⁵² E je' ajcxy huidibi mijpidaacp Jesús ooy anajty ajcxy yjotcujcity. E ymiid anajty ajcxy je Espíritu Santo ma yjot yhuinma'ñ.

14

Pablo miid Bernabé jim Iconio

¹ Jim Iconio Pablo etz Bernabé ytiigiij ajcxy yquipxyi ma je judíojaý ñaymujctac, e oy yajxon ajcxy capxhuäcxy Jesús y'ayuc. E may judío etz griegojaý ajcxy ymiibijcy. ² Je judíojaý ajcxy huidibi anajty ca' ymiibijccixy nigapxcoty ni'ojygoty ajcxy huidibi ca' yjudíojaýity huen je cajp jäy ajcxy mijotmädipy je miibijcpidijc. ³ Miid jada ycixpi Pablo etz Bernabé yhui'my je' ajcxy jecy etz capxhuäccixy ajcxy Dios y'ayuc huinmic jotmic etz je Huindzin mijotcujc'ajtcixy ooy, e mooyi ajcxy je mic'ajt jëbi ajcxy pa'mjäy yajtzögipy etz mijhuinma'ñ tungixy huidibi ijxpejt'ajtp ma Dios ymic'ajt. ⁴ E je cajpjäy mejtzpicy je' anajty ajcxy, nijëjity ymijpidacpy ajcxy yi judíojaý, etz nijëjity ymijpidacpy ajcxy je Dios y'ayuccapxhuäcxpi. ⁵ Chi nijëjity judíojaý etz huidibi ca' yjudíojaýity ñaygapxi miid tungmiidpi co mijotmätcodaangixy etz tim tzaagögädzaangixy Pablo etz Bernabé. ⁶ Co Pablo etz Bernabé nejhuüiy, chi ajcxy yqueecy ñicxy ajcxy jim Listra etz Derbe jim Licaonia, e majaty naax cajp huidi huinduy'agonbi. ⁷ Jim ajcxy capxhuäcxy Jesucristo ytiy'ajt nej jëbi ajcxy huaad y'alma nüdzoocin paatcixy majaty cajp huingtonbi.

Tzaagätzcixy Pablo jim Listra

⁸ Jim Listra anajty tüg yëydijc inäy tecyma'tpi, caminaabi anajty yöy, com jadu'n anajty yma'xung'aty. ⁹ Je tecyma'tpi amido'ijtpy anajty Pablo y'ayuc, e Pablo ijxpy anajty co ymiid miibijcin nej jëbi chögy. ¹⁰ Chi Pablo mic nimay:

—Tinaayig.

Chi je tecyma'tpi tüg tipy ytinaygugiij, e chi ytiigiij yöyb. ¹¹ Co je mayjäy ajcxy ijxy nej Pablo anajty pa'mjäy

ti yajtzögy, huin'it ajcxy ytiğiyy huambi jihuııybi miid Licaonia ayuc chachminaangıxy:

—ıDios ajcxy jadu'n nej jäy ti ycidaaccıxy ma iıch ajt!

¹² Yminaangıxy co Bernabé je' anajty Júpiter, e je Pablo je' anajty Mercurio, com je' anajty capxp. ¹³ E je Júpiter teedy huıdibi anajty tumb jim ma je Júpiter chajptıyc cajppäbi, mımiiñ toro ajcxy etz pijy. E je teedy miid je jäy ajcxy yhuindzigıhuaangıxy etz ojadadaangıxy anajty Pablo etz Bernabé, yaj'ögaangıxy je toro ajcxy. ¹⁴ Co Pablo etz Bernabé nejhuııy, ca' ajcxy jäygidacy nej jäy anajty ajcxy y'idıdzaangıxy, chi ajcxy ci'm yhuit agııdzııy, e ytiğiyy ajcxy mayjäy'agujc yam chachminaangıxy:

¹⁵ —ıYëydıjctıyc ajcxy! ¿Nej co jada jadu'n m'ıdiıtzcıxy? Nañ jadu'n iıch ajcxy jäyıty, jadu'n nej miıch ajcxy. Paady iıch ajcxy ti nmingıxy ma miıch ajcxy mgajp jıgıx ajcxy m'ixmadzıpy jada jadu'mbi huınma'ñ huıdibi ca' choobaady ma Dios. E mıjıpıdaaccıxp je Dios juugypı huıdı oyduñ tzajp etz naaxhuıınybi, je meyy etz tüg'óciy tijaty ya n'ıjxim. ¹⁶ Jecy'ajty Dios ixmajch je jäy ajcxy huen túngıxy nej tzojccıxy. ¹⁷ Oy Dios anajty jayecy tıy'ajt co je' Diosıty, jatuñ jadu'n yi oybi miid miıch ajcxy ycıxpı. Dios yi' yajtuub etz yecy oybi cosecha e xymooyım mıjcajee huıdı ngaayım n'uucım e xyajjotcugııyım.

¹⁸ Oy anajty Pablo jadu'n jadım tzachnımaaygıxy, ca'p ajcxy mımadacy co yi jäy ajcxy ca'p yaj'ó'ccıxıpy je toro co anajty yhuindzigıhuaangıxy.

¹⁹ Huın'it xıı nijëjıty judıojäy yja'ty, chooñ jim Antioquía etz Iconio. Chi ajcxy yajnimay je mayjäy co huen mıdızıptzoongıxy Pablo etz Bernabé. Chi mıc'amy je mayjäy mıdızıptzooñ Pablo etz cögäch ajcxy. Hue' ajcxy tijy ti anajty yaj'öccıxy. Chi ajcxy oy ixjugucy cajppa'.

²⁰ Chi je apóstoles ajcxy jübigııy je Pablo, chi je' ypıdıgy,

e ñicxy jadüg'oc cajpjoty. Com jabom Pablo etz Bernabé chooñ, ñicxy ajcxy jim Derbe.

²¹ Co Pablo etz Bernabé jadu'n capxhuäcxy je Jesucristo y'ayuc oybi jim Derbe, chi mayjäy ajcxy mijpidacy Jesús. Chi Pablo etz Bernabé ajcxy yhuimbijty Listra, Iconio, etz Antioquía. ²² Jim ajcxy jotmicmigapxy je mibijcpidijc ajcxy, e capxhuijy huen tügjijp mibijccixy Dios y'ayuc, nimaaygixy:

—Co ndigihuaanim ma Dios y'ane'my copicy co nya-jnáxim may ayo'n. ²³ Cajp cajp majaty mibijcpidijc yajpaady jim Pablo etz Bernabé yajñibijcy nijējity yēydijctijc huen nigohuajc'ajtcixy je jäy ajcxy huidibi mijpidacp Jesús. Co anajty ti yajñibicy je' ajcxy huidibi nigohuajc'adipy, chi jaygay ajcxy y'ijty etz Dios mibijctzoy miid je' ajcxy ycixpi.

Pablo miid Bernabé yhuimbijtcixy Antioquía jim Siria naaxjot

²⁴ Pablo etz Bernabé ñajxy ajcxy Pisidia oy ajcxy yja'ty jim Panfilia. ²⁵ Chi Pablo etz Bernabé Jesús y'ayuc capxhuäcxi jim Perge, chi ajcxy ñicxy jim Atalia. ²⁶ Chi ajcxy jim ybarcotigihy ñicxcixy jadügtecy jim Antioquía ma anajty ajcxy ti yajñibigyii Dios chójcin miid je tung huidibi anajty ti yajcixcixy. ²⁷ Co ajcxy yja'ty jim Antioquía, chi ajcxy huoomujcy je jäy ajcxy huidibi anajty mijpidaacp Jesús, e yajmiidmiydactay tüg'ócixy nej anajty Dios ti ytuñ miid je' ajcxy ycixpi, nej anajty Dios ti yaj'ahuäch je tü'aa nej huaad mibicy ajcxy je huidibi ca' yjudíojäyity. ²⁸ Pablo etz Bernabé ijt ajcxy ooy jim jecy miid je mibijcpidijc ajcxy.

¹ Je huin'it tiempo nijëjity jäy huidi tzoon Judea yja'ty ajcxy jim Antioquía, e ytiğiıy yaj'ixpijcp ma ajcxy je huıdibi mijpıdaacp Jesús, ymınaangıxy: “Pen myajniđzögamy ajcxy yi m'alma, copıcy co ajcxy myajtiy'ajttıhuıpy jadu'n nej Moisés y'ane'my.” ² Chi Pablo etz Bernabé ñaymidziptzongooti ajcxy miid huıdi anajty ajcxy tzomb jim Judea, e ca' ajcxy ñay'ayuc-huinjıhuııyi. Chi jada' yajniıbejtı Pablo etz Bernabé etz jacjadyii miıbjcpıdıjc huen niıxy ajcxy Jerusalén yajtiyđığiıy ma je apóstoles ajcxy etz huıdibi ajcxy nigohuajc'ajt je miıbjcpıdıjc jim Jerusalén.

³ Je miıbjcpıdıjc huıdibi anajty ajcxy jim Antioquía oy ajcxy tüjıjphuohuııy Pablo etz je' ajcxy huıdi niıx miid Pablo. Chi Pablo etz miid yjaymiıdtıjc ajcxy ñııxy, e ñajxy ajcxy Fenicia ñaaxjot etz Samaria ñaaxjot. Yajmiıdmiydaaccıxy je miıbjcpıdıjc cajp cajp jadu'n nej jäy ajcxy huıdibi ca' yjudıojäyity ti yjothuımbıjtıcıxy etz yajmıj'adaangıxy Dios. E tüg'óıy miıbjcpıdıjc ooy ajcxy jäygidacy je Pablo y'ayuc.

⁴ Co Pablo etz Bernabé ajcxy yja'ty jim Jerusalén, chi je miıbjcpıdıjc ajcxy cöbıjci je apóstoles ajcxy, etz je' ajcxy huıdi nigohuajc'ajtp anajty je miıbjcpıdıjc. Chi Pablo yajmiıdmiydactay nej anajty Dios ti ytuñ miid je' ajcxy. ⁵ Chi nijëjity fariseojäy, tiıbi anajty miıbjccıxy Jesús, ytinayıgy ajcxy juntıjoty, e ymınañ ajcxy:

—Copıcy co huen yajtiy'ajttıy je jäy huıdibi miıbjcp Jesús huıdı ca' yjudıojäyity, e copıcy nyaj'ané'mim co huen ajcxy Moisés ycötújcın cuyduunı.

⁶ Chi ñayyöymujci je apóstoles ajcxy etz huıdi ajcxy nigohuajc'ajtp je miıbjcpıdıjc, co capxyöyaangıxy je fariseojäy y'ayuc nej yhuı'mıp. ⁷ Ca' ajcxy tzojc ñay'ayuc-huinjıhuııyi, chi Pedro ytinayıgy ymınañ:

—Migügtijc, mnejhuiuïyb ajcxy co jayhuin Dios ti xyhuin'ixyich ma miich ajcxy, jigix nyajnimähuibich jäy ajcxy huidibi ca' yjudíojäyity je Jesús ytiy'ajt oybi nej ajcxy y'alma nïdzoocin paadipy. ⁸ E Dios huïdi nejhuiuïyb jäy yjot yhuinma'ñ xyaj'ijxich je tiy'ajt co yejcy Espiritu Santo ma yi' ajcxy nañ tim jadu'n nej ytuuñ ma ïch ajt. ⁹ Dios tú'ciy ytuuñ miid ïch ajt etz miid yi' ajcxy, miid co yi' ajcxy mibicy Jesús paady Dios yajhuaatzi ajcxy yjot yhuinma'ñ. ¹⁰ Jadachambi, ¿nej co ca' mhuinjihuïhuaangixy mibigaangixy nej Dios ytuuñ miid huidibi ca' yjudíojäyity? ¿Nej co adzip myajnihidzaangixy je costumbre huïdi ni ïch ajt ni n'ap ndeedy ca' ti mimadägy nicxy cuydundaaygixy? ¹¹ Janch ïch ajt nmibijcim co miid je may'ajt huïdi Jesús ti tuñ miid ïch ajt ycixpi ti nbaatim n'alma nïdzoocin. Nañ tim jadu'n je' ajcxy huïdi mibijc Jesús huïdi ca' yjudíojäyity ypaat y'alma nïdzoocin miid je may'ajt huïdi Jesús ti tuñ.

¹² Huin'it je jäy ajcxy y'amonday, y'amido'ijtcixy nej Bernabé etz Pablo nimiyaaccixy nej anajty Dios ti tuñ miid yi' ajcxy, jadu'n nej ajcxy ti yajtzögy pa'mjäy miid Dios ymic'ajt, etz jac tijaty mijhuinma'ñ huïdi ti tuñ ma yi' jäy ajcxy huïdi ca' yjudíojäyity. ¹³ Co Pablo etz Bernabé ajcxy miydactay, chi Jacobo yminañ:

—Migügtijc mido'mbïjcigich ajcxy ïch n'ayuc. ¹⁴ Simón Pedro ti xyajmiidmiydaacim nej Dios may'ajt ti tuñ oga'n ma huidibi ca' yjudíojäyity, co huin'ijxy huïdi yi' yjäy'adaanip ma yi' ajcxy. ¹⁵ Quipxy jada ñaybadyii miid huïdi je Dios y'ayucnajtzcapxiïybi jecy'ajty ycojay, ¹⁶ co jadu'n yminañ:

Co anajty jadu'n ti y'ocjadyii, chi nhuimbidityich ya naaxhuïñ. Nyaj'oyïhuibich jadüg'oc je naax cajp huïdi David anajty y'ane'myb huïdi anajty ti

y'octigooybi jadu'n nej tüg tijc huïdi ti yciday. Ma David y'ap y'oc nyaj'a'oyïhuïbich jadüg naax cajp, jadu'n nej jäy ytijc cojy huinjemybi.

¹⁷ Jigix jacjadyii jäy y'ojadadipy ajcxy yi Dios. Nañ jadu'n je' ajcxy huïdi ca' yjudíojäyity, huïdi ñich njäy'adaanip.

¹⁸ Jadu'n je Huindzin Dios jécyip jada tiy'ajt jadu'n yejcy.

¹⁹ Chi Jacobo yjacminañ:

—Paady ñich jadu'n nmina'ñich co ca' huaad n'amayiyim ajcxy huïdi ca' yjudíojäyity huïdi ajcxy ti mijpidägy Dios. ²⁰ Hue' janchtiy tzoc nijayiyim co ajcxy ca' tzüdzipy huïdi jäy yajhuindzigiyb ídolos, etz ni ca' huaad migapxcixy huingbi töxyjäy, etz ni ca' huaad tzützcixy iyujc huïdijaty jäy yöc-huïdypï, etz ni ca' huaad jïcxcixy tijaty iyujc ni'py. ²¹ Jecy'ajty ixti chamni tüg tüg cajp, ji pin ñhua'cxp capxhua'cxp Moisés yley majaty nayoymujctac naag naag pocxinxi.

²² Chi je apóstoles ajcxy etz je huïdi nigohuajc'ajt yi mibijcpidijc, miid tüg'óciy Jesús yjäy pidacy ajcxy yhuinma'ñ co huin'ixaangixy nijējity jäy ma je' ajcxy etz quexaangixy jim Antioquía quipxyi miid Pablo etz Bernabé. Chi ajcxy yajni'bejty Judas, huïdi nañ jadu'n yajtijpy Barsabás, etz miid Silas, yēydijctijc huïdi ajcxy capxpaadip. ²³ E je' ajcxy yajmiguejxy necy nej anajty ti jaay: “ñich ajcxy apóstoldijc, etz huïdi nigohuajc'ajt yi mibijcpidijc, etz nidüg'óciy mibijcpidijc, cham ñich ajcxy nguexy capxpocxin ma ajcxy mibijcpidijc huïdi ca' yjudíojäyity huïdi ajcxy tzinaayb jim Antioquía, etz huïdi ajcxy tzinaayb Siria etz Cilicia ñaaxjot. ²⁴ Ti ñich ajcxy nejhuiyich co nijējity jäy ti xyñinixcixy, choñ ma ñich ajcxy, ca' ñich ajcxy ngötujcin mooy, e xy'amayiygixy jim miid y'ayuc, e xyajhuinma'ñytigoya'ñ ajcxy, co ajcxy xyñimaaygixy co copicy co myajtiy'ajttihuij ajcxy m'ung,

etz mbayöyipy ajcxy je Moisés ycötújcin. ²⁵ Paady ñich ajcxy ti nnaygápxigixy nidüg'óciy co nyajni'bedipyich nijëjity jáy huidi yajpaatp ma ñich ajcxy co huen nícxy xy'íjxcixy niguipxyi miid nmigügtijcich huidi ooy ndzocyich, je Bernabé etz je Pablo. ²⁶ Je huidi ajcxy yjugy'ajt ti yoxy ti toogy miid ajt nHuindzin Jesucristo ycixpi. ²⁷ E jadu'n yam nguexyich ajcxy Judas etz Silas, e yi' ajcxy ci'm xyajmiidmiydägiy tüg'óciy ñich ajcxy n'ayuc. ²⁸ Ti je Espíritu Santo huinma'ñ pidägy ma ñich ajcxy nhuinma'ñ etz ñich ajcxy ti nhuinma'ñ nbidägyich, co ca' nyajni'bigipy ajcxy tijaty ayuc tzaachypi, jëyi janchtiy je huidi copicyip. ²⁹ Copicy co ca' ajcxy mdzüdziy huidi jáy yajhuindzigiiyb ídolos, ca' ajcxy ni'py mjñcxcixipy, ni ca' ajcxy mdzüdziy iyujc huidi yöc-huiity ti y'ögy, e ca' ajcxy mmigapxtigooygixipy huingbi töxyjáy. Pen mguydundaayb ajcxy jada ané'min, oy anajty mdungixy. E Dios ajcxy xypubedipy xypudigihuiipy.”

³⁰ Jadu'n je' ajcxy huidi ti yajquexy nícxy ajcxy jim Antioquía. Jim ajcxy huoomujcy je mibijcpidijc, e yajc'idigiiy ajcxy je necy. ³¹ Co je mibijcpidijc je necy capxy, chi ajcxy ooy yjotcugiiy miid je oybi ayuc tiibi anajty ajcxy yajniguexyii. ³² Com Judas etz Silas hue' je' anajty Dios y'ayucnajtzcaxiiybi, paady ajcxy yajjotcugiiy jot'amij moy je mibijcpidijc miid je ayuc. ³³ Jecy ajcxy jim yhuäcxijpy, chi je mibijcpidijc miid ajcxy ycapxycijxy, yajmihuaniiy ajcxy Dios, chi ajcxy yhuimbijtni ma anajty ti choongixy. ³⁴ Chi Silas yhuinma'ñypidacy co anajty yhuima'ñ. ³⁵ Nañ jadu'n Pablo etz Bernabé ijt ajcxy jim Antioquía, etz miid jac nijëjity ymigügtijc yaj'ixpijc'idiitzcixy etz capxhuäcx'idiitzcixy je Huindzin Jesús y'ayuc ytiy'ajt.

Pablo mimetz viaje

³⁶ Ti xii tiempo anajty ñajtzniñicxiyñi co Pablo nimay Bernabé:

—Jam'ajt nmigügtijc co'ixiiyim cajp cajp majaty ti ngapxhuäcxim Huindzin Jesús y'ayuc. Ooy njanejhuñhua'ñich nej ajcxy yajpaady. ³⁷ Bernabé ymiid nicxaamy anajty je Juan huidi yajtijp Marcos. ³⁸ E je Pablo ca' a'ixiy co miid nicxip Juan, com ti anajty y'ocpuyöyduuti bi jim Panfilia, e ca' anajty ti yjacmiidyajtüyöyii je tung. ³⁹ E ca' ajcxy ñay'ayuc-huinjihuñyi miñ xyipy. Chi Bernabé miidnicxyc Marcos e ybarcotigiñy ajcxy, chi ajcxy ñicxy jim Chipre. ⁴⁰ E je Pablo abicy huin'ijxy Silas huidi anajty miid ñicxa'ñ. Chi je miñijcpidijc miid ycapxycijxy, chi chooni ti anajty je miñijcpidijc yajmiñhuanñiyii Dios, ⁴¹ chi ñajxy jim Siria ñaaxjot etz Cilicia ñaaxjot jot'amijmooy je miñijcpidijc.

16

Timoteo mijhuäcpejty je Pablo etz Silas

¹ Chi Pablo etz Silas yja'ty ajcxy jim Derbe etz Listra. Jim ajcxy paty tüg jäy huidi anajty yxii Timoteo huidi anajty mijpidaacp Jesús. Judíoñäy anajty ytaj'ajtpy, e griegoñäy anajty yteedy'ajtpy. Je' ytaj nañ ymiñijcapy anajty Jesús. ² Je jäy ajcxy huidi yajmiñ'ajtp Jesús jim Listra etz jim Iconio ooy anajty oy nimiñydaaccixy Timoteo. ³ Pablo ooy jat-zojcy co Timoteo ycajäymiid'ajti. Chi Pablo yajtiy'ajttiñyi Timoteo, jigix ca' ymiñjotmädiñyb je judíoñäy huidi anajty ajcxy jim tzinaayb, com tüg'óciy ajcxy nejhuñy co griegoñäy teedy'adyii. ⁴ Cajp cajp ma anajty ajcxy ñaxy yajmiidmiñydaaccixy ajcxy je miñijcpidijc je cötujcñ huidi je apóstoles ajcxy, etz huidi nigohuajc'ajt je miñijcpidijc jim Jerusalén. ⁵ Je' ajcxy huidi yajmiñ'ajtp Jesús cajp cajp

nīgi anajty yjotmicpijccixy, etz mijpidaaccixy Dios y'ayuc, etz ñimayiy'iditczixy jabom jabom.

Pablo yhuin'ijx tüg Macedonia jäy

⁶ Je Espíritu Santo ca' a'ixiy nícx capxhuäcxcixy Dios y'ayuc jím Asia ñaaxjot. Paady ajcxy huingduum ñícxy yajyöyñajxy ajcxy Frigia ñaaxjot etz Galacia ñaaxjot. ⁷ Chi ajcxy jím yja'ty ma Misia ñaaxtziba'n. Chi huinmay co ñícxa'ñ ajcxy Bitinia ñaaxjot. E je Espíritu yajne-jhuüy ajcxy co ca' yi' tzocy co jím nícxcixipy. ⁸ Chi ajcxy jüyöyñajxy Misia ñaaxjot, chi ajcxy y'idacy jím Troas. ⁹ Chi Pablo cumäyjoty huin'ijxy tüg yëydijc, huidibi yconaaxity anajty Macedonia, ytinay'ahuüy ma Pablo yhuinduu, e ycohuanüyii, ñimäyii: “Tun may'ajt nícx jím Macedonia, e jím xypubedipy ñich ajcxy.” ¹⁰ Co Pablo jadu'n huin'ijxy cumäyjoty, chi ñich ajcxy n'ixtay barco huidi nícxamb jím Macedonia. Nhuinjihuüy ñich ajcxy co jím Dios xyquéjxcixyich jigix jím ngapxhuäcxibich Jesucristo ytiy'ajt je oybi nej jëbi ajcxy alma nïdzooçin paadipy.

Pablo etz Silas jím Filipos

¹¹ Chi ñich ajcxy nbarcotigüy jím Troas nícxy ñich ajcxy tüyí ma naax meju'agujcpi huidibi anajty yxii Samotracia. Chi com jabom ajcxy nja'tyich jím Neápolis. ¹² Co ñich ajcxy jím ndzooñ, chi ñich ajcxy nícxy jím Filipos. Filipos hue' je' romanojäy ycajp. Je' je cajp jac mijpi ma je Macedonia ñaaxpa'. Jím ñich ajcxy nhuäcxipy jecy. ¹³ Tüg sábado nícxy ñich ajcxy cajppa', mihuingon tüg mijnií, ma anajty judíojäy ajcxy miidity Dios ojadajttac. Chi ñich ajcxy n'ixtacy jím, e ngapxhuäcxich ajcxy Jesús y'ayuc ma je töxyjäydijc ajcxy huidi jím anajty ajcxy ti yöymujccixy. ¹⁴ Je Lidia anajty y'amido'ijtp. Hue' je' anajty Lidia ycogajpity jím Tiatira, e ytocpy anajty ucy

huit oy jatypi. Lidia yajmij'ajtpy anajty Dios, e je Huindzin Dios yajyungiiyi yjot yhuinma'ñ, jigix amido'idipy nej Pablo Dios y'ayuc capxhuäcxi. ¹⁵ Je Lidia niibejt miid tüg'óciy yjuugy ymígüg, chi iich ajcxy xycohuaniiy, e xyñimáaygixich:

—Pen minamb ajcxy co nmibicyich je Huindzin Jesús, miin jättaaccix ma iich ndijc.

Chi ooy xycohuaniiy iich ajcxy, ixti cooni jim xya-jhui'myich ajcxy.

¹⁶ Jadu'n yjajti tüg tecy co iich ajcxy anajty ñicxy ma Dios ojadajttac, chi iich ajcxy nbaty tüg tumbi töxy'anäg mañ'ajt miidpi huidi ooy ytiygapxy. Ymiid anajty yhuindzin ma ytuñ, e je' yhuindzin ooy anajty ymeeñybaaty co je töxy'anäg ytiygapxy. ¹⁷ Je töxy'anäg ypanicxy chach yam Pablo etz iich ajcxy ymíñañ:

—Jada yëydijc Dios tzajpjotypi ajcxy ymidumyb. Capxhuäcxi ajcxy Dios y'ayuc jadu'n nej jëbi iich ajt n'alma nidzoocin paady.

¹⁸ Canaag xii jadu'n iich ajcxy xychach'amayiiy. Co Pablo chijpin, chi yhuäc-huimbijty nimay je mañ'ajtmiiidpi:

—Miid Jesucristo yxii n'ane'myich, pidzim ma jada töxy'anäg.

Tim huin'ítij je ca'oybi yajyöyduuty je töxy'anäg.

¹⁹ Co je töxy'anäg yhuindzin jadu'n ijxy co ca' y'ocmeeñybadaani, chi miid je' ycixpi ajcxy majch Pablo etz Silas, e yajnicxy ajcxy ma je tungmiidpi ma je' ajcxy y'agujctijc. ²⁰ Co ajcxy jiiby miidja'ty ma je tungmiidpi, chi ymíñañ:

—Jada yëydijc ajcxy judíojäy jada, nigoo ajcxy ñaax yajmäty ycajp yajmäty, ²¹ etz yaj'ixpicy ajcxy costumbre huidi ca' huaad iich ajt ngöbjiicim, e nihuaad ngatuunim, com hue' iich ajt romanojäy.

²² Chi je mayjäy ajcxy miiddziptzoon Pablo etz Silas, e je tungmiidpi ni'ane'mdiy co huen ajcxy yajnijeñ yaj'ixjeñ huen yajhuojpcixy miid matz. ²³ Co ajcxy huojptay, chi pidacy ajcxy pujxtigoty, e ane'my ajcxy pujxtijc huindzin co huen cuend'ajtcixy yajxon. ²⁴ Co je pujxtijc huindzin ypaati je cötujcin, chi pidacy Pablo etz Silas jac jiiby öc'am, e chi ajcxy ixmajch co'adzity ytecy ma je quipy huidi yxi cepo.

²⁵ Chi jadu'n yjajty mijcuctz anajty, co Pablo etz Silas chach Dios ojadajtcixy chach huin'igixy yi Dios, e jac-jadyii machyjäy chach amidoo'ijtcixy. ²⁶ Chi timitiini uyx huinxijty pujxtijc poch. Chi y'ahuaatztay je pujxtijc agi', e y'adzittuttay je cadena ma tüg'óciy machyjäy. ²⁷ Chi oy ymahuijy je pujxtijc huindzin. Co jadu'n ijxy ac'ahuadz pujxtijc aguu, chi yajpidziimy y'espada ñayyaj'oga'ñyii anajty. Com hue' anajty tijy ti je machyjäy yqueectäy. ²⁸ Huin'it Pablo mic'amy migapxy je pujxtijc huindzin nimay:

—Ix nej mnayduuni, cheeby ajcxy nidüg'óciy.

²⁹ Chi je pujxtijc huindzin pijctzoy jin, e ytiigiyy poyigy pujxtigoty, janch tziyuuyb miid tzig'iñ. Chi ycoxtinay'ahuiiy ma Pablo etz Silas ajcxy yhuinduu. ³⁰ Chi yajpidziimy Pablo etz Silas, e yaj'amidooy:

—Huindzin, ¿ti ich jēbi nduñ jigix nīdzoocin nbáadibich?

³¹ Chi je' ajcxy minañ:

—Mibic Huindzin Jesús etz mbaadiipy nīdzoocin, miich etz m'ungdöxyijc.

³² Chi ajcxy yajnimay je Huindzin Jesús y'ayuc tüg'óciy pinjaty anajty jim ma je pujxtijc huindzin ytijc. ³³ Mijcuctz je pujxtijc huindzin puji je Pablo ajcxy chaach'i'au, e chi je pujxtijc huindzin ñiibejtay ajcxy miid y'ung ytöxyijc. ³⁴ Chi je pujxtijc huindzin yajnicxy Pablo

etz Silas ma ytijc, yajcaay yaj'uucy ajcxy. Ooy anajty ajcxy yjotcujcity nidüg'óciy, com ti anajty mibijccixy Dios.

³⁵ Com jabom je mijtungmiidpi quejxy mutztungmiidpi jim ma pujxtijc huindzin miid cötujcin huen najtzmazhiygixy Pablo etz Silas. ³⁶ Chi je pujxtijc huindzin nimay Pablo:

—Ti je tungmiidpi quexy cötujcin co jëbi nnajtzmazhiyich miich ajcxy. Nicxcix jotcujc.

³⁷ Chi Pablo migapxy je mutztungmiidpi, e chi nimay:

—Romanojäy iich ajcxy. Yi cajptungmiidpi ti xyhuopyich miid matz mayjäy agujc, ni ca' jayijp ti xytiyduñich, e ti xypidägyich pujxtigoty. ¿Nej co jadachambi xyñajtzmazhihua'ñich ameechi? Ca' jadu'n y'óyity. Huen mijtungmiidpi ci'm miiñ xyajpidzimigixich iich ajcxy.

³⁸ Chi je mutztungmiidpi cijx nimiydactäy ma mijtungmiidpi tüg'óciy Pablo y'ayuc. Chi ajcxy ñay'adzigihiy co nejhuhiy co Pablo etz Silas hue' je' anajty ajcxy romanojäy. ³⁹ Chi je mijtungmiidpi ñicxy ci'm oy capxjotcidägy je Pablo etz Silas. Chi yajpidzimy pujxtigoty, e pijctzoy may'ajt huen huingduum nicxcixni. ⁴⁰ Co Pablo etz Silas ypujxtijcpidzimy, chi ajcxy ñicxy ma Lidia ytijc. Jim ajcxy jadu'n ijxy mibijcpidijc, e jot'amijmoy ajcxy. Chi ñicxcixni.

17

Jim Tesalónica yjajti ooy capxy ayuc, ca' nay'ayuc-huinjihuñihuñi

¹ Pablo etz Silas ajcxy ñajxy Anfiópolis, etz Apolonia, chi ajcxy yja'ty Tesalónica. Jim anajty judíojäy ajcxy tüg ñaymujctac. ² Com jadu'n anajty costumbre miidity, Pablo nicxp anajty ma judíojäy ajcxy ñaymujctac sábado

xii. E tugiig sábadó xii jim capxy miydacy miid je' jim Tesalónica. ³Hue' anajty miid miydaaccixy jadu'n nej jaybecyity ma Dios ñecy co Cristo copicy ayo'n yajnaxtähuip, e chi y'ögipy, huin'it yjugypigipy. Chi Pablo yminañ:

—Je Jesús huidibi y'ayuc ngapxhuäcxibich, je' je' je Cristo.

⁴Nijëjity judíojäy ymibijc ajcxy e mijyöybejty ajcxy Pablo etz Silas. Nañ jadu'n may griegojäy huidi anajty Dios yajmij'ajtp, etz maytöxyjäydijc huidijaty oy ymijpidacni ymijnicxpejt etz mibijc ajcxy Pablo etz Silas y'ayuc. ⁵Je judíojäy huidi anajty ca' ymibicy, yjotmätcoty ajcxy. Huomujcy ajcxy amügy jäydijc etz jibic jäydijc, etz naax cajp yajmättay, anejptuuti agojxtuuti ajcxy Jasón ytijc'aguu tzach'ixtaaygixy Pablo etz Silas. ⁶E co ca' ajcxy paty Pablo etz Silas, chi ajcxy majch Jasón etz jacjadyii mibijcpidijc. Adzip ajcxy yajnicxy pahuijch pajugujcy ajcxy jim ma cajp tungmiidpi. Yam chachmínaangixy mic:

—Jada jäy ajcxy je' huidi tzachyajhuinma'ñydiigooyb tüg'óciy naax cajp, nañ iyabaad ajcxy ti ymiingixy. ⁷Jada Jasón ti Pablo etz Silas jim yajjättägy ma ytijc, tüg'óciy ajcxy miidzip'adyii je César huidi ane'mb, ymínaangixy co ji jadüg rey, je' je' je Jesús.

⁸Co jadu'n midoy, chi ajcxy ooy yajyumígy yaj'oxígy cajpjäy etz je tungmiidpi ajcxy. ⁹Chi Jasón etz ymigügtijc yajmeeñyejcy, chi najtzmaziiy ajcxy.

Pablo etz Silas jim Berea

¹⁰Co oy ycodziy mic'amy yi mibijcpidijc yajpidzimy ajcxy cajpjoty Pablo etz Silas, e quejxy ajcxy jim Berea. Co ajcxy jim yja'ty, chi ajcxy ñicxy ma judíojäy ñaymujctac.

¹¹Jim Berea judíojäy ajcxy yjacmiid oyjot oyhuinma'ñ, ca'ydi judíojäy ajcxy jim Tesalónica. Je Berea jäy ajcxy ycöbijc ajcxy Jesús y'ayuc ymiid oyjot oyhuinma'ñ. Jabom jabom ixtaaygixy ma yjaybetyity ma Dios y'ayuc pen

janch jadu'n ymina'ñ nej Pablo yaj'ixpicy. ¹² May judío-jäy ymibijcy etz may griegojäy huidibi ooy ymijpidaacni nañ jadu'n ymibijcy, töxyjäydijc etz yëydijctijc. ¹³ Co yi judíojäy jim Tesalónica nejhuüy co Pablo nañ jadu'n Dios y'ayuc capxhuäcxi jim Berea, chi ajcxy jim ñicxy, etz yajyumígy yaj'oxígy je cajp jäy ajcxy. ¹⁴ Mic'amy ajcxy, je mijpidaacpi Jesús, yquejx Pablo mic'amy, huen nicxy jim ma mejypa'. Chi Timoteo etz Silas yjac-hui'my ajcxy jim Berea. ¹⁵ Je huidibi ajcxy Pablo jaymíid'ajt ymiidnicxy, miid ñicxy ajcxy ixti cooni yja'ty jim Atenas. Huin'it ajcxy yhuimbijty miid tüg ayuc co huen Timoteo etz Silas nicxy minaybadyii Pablo jim Atenas janch mic'amy.

Pablo jim Atenas ahuijxy Silas etz Timoteo

¹⁶ Co anajty Pablo ahuixy je Silas etz Timoteo jim Atenas, ooy anajty ytajy ymay co ijxy nejhuüy co je cajp miid ooy may quipychech, tzaadzech, etz oori oyduñ huidi ajcxy dios'ajtpy. ¹⁷ Paady Pablo nimiydacy Jesús ma yi judíojäy ñaymujctac miid je judíojäy etz jacjadyii jäy huidi Dios miyaaxp ojadajtp. E jabom jabom miid miydaaccixy pinjaty y'oymujcp cajp cujc. ¹⁸ Nijëjity ixpicytjic ñay'ijxquípxigixy y'ixpijcin miid Pablo. Jim huidibi ni'ixpiñiyb epicúreo ixpijcin, etz cham huidi ni'ixpiñiyb estoico ixpijcin. Chi ajcxy nijëjity yminaangixy:

—¿Ti jada jada' ajt xyajnimaayim jada yëydijc capxy-maaybi?

Chi jadyii yminaangixy:

—Hue' jada ycapxhuäcxyp huingbi dios y'ayuc.

Jadu'n ajcxy yminañ co Pablo nimiydacy Jesús etz jadu'n nejjäy yjugypicy huidijaty ti y'öccixyp. ¹⁹ Chi ajcxy miidnicxy Pablo ma je it ma je ixpicytjic ñaymugyüi huidi anajty yxii Areópago, chi ajcxy Pablo nimay:

—¿Nej jëbi njájtçixich jada jemybi xpijcin huïdi miich mmimimb? ²⁰ Com ti ìch miich xyajñimaaygich ayuc ca'pi yhuinjihuïyñity, e nejhuïhúaamyich ajcxy nej yhuimbídžimy tüg'óciy jada ayuc.

²¹ Tüg'óciy Atenas jáy etz nañ jadu'n huïdi ajcxy jím adžinaayb, ca' anajty ni ti tungixy, jëyi ñigoobi amido'ijtcixy etz miydaaccixy jemybi ayuc tiy'ajt.

²² Huin'it Pablo ytinayïgy mayjáy agujc jím Areópago, e yminañ:

—Atenas jáy, n'ijxypich co miich ajcxy ooy myajmij'ajtcixy canaagnax huïdibi miich ajcxy mdios'ajtpy. ²³ Com ti xii ya n'ixyich canaagnax huïdi ajcxy m'ojadajtpy, chi ti nbaatyich tüg altar ma jadu'n yjaayty: “Je Dios huïdi ca' pin ix'y'adyii.” Je Dios huïdi miich ajcxy m'ojadajtpy, e ca' ajcxy m'ix'y'adyii, jada je' huïdi nyajñimaayb ajcxy.

²⁴ Je Dios huïdi oyduñ naaxhuiñybi etz tzajp etz jac tijaty, yi' je' nihuindzin'ajttayb tüg'óciy. Je Dios ca' chináy ma tzajptijc huïdi jáy ajcxy cojpy. ²⁵ Dios ca' ni ti yajtigoy'ity huïdi naaxhuiñyjáy jamöhuaanip. Dios yi' yejcp jugy'ajtin etz huïdibi nxejim, etz tüg'óciy tijaty.

²⁶ E tügpi ni'py tügpi jot ti yaj'oyïy tüg'óciy yi jáy, jigix huen tzinaaygixy huïdu'my naaxhuiñ. Dios tiy'ajt yejcp nej xii tiempo yöyipy, e ma jáy jëbi huaad chinaaygixy, ²⁷ jigix ixtáaygixipy Dios, jadu'n nej jihuïy ixtaaygixy tondáy xajtáy, com ca' je' jiguemity ma ìch ajt nidüg nidüg. ²⁸ Dios ycixpi ìch ajt ndžinaayim nyücxim etz nji'ajtim, com jadu'n minañ miich ajcxy mboeta, huïdibi ìy yajcojp: “Dios ìch ajt xy'ung'ajtim xy'anäg'ajtim.” ²⁹ Pen Dios ìch ajt xy'ap'ajt xy'oc'ajtim ca' huaad nhuinma'ñ nbidaacim co Dios yjadu'ñity nej oori oyduñ, plata oyduñ, etz tzaadzech quipychech huïdi jáy ti

yaj'oyïy miid yci'mhuinma'ñ. ³⁰ Dios ca' miidity jotcödu-uyb je jäy chuuhuinma'ñ tiibi ñajxni. Jadachambi ane'mb Dios hueñytimma'amyity huen jäy ajcxy jothuimbijtcixy. ³¹ Com ti Dios yajnihuinmayïy tüg xii mina tiyduna'ñ yi naaxhuiñybi jäy miid je yëydijc huidibi ti huin'ixy, jada tiy'ajt Dios ti yaj'ixy yajnejhuïy tüg'óciy jäy co ti yajjugypicy Jesús co y'o'cy.

³² Co ajcxy jadu'n midoy co yi öcpi yjugypigipy, chi nijëjity ytigiy nixiicpi yajxiicpi. Chi jacjadyii yminaangixy:

—Huaad iich ajcxy n'amido'idipyich miich m'ayuc mina anajty jadüg'oc.

³³ Chi Pablo jim chooni ma je' anajty ajcxy. ³⁴ Chi nijëjity jäy ypadzooni huidi anajty ti mibicy Pablo y'ayuc. Ma je' ajcxy jim anajty tüg jäy huidibi anajty yxii Dionisio, yi' je' anajty tungmiid jim Areópago. Nañ jadu'n tüg töxyjäy huidi anajty yxii Dámaris ypadzooni, etz jacjadyii jäy.

18

Chi Pablo ñicxy jim Corinto

¹ Co jada jadu'n ytuni yjajti, chi Pablo chooni jim Atenas, ñicxi jim Corinto. ² Jim minaybaati tüg judío-jäy huidi anajty yxii Aquila, Ponto anajty ycogajpity, namja'tni anajty miid ytöxyjc Priscila. Jim anajty ti chongixy Italia ñaaxjot, jëgixpi co je mij'ane'mbi, Claudio, pidacy cötujcin co huen tüg'óciy judío-jäy pidzimdaaygixy jim Roma. Chi Pablo oy cogapxïy Aquila.

³ Aquila etz Priscila ytung'ajtpy anajty cochactijcxuyii, com nañ cochactijcxuuyb anajty Pablo, paady Pablo jim yhui'my miid je' ajcxy. Chi ajcxy tú'ciy ytuuñ.

⁴ Tüg tüg sábado xii Pablo ñicxy ma je judío-jäy ajcxy ñaymujctac yajmiidmiydaaccixy Jesús y'ayuc ytiy'ajt etz capxjotcidaaccixy judío-jäy etz nañ huidi ca' yjudío-jäyity.

⁵ Co ajcxy Silas etz Timoteo yja'ty jim Corinto, chooñ ajcxy Macedonia, chi Pablo adügijp ytihiy ayuccapx-huäcxpi ma judíojäy ajcxy co Jesús je' je' je Cristo huidi je' ajcxy chach'ahuijxyp. ⁶ E je judíojäy ajcxy ytihiy jotma'tpi, tzipcaxpi ahua'ngaxpi. Chi Pablo yhuit huinxijty, je' je' je tiy'ajt co puyöydüdaani ajcxy, e chi Pablo yminañ:

—Miich ajcxy miid mgi'mbocy ajcxy myajtigoya'ñ yi m'alma. Hich ca' ti pocy nmídidyich ma miich ajcxy. Cham nicxy Dios y'ayuc ngapxhuäcxich ma huidi ca' yjudíojäyity ajcxy.

⁷ Chi Pablo yöybojtni ma judíojäy naymujctac, chi ñicxy ma Justo ytijc. Justo ooy anajty Dios miyäxy ojadaty, e ymiid anajty ytijc mihuingon je judíojäy ñaymujctac. ⁸ E Crispo, je judíojäy ñaymujctac huindzin, ymibijc je' je Huindzin Jesús y'ayuc ytiy'ajt, miid tüg'óciy y'ung y'anäg, yjuugy ymigüg. Nañ jadu'n nijejity Corinto jäy co midoy Jesús y'ayuc, chi mibijcy e ñibejty ajcxy. ⁹ Chi je Huindzin Dios nimay Pablo cumäyjoty:

—Ca' mdzigï, capxhuäcx'aditz n'ayucich, e ca' mni'amoñ. ¹⁰ Com ich miich nbubedipy, ca' pin jot miid'adipy nicxy nejaty xytuñy. Hich may ich ya nmiidity jäy ma jada cajp.

¹¹ Chi Pablo yhui'my jim Corinto tüg jimijt jacup, yaj'ixpijcy jäy je Huindzin Dios y'ayuc ytiy'ajt.

¹² Huin'it tiempo co Galión ygobernador'ajty jim Acaya ñaaxjot, chi judíojäy ajcxy midziptzoñ je Pablo, yajnicxy ajcxy ma cötujctac. ¹³ Chi ajcxy nimay je gobernador:

—Jada yëdyjc tzach jäy yaj'ixpijcp co ca' ycopicyity yajcuydunipy Moisés ycötujcin huidi jaybety ijtp.

¹⁴ Pablo capxamb anajty co oy yi Galión nimäy ajcxy je judíojäy:

—Pen yi Pablo ti ytundigooy o mijpocy ti tuñ, huin'it nmijpidägiwich miich ajcxy m'ayuc, miich ajcxy judío-jäy. ¹⁵ Pen je Cristo y'ayuc etz miich ajcxy mgötujcin myajtzibiib myajcapxyiib, ca' iich huaad nyajtigiyiich yjiibi huinma'ñ.

¹⁶ Chi je gobernador y'ané'min pidacy co huen judío-jäy ajcxy yajpidzimdayii ma je cötujctac. ¹⁷ Huin'it tüg'óciy griego-jäy ma je cötujctac huijtzpidziimyb je Sóstenes, yi judío-jäy naymujctac huindzin, e chi ajcxy cuy jibijpy huingoxy jijpcojxy ma gobernador yhuinduu, e Galión ca' tuñcuenti.

Pablo yhuimbijtni Antioquía, e yajtzondacy midugiigpi viaje

¹⁸ Jac-huäcxijp Pablo jecy jim Corinto. Chi yhuinma'ñpidacy co chonaani. Chi ycapxycijxni miid je mibijcpidijc, e chi ybarcotigiinyi ñicxni jim Siria ñaaxjot. Ñicxni quipxyi miid Priscila etz Aquila. Jim Cencrea, ca'ni anajty ybarcotigiinyi, Pablo yajcöme'px cödza'm co anajty cuyduñ yhuandaacin. ¹⁹ Co ajcxy yja'ty jim Efeso, chi Pablo ñay'ixmajtz ajcxy miid Priscila etz Aquila, e ñicxy ma je judío-jäy ajcxy ñaymujctac. Chi miidmiydacy je judío-jäy ajcxy huidi jim anajty ti ñayyöymújcigixy. ²⁰ Chi je judío-jäy ajcxy jim Efeso cohuaniiy co huen jac-hui'my, e Pablo ca' a'ixiiy co yhui'mipy. ²¹ Chi Pablo ycapxycijxni miid je Efeso jäy, chi yminañ:

—Copicy co jim xii nyajnaxa'ñyich Jerusalén, e nhuimbidipyich jadüg'oc ma miich ajcxy, pen Dios jadu'n tzojcp.

Chi Pablo ybarcotigiiny chooni jim Efeso. ²² Co anajty ti ypättigiy jim Cesarea, Pablo nicxy Jerusalén co anajty capxocxaangixy je mibijcpidijc, chi mic'amy idaacni jim Antioquía. ²³ Jim hueeni yhuäcxijpy, chi choñ jadüg'oc

ñicxy cajp cajp ma Galacia ñaaxjot etz Frigia ñaaxjot jotmicmigapxcixy tüg'óciy yi mibijcpidijc.

Apolos Dios y'ayuc capxhuäcxi jim Efeso

²⁴ Huin'it tiempo yja'ty jim Efeso tüg jäy huidi anajty yxi Apolos, hue' anajty ycogájpity Alejandría. Ooy anajty oy ayuc capxhuäcxy. E yajxon nehuiydäy Dios y'ayuc huidi jaybety ijtp. ²⁵ Apolos ooy anajty ixpicyity ma Huindzin Jesús y'ayuc e ooy yjotmiccapxy, oy anajty yaj'ixpicy nej je Huindzin Jesús yajty y'ayoy. Oy jëda'ajty anajty janehuüy nej Juan, je Bautista, jäy ajcxy yajniibejty. ²⁶ Chi Apolos ytihiy capxpi miydaacpi ma je judíojäy ajcxy ñaymujctac janch ni ca' chigiy chöyduñ. Chi co Priscila etz Aquila ajcxy midooy Apolos y'ayuc, chi ajcxy yajnicxy ahuingujc, chi ajcxy oy yajmiidmiydägy jac-huädz Dios y'ayuc ytiy'ajt. ²⁷ Chi co Apolos anajty ñicxa'ñ jim Acaya ñaaxjot, chi je mibijcpidijc jotmicmigapxy, e pubejty ajcxy. Chi ajcxy nijayiy je mibijcpidijc huidi ajcxy jim Acaya, huen ajcxy cöbigipy yajxon je Apolos. Co Apolos yja'ty jim Acaya ñaaxjot, chi ypubejti ooy pin anajty mibijcp Jesús y'ayuc, com Dios anajty may'ajt ti tuñ ma je' ajcxy. ²⁸ Chi je Apolos oy capxpizimy mayjäy agujc co ca' yjanchity nej anajty ajcxy judíojäy yhuinma'ñ miidity, co Jesús ca' je' yjëjity je Cristo. Je Apolos jim je' mic'ajt tzachpaady ma Dios y'ayuc ycojaayity co Jesús je' je' anajty je Cristo huidi anajty ajcxy y'ahuixyp.

19

Pablo may mibijcpidijc minaybaati jim Efeso

¹ Jim Corinto anajty Apolos, co Pablo tegyi'm yajyöyña-jxy mijyuugjot, chi oy yja'ty jim Efeso. Chi jim paty may mibijcpidijc. ² Chi Pablo y'amidooy je mibijcpidijc:

—¿Nej ti xy'adigiñy xyjottigiñy je Espíritu Santo taab ajcxy mmibijcy Jesús?

Chi ajcxy y'adzohuimbijty:

—Ni ngamidooyñi ñich ajcxy pen ji Espíritu Santo.

³ Chi Pablo y'amidooy ajcxy:

—¿Ti ñibejtin miich ajcxy mbaad?

Chi je' ajcxy y'adzooy:

—Je Juan, je Bautista, ñibejtin.

⁴ Chi Pablo yminañ:

—Juan jäy yajñibejt je', je' je' je tiy'ajt co huen jothuimbijtcixy. E ñimaaygixy anajty co huen ajcxy mibigipy je Cristo huidi jacmiinamni. Je' je' je Jesús, je Cristo.

⁵ Co jada ajcxy jadu'n midoy, chi ajcxy oy ñibety miid je Huindzin Jesús yxi. ⁶ E co Pablo cñixajy ajcxy, huin'it je Espíritu Santo y'adigiñy yjottigiñy ajcxy. Chi ajcxy ytigiiy capxpi miydaacpi tigachyjaty ayuc, e capxhuäcxy anajty ajcxy Dios y'ayuc. ⁷ Jëyi anajty nimajmetz yëydijctijc huidibi ajcxy ñibejt.

⁸ Tugiig po' Pablo jim yhuäcxijpy, e yöydiib anajty ma judíojäy ajcxy ñaymujctac capxhuäcxy Dios ytiy'ajt janch huinmic jotmic. Chi capxjotcidägy mayjäy miid Dios ytiy'ajt. ⁹ Nijëjity jotjuuñydijc ca' ajcxy ymibijcy, jëyi ajcxy jibic tzachnigapxy Jesús ytiy'ajt ma jäy ajcxy yhuinduu. Chi Pablo puyöyduutcixni. Chi abicy yajnicxy je mibijcpidijc ma tüg escueltijc. Hue' je' je escuela huindzin anajty yxi Tirano, e jim Pablo Dios y'ayuc anajty capxhuäcxi jabom jabom. ¹⁰ Mejtz jimijt jadu'n jim chachyaj'ixpijcy, e tüg'óciy jäy ma je Asia ñaaxjot ymidoday ajcxy je Huindzin Jesús y'ayuc, je judíojäy etz huidi ca' yjudíojäyity. ¹¹ E Pablo mayba'mjäy yajtzoocy miid Dios ymic'ajt etz ooy mijhuinma'ñ ytuñ. ¹² Ixti yajnicxy anajty ajcxy yhuit etz ypaayi huidi Pablo ñinicx

anajty ti ypadyii, e yajpaatcixy anajty pa'mjäy, e je' anajty miid chooccixy, e nañ je' anajty miid ca'oybi ypidzimy ma jäy ajcxy y'ay yjot.

¹³ Chi nijëjity judíojäy huidi anajty huidijtp tzozdumbi, huidibi anajty yajpidzimgixyp ajcxy ca'oybi, jayajtzögaañ tüg pa'mjäy miid je Huindzin Jesús yxii co huen yajyöy-düdyii je ca'oybi. Chi ajcxy nimaygixy je ca'oybi:

—Hich miich yam nimaayb miid Jesús yxii, je huidi Pablo ycapxhuäcxp, yajyöydüt jada jäy.

¹⁴ Jadu'n anajty y'idiitzcixy je Esceva ymang ajcxy, je nihuixtujcpi ajcxy. Je Esceva hue' je' anajty judíojäy etz nihuindzin'aty teedy'adii. ¹⁵ Co je Esceva ymang ajcxy migapx je ca'oybi, chi je ca'oybi y'adzooy:

—N'ix'atypich je Jesús, e nnejhuiybich pin je' Pablo, e miich ajcxy, ¿mbin miich ajcxy?

¹⁶ Chi je yëdyjc huidi ca'oybi anajty miid, ytijcpëgy tüg ma je' ajcxy, ymimadactay je nihuixtujcpi, e yqueectay ajcxy ma je tijc nihuädz ixhuädz etz tzaachi. ¹⁷ Tüg'óciy jäy ajcxy huidi anajty tzinaayb jim Efeso, judíojäy etz huidi ca' yjudíojäyity nejhuiyday ajcxy, chi ooy ajcxy chigiy e nimiyaaccixy e cömaaygixy je Huindzin Jesús yxii.

¹⁸ E mayjäy huidi mibijc Jesús y'ayuc ooy ajcxy ypocy nigapxtay, jadu'n nej anajty yi jibic mañ'ajt ajcxy ti mi'ijtcixy. ¹⁹ E mayjäy tiibi anajty capxy je mañ'ajt necy yajminday tüg'óciy e no'ctay je necy ma jäy ajcxy yhuinduu. E co ajcxy maymujcy je libro tzou, chi naybaati jada' huixchiguüpx majc mil plata meeñ (moneda mexicana naybaati jacnaxy jahueenjaty ycatüg migo'px jamajcmocx tüg mil). ²⁰ E je Huindzin Jesús y'ayuc nigä anajty yhuäcx'idich, nigä ymijtigiy'idich.

²¹ Co anajty jadu'n ti ytuñyii ti yjadyii, chi Pablo yhuinma'nypidacy co nicxy cogapxihua'ñ je mibijcpidijc

jim Macedonia etz Acaya. Chi anajty yjacnicxa'ñ Jerusalén e jadu'n yminañ co jim chondäga'ñ jadügtecy e ñicxa'ñ jim Roma. ²² Chi quejxy jim Macedonia mejtz je ypubejtpi, Timoteo etz Erasto. Chi Pablo je' yjac-hui'my jecy jim Asia.

Canay'ayuc-huinji huñhui jim Efeso miid Dios y'ayuc ycixpi

²³ Huin'it tiempo tzip oy pidicni jäy y'ocyumigni y'oc'oxigni miid Huindzin Jesús y'ayuc ycixpi. ²⁴ Co je', je plateri huidi anajty yxi Demetrio, yaj'oyiy anajty ac plata Diana chajptijc'ung, e jadu'n anajty Demetrio etz jacjadyi jäy oy ymeeñbaatcixy miid je ytung. ²⁵ Chi Demetrio huomujcy ymigügtijc je huidi jadu'mbi tung tumb, nimay ajcxy:

—Migügtijc, mnejhuiyb ajcxy co miid jada yaabi tung huidi ich ajt nduunim, jada miid jotcujc ndzinaayim njugy'ajtim. ²⁶ E miich ajcxy m'ijxpy mnejhuiyb co je Pablo chach yaj'ixpijcy co ca' yi' diosity huidi jäy ajcxy yajcojpy. E Pablo ti ooy mayjäy capxjotcidägy, canan yaayi Efeso, nañ jadu'n ma tüg'óciy Asia naaxjot. ²⁷ Mij jada xyajtigoyaanim ma ich ajt n'adogii e nañ jadu'n je mijpi dios, je Diana, ytigoyipy, ca' ni pin occapxpaatniy, je huidi cham mayjäy y'ojadajtpy tüg'óciy ya Asia ñaaxjot etz huindu'my naaxhuiñybi.

²⁸ Co jadu'n ajcxy midoy, chi ajcxy ooy yjotmätcooty, chi ytiñiy ajcxy huambi jihuiyb, chachminaangixy:

—¡Cömay jada Diana, yi efesiojäy ydiosal!

²⁹ Chi ajcxy yajhuinmäñydigoyday je cajp jäy e mach ajcxy je Gayo etz Aristarco, huidi tsoon Macedonia, metz yëdyjc, huidi Pablo anajty ajcxy ymiid huidijtpy. Chi je cajpjäy ooy pahuijch pajugujcy ajcxy je Gayo etz Aristarco, yajnicxy ajcxy ma agujctijc huinduu ma

jäy ñaymugyii. ³⁰ Chi Pablo yjatigihuaañ jäy agujc, miidcapxa'ñ miidmiydäga'ñ anajty je mayjäy. E je miibijcpidijc ca' ajcxy a'ixiïy nicxy jiiby ytigïy. ³¹ Nañ jadu'n nijëjity Asia miitungmiidpi huïdi anajty Pablo miid ñaymigüg'adyii, yajniguejxy ayuc, co ca' huaad ñicxy ma jäy ñaymújcigixy. ³² Je mayjäy tügmucy anajty íjtcixy, ooy anajty yhuaangixy yjihuiïygixy, ca' anajty ajcxy ñay'ayuc-huinjihuiïygixy. E je jacmaaybi ni ca' anajty nejhuiïygixy ti co chachnaymújcigixy. ³³ Nijëjity jäy huïdibi anajty ajcxy mayjäy agujc, je ajcxy yajmiidmiydactay je Alejandro ti anajty tuunip jajtíp. Chi je judío jäy ajcxy tijpidzimy je Alejandro ma mayjäy agujc. Chi Alejandro cimiid tiy'ajt yejcy co huen amongixy. Je' anajty ñigapxtüdamy judíojäy ajcxy. ³⁴ Co je mayjäy nejhuiïy co je' je' yjudíojäyity, chi ajcxy ytigïïy huaambi jihuiïybi jahuenjaty ycamejtzhority, yminaangixy:

—¡Cömay ooy yi Diana, yi Efeso jäy ydiosal

³⁵ Chi je cajp jaaybi co anajty je jäy ti yaj'amoongixy hueeni, chi ajcxy nimay:

—Efeso jäy, tüg'óciy yi naaxhuiñyjäy nejhuiïy co jada Efeso cajp yi' cuend'ajtp yi Diana chajptijc, je' Diana huïdi ooy ti yajcömay, etz yi Diana ñinicx huïdi cä'u tzajpcixy. ³⁶ Ca' huaad ni pin ymina'ñ co ca' yjánchity. Amongix, ca' ti mdúngixipy pen ca' jayijp yajxon mhuinmaaygixy. ³⁷ Com jada yëydijc ajcxy tiibi myajmiingixy, ca' ma ytundigooygixy, ca' yi' ma ajcxy jibic capxcixy ma miich ajcxy mdiosa Diana. ³⁸ Pen Demetrio etz huïdijaty miid ytuñ pen ymiid xihuïn miid pinjaty, paady tungmiidpi etz tiydundac jiijity. Jëbi nigapxy ma tungmiidpi, jëbi miñ xyipy ñayñigapxtúutigixy. ³⁹ E pen huingbi ayuc huïdi miich ajcxy mbijctzooyb, copity jada y'oyihuiipy ma jäy naymugyii. ⁴⁰ Ymiid jada ayo'n co nicxy nayyajxihuim

co jäy cham ñaymihuididyii miid jada ycixpi nej yam ytunyii yjadyii e ni ti tiy'ajt iich ajt nganejhuuiyim nej nminaanim pen ji anajty xyaj'amidoohuim miid co jäy cham chachhuaangixy chachjihuiiygixy.

⁴¹ Co jadu'n miydactay, chi ycapxycijxy miid je naymu-jcpidijc.

20

Pablo ñicxy jim Macedonia etz Grecia

¹ Co je cajp jäy ycapxy'ayuc xeemy, chi Pablo huoomujcy je mibijcpidijc, e jaccapxhuijy ajcxy chi ycapxycijxni, chi chooni Efeso ñicxy jim Macedonia ñaaxjot. ² Cajp cajp Pablo oy co'ixiy je mibijcpidijc jaccapxhuijy ajcxy. Chi Pablo yja'ty jim Grecia ñaaxjot. ³ Chi Pablo yhuäcxijpy jim tugüg po'. Jim Grecia Pablo anajty ybarcotigihua'ñ ñicxa'ñ Siria. Co Pablo oy nejhuüy co judío-jäy ajcxy ti yajnihuinmayiyii yaj'öga'nyii barcojoty, chi yhuinma'ñybaty co huimbida'ñ tegyi'm, ñaxa'ñ jadüg'oc Macedonia. ⁴ Pablo mayjäy miid ñicxy, miidnicxy je Sópater huidi anajty cogajp Berea, etz Aristarco, etz Segundo huidi anajty cogajp Tesalónica, etz Gayo huidi anajty cogajp Derbe, etz Timoteo, etz nañ jadu'n Tíquico, etz Trófimo huidi tsoon jim Asia ñaaxjot. ⁵ Co jada mibijcpidijc ajcxy ñicxy jayijp, chi ajcxy xy'ahuijxyich jim ma je cajp huidi xii Troas. ⁶ Co xii ñajxtay mina yajcaay je tzajcaagy je huidi ca' miidity levadura, chi iich ajcxy ndzooni jim Filipos barcojoty. Co migoox xiini, oy iich ajcxy naybáatigixy jim Troas. Jim iich ajcxy yhuäcxijpy huixtujc xii.

Pablo co'ixiy je mibijcpidijc jim Troas

⁷ Domingo xii ajcxy ñayyöymujci je mibijcpidijc chaj-caagy ytujc-huäcxaangixy, e Pablo anajty ymigügtijc yjacyaj'ixpijcy. Je' co anajty com jabom chonaani, paady oy ayuc jacyajyoñ ixti ycuyc-hua'cxchumiïy. ⁸ Jiiby anajty canaag lámpara ytiicxy ma ajcxy anajty ti yöymujccixy ma tüg cuarto huïdi anajty oy ycixity. ⁹ E tüg yeeg'anäg huïdi anajty yxii Eutico, ma ventana aguu anajty y'iñäy. Com Pablo jecy oy yaj'ixpijcy, chi je yeeg'anäg ymäymajtzi, e tugüüg nihuijtzpety anajty ycixity je tijc ma ycäy. Chi ajcxy yajpidigy ögy. ¹⁰ Co Pablo yminajcy, chi ñaygixnaji amineenmujcy je yeeg'anäg huïdi anajty ti ycäy. Chi Pablo nimay ymigügtijc:

—Ca' mdzigiiygixy, juugy jada.

¹¹ Chi Pablo jadüg'oc ypejty ma je cuarto cixpi, chi chajcaagy tujc-huäcxy e yajcaay ajcxy, e jadu'n Pablo yjacmiydacy co oy xiimiïyñ. Chi ycapxycijxni miid je' ajcxy, chi ñicxni. ¹² E je yeeg'anäg huïdi anajty ti ycäy, chi ajcxy yajnicxy juugy, e ooy ajcxy yjotcugiy nidüg'óciy.

Choñ ajcxy Troas ñicxcixy Mileto

¹³ Chi iich ajcxy jayijp nicxïgy barcojoty jim Asón co anajty jim nyajtzonáangixich Pablo, com ti anajty jadu'n miidnayñimáayigixich co je' tegyi'm anajty ñicxa'ñ. ¹⁴ Co iich ajcxy naybaatti jim Asón, chi Pablo ybarcotigiiy miid iich ajcxy. Chi iich ajcxy ñicxy jim Mitilene. ¹⁵ Chi iich ajcxy jim ndzoñ, chi com jabom iich ajcxy najxy mihuingon Quío, comaax iich ajcxy nja'ty jim ma barco jättac huïdi anajty yxii Samos. Jim Trogilio iich ajcxy nbocxy, com jabom iich ajcxy nja'ty jim Mileto. ¹⁶ Chi Pablo ca' ñicxa'ñ jim Efeso co ca' yhuäcxiba'ñ jim Asia ñaaxjot, com tzojc anajty yjada'ñ Jerusalén, com jim anajty yajnaxa'ñ Pentecostés xii.

*Pablo yajm*iidmiydacy je huídibi ajcxy ane'mb je mibijcpidijc

¹⁷ Jim Mileto anajty Pablo, chi capxyñiguejxy huídí ajcxy nigohuajc'ajtp je mibijcpidijc huídí ajcxy jim Efeso.

¹⁸ E co ajcxy miiñ, chi Pablo yminañ:

—Miich ajcxy mnejhuiyb jadu'n nej iich ti njä'yatyich ma miich ajcxy tüg'óciy je xii je tiempo nej oga'n nja'tyich ya Asia. ¹⁹ Jecy iich ooy ti n'ityich miid miich ajcxy, nduñich ma nHuindzin Jesús ytung miid yung naxy njot nhuinma'ñich, etz miid huinni jotmay, etz ti may ayo'n nyajnaxyich ma yi judíojäy ajcxy. ²⁰ Ca' ti n'ixmachich je ngapx'ayuc huídí oyip miid miich ajcxy ycixpi. Ti nyaj'ixpicyich mayjäy'agujc etz tijc tijc. ²¹ Ti ndiy'ajt yecyich ma judíojäy etz cham ma huídí ca' yjudíojäyity. Nnimaydaayich co huen jothuimbijtcixy ma Dios, etz huen mibijccixy iich ajt nHuindzin Jesucristo. ²² Jadachambi nicxpich jim Jerusalén; adzip je Espíritu Santo xyquexyich e ni nganejhuíyich ti iich jim xyjadamy. ²³ Co iich cajp cajp ma nnicxyich, je Espíritu Santo xyajnejhuiybich co jim Jerusalén jäy ajcxy xypidäga'ñich pujxtigoty etz jim ajcxy xychaachytuna'ñich. ²⁴ Yi jadu'mbi ayuc ca' iich nduñich cuendi, jada njugy'ajtich ca' ti tzoohuity. Jëyi janchtiy co nyajcixipyich jada tung jotcujc, e nguydunipyich je Huindzin Jesús y'ayuc, je tiibi xyajnejhuíyich jada tung. Ngapxhuäcxibich yi oybi Jesucristo y'ayuc ytiy'ajt jadu'n nej Dios may'ajt ti tuñ miid jäy ajcxy ycixpi.

²⁵ E jadachambi nnejhuiybich co miich ajcxy ma ti ngapxhuäcxych Dios y'ayuc, ca' miich ajcxy xy'ocjac'íjxcixni jadügtecy. ²⁶ Paady cham nnimäyich miich ajcxy, ca' ni ti ngo'adzohuipyich miid miich ajcxy ycixpi. ²⁷ Com ti ngapxhuäcxych ma miich ajcxy tüg'óciy je Dios y'ayuc je Dios yhuinma'ñ. Ni ti ayuc ni ti ytiy'ajt ti

ngacoyüchich ma miich ajcxy. ²⁸ Naycuend'ájtigixy ci'm etz cuend'ajtcixy tüg'óciy jáy ajcxy huidi yajmij'ajtp je Huindzin Jesús, jadu'n ajcxy nipaady nej tügpicy cöbixy, etz miich ajcxy huidi nigohuajc'ajt je mibijcpidijc jadu'n miich ajcxy nipaady nej cöbixy cuend'ajtpi. Je Espiritu Santo ti xyajnibíjccixy co mgüend'adipy ajcxy yi Jesús yjáy, huidi ti cojuuy ajcxy ypocy miid yci'mni'py co y'o'cy.

²⁹ Chi Pablo yjacminañ:

—Nejhuiiybich co ya ndzoonibich miinip huingbi jáy huidi yajhuinma'nydigoyam mibijcpidijc, jadu'n nej ahua'n iyujc huidi cöbixy tzüdzip. ³⁰ Ji ma miich ajcxy ji jáy yaj'ixpigam anii ma yjapadyii yaj'ixpigipy tiy'ajt oybi jigix yi mibijcpidijc ypanicxiyb. ³¹ Naygüend'ájtigix, mjäymedziyb ajcxy jadu'n nej iich tugiig jimijt ti nyaj'ixpicyich xim tzuum jabom jabom, miid huinni jotmay ti nyaj'ixpijccixy miich ajcxy nidüg nidüg.

³² Jadachambi iich, nmigügtijcich ajcxy, Dios miich ajcxy nyajpuhuaniiyb, nyajmihui'maamyich miich ajcxy Dios y'ayuc jadu'n nej Dios ajt xychojcm xyjihuiiyim. Ma Dios y'ayuc miich ajcxy mbaadipy mic'ajt ma yi mibijcin, e mbaadipy ajcxy it lugar ma Dios quipxyi miid ajcxy nidüg'óciy tiibi yajhuäch yjot yhuinma'ñ. ³³ Ni ti iich ti nga'adzocy, ni pin yhuit ymeeñ huidibi n'ocjediibich. ³⁴ Miich ajcxy mnejhuiiyb co ti nduñich, miid ngi'mgijich ci'm ti nmayoyiijich huidi nyajmayajtpyich etz nañ jadu'n ti nbubetyich nmigügtijcich huidi iich anajty nmiid. ³⁵ Hch miich ajcxy ti nyajni'ixiygixy nej jébi mdungixy, nej jébi mbubéjtcixy migügtijc huidi pa'm'ijtp, etz huidi tijaty yajmayajtp. Jáymedzi ajcxy je Huindzin Dios y'ayuc co yminañ: “Jacjotcujc je' huidi yejcp, ca'ydi huidibi yajmooyb.”

³⁶ Co jadu'n ycapxtay, chi Pablo ycoxtinay'ahuiiy miid je' ajcxy, e mibijctzoy ajcxy Dios. ³⁷ Ytigiiy ajcxy yaaxpi nidüg'óciy, e mineeñ ajcxy Pablo etz tzücxxy. ³⁸ Ooy ajcxy jihuuiy nej anajty ti ñimáayigixy ajcxy co ca' yjac'ixiiyb ajcxy jadügtecy. Chi ajcxy oy najtzuohuiiy jim ma barco.

21

Pablo ñicxy jim Jerusalén

¹ Co ñich ajcxy ngapxycijxy miid je mibijcpidijc, chi ñich ajcxy nbarcotigiiy, tiiyi nicxy ñich ajcxy jim Cos. Com jabom ndzooñich Cos nicxy ñich ajcxy jim Rodas. Chi ñich ajcxy ndzooñ Rodas nicx ñich ajcxy jim Pátara. ² Jim Pátara ñich ajcxy nbaaty tüg barco huidi anajty najxp Fenicia ñaaxjot. Jim ñich ajcxy nbarcotigiiy jadüg'oc, chi ñich ajcxy nnicxni. ³ Chi ñich ajcxy mmij'ijxy Chipre je naax mejy'agujcpi, anajty'amy je' yhui'my. Jacnicxy ñich ajcxy Siria ñaaxjot, chi je barco ytigiiy ma yjättac jim Tiro co jim anajty chimydajc yajhuima'ñ. ⁴ Jim ñich ajcxy nbaty jäy huidi anajty yajmij'ajtp Jesús, chi nmiiidhuäcxijpich ajcxy huixtujc xii. Je' ajcxy je Espíritu Santo yajnejhuiiyi co Pablo ayo'n pada'ñ Jerusalén, paady ajcxy nimay Pablo co ca' huaad jim ñicxy. ⁵ Co huixtujc xii bi yca'pxy, chi ñich ajcxy ndzooni. E tüg'óciy mibijcpidijc miid y'ung ytöxyijc oy xytüjijphuohuiiygixyich cajppa'. Jim ma mejypa' ngoxtinay'ahuiiy ñich ajcxy, chi ñich ajcxy nmibijctzoy Dios. ⁶ Huin'it ñich ajcxy ngapxycijxni, chi nbarcotigiiyñi ñich ajcxy e je mibijcpidijc yhuimbijtni ajcxy ma ytijc.

⁷ Co ñich ajcxy ndzooñ Tiro, chi nicxy ñich ajcxy Tolemaida. Jim ñich ajcxy ngapxpocxich je huidi anajty ajcxy mijpidaacp Jesús, e nmiiidhui'my ñich ajcxy jim tüg xii. ⁸ Com jabom ñich ajcxy ndzooñ Tolemaida miid Pablo etz pinjaty ñich ajcxy anajty nmiiid. Chi ñich ajcxy

nja'ty jim Cesarea. E chi ñich ajcxy nicx ma Felipe ytiyc, je huidibi anajty capxhuäcxy Jesucristo ytiy'ajt je oybi. Je' je' huidi tuun je nihiuxtujcpi taabi ajcxy caayin uucin yajhuäcxy jim Jerusalén oga'n. Chi ñich ajcxy nhui'my miid je'. ⁹ Felipe midaax anajty ññix miidity, ca'ni anajty ajcxy ypijccixy. E je' ññix ajcxy anajty Dios y'ayucnajtzcaxhiyipy. ¹⁰ Ti anajty ñich ajcxy jim nhuäcxiy canaag xii co oy yjätu tüg ayucnajtzcaxhiyibi huidi anajty yxii Agabo, jim anajty ti chooñ Judea. ¹¹ Chi Agabo y'oy xycogapxiygixy ma ñich ajcxy njättac. Chi Agabo Pablo yhuin huijtzi, e je' miid ñaygixojtz ñaydecyxoxtzi, chi yminañ:

—Je Espíritu Santo jadu'n minamb co jim Jerusalén jadu'n judíojäy ajcxy cixodza'ñ tecyodza'ñ jada huin yhuindzin, e nañ ciyega'ñ ajcxy ma huidi ca' yjudíojäyity.

¹² Co jadu'n yajmidoy, ñich ajcxy etz je Cesarea jäy ngohuaniiy ñich ajcxy Pablo co ca' huaad ñicxy jim Jerusalén.

¹³ Huin'it Pablo y'adzooy:

—¿Nej co myaaxcixy miid ñich ycixpi? ¿Nej ñich miich ajcxy co njot nhuinma'ñ xyaj'amutzciyi? ñich nayyécbich miid naygixodzii naydecyodzii, nañ jébi n'ögibich jim Jerusalén miid je Huindzin Jesús ycixpi.

¹⁴ Co ca' ñich ajcxy mimadacy nicxy nyajhuí'ngixyich Pablo, chi ñich ajcxy n'amooni, chi ñich ajcxy ñayñimaayi:

—Huen cuyduñ je Huindzin Jesús chojin.

¹⁵ Co jadu'n yjajti, chi ñich ajcxy ndzonii ni'ixiiy e chi ñich ajcxy nicxy jim Jerusalén. ¹⁶ Miid nicxy ñich ajcxy nijéjity mibijcpidiyc huidi tsoon Cesarea, e nañ tzoon anajty tüg Chipre jäy huidi anajty yxii Mnasón, jecyip anajty jijptigiyyiñi jada mibijcin e je' ñich ajcxy nicxy xyajättágaangixy.

Pablo oy cogapxiy Jacobo

¹⁷ Co ñich ajcxy nja'ty jim Jerusalén, chi je mibijcpidijc ñich ajcxy xycöbijcy janch jotcujc. ¹⁸ Com jabom ñich ajcxy nicxy miid Pablo, y'oy ñich ajcxy ngogapxiy Jacobo, e jim anajty tüg'óciy huidi nigohuajc'ajtp je mibijcpidijc. ¹⁹ Chi Pablo ymígügtijc capxpocxy, e yajmíidmiydacy ti anajty Dios ti tuñ miid yi' ma yi jäy ajcxy huidi ca' yjudójäyity. ²⁰ Co ajcxy jadu'n midooy, chi ajcxy huin'ñiy jäymejch yi Dios, chi ajcxy Pablo nimay:

—Mígüg Pablo, miich mnejhuñiyb co ya canaag mil jäy ti mibicy Jesús, e yjactimmina'ñ ajcxy co copicy nguyduunim Moisés ycötujcin je jecyip. ²¹ Ti ajcxy yajmíidmiydägyii co miich mdzachjäyyaj'ixpicy ma tüg'óciy judójäy huidi ajcxy jiguëgy adzinaayb co ca' huaad tuñycuenti Moisés ycötujcin je jecyip, etz ca' ycopicyity co tiy'ajttíyigixipy y'ung, etz ni ca' ycopicyity payöyipy ñich ajt ngostumbre. ²² ¿Ti huaad nduunim? Jotmädam ajcxy co nejhuñhuiipy co ya miich ti mjäty. ²³ Hue' janchtiy jadu'n miich mduniy: cha midaax yëydijc huidi cuydunamy tüg huandaacin. ²⁴ Miidnicxy je' ajcxy, nicx nayyajpocyññhuaatzi miid yi' ajcxy, e miich mgojuydayipy nej anajty ajcxy ypadyii je meeñydunii. E chi ajcxy myajcöme'pxipy cödza'm, e jadu'n je jäy ajcxy huinjñhuiydähuiipy co ca' yjanchity jadu'n nej xyñimiyaaccixy, jëyi co miich nañ jadu'n mguydun je Moisés ycötujcin je jecyip. ²⁵ Huidibi janchtiy jadu'n nej yi huidibi ajcxy ca' yjudójäyity, e ti mijpidaaccixy Jesús, ti ñich yi' ajcxy nijayíyigixich co ca' túngixipy cuenti jada jadu'mbi judójäy ycostumbre. Je' janchtiy co ca' huaad tzützcixipy je tiibi jäy yajhuindzigíy ídolos, ni ca' huaad jñxcixipy ni'py, etz ni ca' ajcxy tzüdzipy huidi yo'c-huiidy ti y'ögy, etz ca' ajcxy huingbi töxyjäy migapxtigóoygixipy.

Chi ajcxy majch je Pablo ma Dios ytijc

²⁶ Chi Pablo miid nicxy je nimidaaxpi yëydijc, com jabom ajcxy nayyajpocyñihuaatzi ajcxy, chi ajcxy ytigiiy ma Dios ytijc, e chi ajcxy ytiy'ajt yejcy ma judío teedy ti xii ycixa'ñ je nayyajpocyñihuädzii, etz ti xii huindzigi'ñ iyujc cïyegaangixy nidüg nidüg.

²⁷ Ma anajty yca'pxaani je mihuixtujcxii bi nijëjity judío jäy, chooñ jim Asia, chi ajcxy ijxy Pablo ma Dios ytijc. Huin'it ajcxy je mayjäy majch Pablo, yajhuangoty yajjihuiygoty, ²⁸ chi ajcxy yam chachminaangixy:

—¡Israel jäy ajcxy, pubejtcich iich ajcxy! Jada je' je yëydijc huidi xi ya tzach nigapxp ni'ojiyb judío jäy ycostumbre, Moisés ycötújc in, etz nDios ytijc. E jadüg nax ti yajtigiiygixy griegojäy ma Dios ytijc, yajjibiciiygixy jada it lugar huätzpi. (Com ca' ñigödúcyity nicxy griegojäy ytigiiy ma Dios ytijc.)

²⁹ Paady anajty jadu'n yminaangixy je huidi ajcxy majtz je Pablo, com co ijxy ajcxy Pablo miidhuidity cajpjoty je Trófimo, huidi anajty cogajp Efeso. Hue' anajty tijcixy co Pablo ti miidtigiiy Trófimo tzajtigoty.

³⁰ Tüg'óciy je cajpjäy yjotmätcottay, miiñ ajcxy poyïgy majch ajcxy je Pablo yajpidzimy tzajtigoty pahuijch pajugujcy. Chi ajcxy mic'amy agiiy Dios ytijc. ³¹ Yaj'ögamyb anajty ajcxy Pablo. Chi je soldado huindzin ayuc midoy co tüg'óciy je cajp jäy ajcxy ti chachhuaangixy chachjihuiiygixy. ³² Je soldado huindzin huodzonday ysoldado ajcxy, e chi ajcxy ñicxy poyïgy ma je mayjäy yhuaangixy yjihuiiygixy. Co je mayjäy ajcxy ijxy miñ soldado ajcxy miid yhuindzin, chi ajcxy ixmajch Pablo ca' ocjaccóxcixni. ³³ Co je soldado huindzin jim ja'ty, chi yajmajtzi je Pablo, ni'anëmdiy co huen cïxochyii miid mejtz cadena. Chi yajtiy pin je' anajty, e ti ti

tuñ. ³⁴ Chi je mayjäy ajcxy ytigiyy huaambi jihuiybi, e jadu'n je soldado huindzin ca' ni nej huinjihuuy miid je ne'mbi. Chi ni'ane'mdiy co huen Pablo yajnicxyii ma cuartel. ³⁵ Co jim yja'ty ma cuartel pedydac, chi je soldado ajcxy ciyigy Pablo, co anajty je mayjäy chachjottigoyñáxcixy tzachyaj'ögaangixy anajty Pablo. ³⁶ Tüg'óciy je mayjäy pamiingixy axam je soldado ajcxy, yam chachmíanaangixy:

—¡Huen ögy!

Pablo ñaygohuaani ma je mayjäy

³⁷ Co anajty yajtigihua'ñyii cuartel tigoty, chi Pablo migapxy je soldado huindzin miid griego ayuc, ymíañ:

—¿Nej jébi ii nmiidmiydägy tüg'aa metz'aaji?

Chi je soldado huindzin y'adzooy:

—¿Nej mjaipy miich griego y'ayuc? ³⁸ ¿Nej ca' jada' miich jéjity je egipcio jäy huiidi namni tzip yajpidíc, e huobidzimy midaax mil jäy yaj'öcpí, miid nicxy ajcxy jim mijtigíduum?

³⁹ Chi Pablo nimay je soldado huindzin:

—Ich judíojäy ich, jim ngogájpidyich Tarso, tüg mijcajp huiidi yajpatpi jim Cilicia ñaaxjot. Tun may'ajt miñ mayjäy n'ocmigapxich.

⁴⁰ Co je soldado huindzin a'ixiiy, chi Pablo ytinay'ahuuy ma je cuartel pedydac, e cimiid ytiy'ajt yejcy co huen amoongixy. Co je mayjäy ajcxy y'amonday, chi migapxcoty miid hebreo ayuc ymíañ:

22

¹—Migügtijc etz mij'anäctijc, midoogixy jadu'n nej ich yam nnayñigapxtüdyii.

² Co je mayjäy ajcxy midoy co ymigápxigixy miid hebreo y'ayuc, chi ajcxy y'amonday, chi Pablo ymíañ:

³ —Judíoꝝäy iich. Jim Tarso nma'xung'ajtyich, Cilicia ñaaxjot. E ya Jerusalén ti nyeegyich. Ixpjicich ya ma Gamaliel, etz yajxon Gamaliel ti xyaj'ixpijcyich ajt nmij'ap nmijteedy ytiy'ajt etz ycötújcin. Njatyim nyajmij'ajtpyich Dios jadu'n nej miich ajcxy Dios myajmij'ajtcixy cham. ⁴ Jecy ti n'ixhuidity ti nbahuidityich je jäy ajcxy huidi anajty mijpidaacp Jesús y'ayuc, nyaj'öctähuaamyich anajty, e nyajnicxpyich anajty mach yëydijctijc etz töxyjäydijc, nbidägyich anajty ajcxy pujxtigoty. ⁵ Je teedy mijtungmiidpi etz tüg'óciy mij'anäctijc ymiid tiy'ajt, co iich ajcxy xymooyich cötujcin, e nnicxyich anajty jim Damasco ma nmigügtijcich yi judío jäy ajcxy. N'ixtäyich anajty je jäy ajcxy huidi Jesús y'ayuc mijpidaacp, madza'ñich anajty ajcxy, e nyajmiina'ñich anajty ajcxy ya Jerusalén huen yajtzaachtunggixy.

Pablo nimiydacy nej yjothuimbijty

⁶ Co iich anajty ndüyöyich mihuington Damasco, cujc yxi anajty, chi janch timitiini ytiicxiꝝy jühuidity jadu'n nej jün ma iich, hue' anajty choon tzajpjoty. ⁷ Chi jim ngidaayich, huin'it nmidooyich tüg ayuc xyñimäyich: “Saulo, Saulo, ¿ti co xypahuidijttägyich?” ⁸ Huin'it n'amidooyich: “¿Mbin miich, Huindzin?” Chi xy'adzooyich: “ñich je' je Jesús je huidi cogajp jim Nazaret, je huidi miich mdzachpahuidijttacpy.” ⁹ Pinjaty iich anajty nmiid y'ijx je' ajcxy je tiicxin, chi ajcxy ooy chigiꝝy, e ca' ajcxy huinjñhuiy je ayuc huidi anajty nmigapxyiijich. ¹⁰ Huin'it nnimaayich: “¿Ti jëbi nduñich, Huindzin?” Chi je Huindzin Jesús xy'adzooyich: “Pidig e yajyöy mdu', nicxy jim Damasco, jim myajnimähuiyib tüg'óciy ti jëbi mduñ.” ¹¹ Je tiicxin hue' je' xy'ixmajchich huiintz. E chi je nmigügtijcich xyhuijtzoonich ajcxy cigixy, xyajja'tyich ajcxy jim Damasco.

¹² Jim Damasco anajty chinäy tüg yëydijc huïdi anajty yxii Ananías, je huïdi anajty ooy cuyduñ Moisés ycötújcïn je jécyip. E judíojäy ajcxy huïdi jim tzinaayb ooy cömaaygixy co ooy y'oyjäyity. ¹³ Chi Ananías ymiiñ ma njättaacich, e ytinay'ihuiiy ma ñich nmijc, chi xyñimaayich: “Migüg Saulo, ijxägich jadüg'oc huinjemy.” Tím huin'ítiy n'ijxägich. ¹⁴ Chi Ananías xyñimaayich: “Je Dios huïdi ajt nmij'ap nmijteedy ojadajt, je' ti xyhuin'ixy jigix mnejhuïhuipy Dios yhuinma'ñ, etz m'ixipy je tudäcypï jäy, e mmidohuipy yci'm ayuc huïdi ycapxpy. ¹⁵ Dios ti xyhuin'ixy jigix nicxy mdiy'ajt yecy ma tüg'ócïy naaxhuiñyjäy, etz mnimiydägipy nej ti m'ixy ti mmidooy. ¹⁶ Jadachambi, ¿nej co mhuäcxipy? Pidäg etz ñibet. Mibijctzou Dios jigix mbocy ñihuädzipy.”

Pablo nimiydacy nej oy yajquexy ma je huïdibi anajty ajcxy ca'p yjudíojäyity

¹⁷ Co nicxnich jadüg'oc Jerusalén, chi nnicxich ma Dios ytijc, oy Dios nmibijctzooyich. Chi ñich jiiby tzajtigoty n'ixmañyiyich. ¹⁸ N'ijxyich je Huindzin Jesús e xyñimaayich: “Pidzim ya Jerusalén mic'amy, ca' je Jerusalén jäy ajcxy cöbigipy miich m'ayuc jadu'n nej xyñigapxa'ñich.” ¹⁹ Huin'it n'adzooyich: “Huindzin Jesús, yi jäy ajcxy ñejhuiyb co ñich anajty nnicxich huen huïdi judíojäy naymujctac n'ixtäyich yi jäy ajcxy huïdi miich m'ayuc xymibijcip, ti nbidägyich anajty ajcxy pujxtigoty, ooy ñich ajcxy yi' ti ndzaachytuñ ti nga'oyduuñich. ²⁰ Co ajcxy yaj'ögy je Esteban, miich mdumbi, huïdi miich m'ayuc xycapxhuäcxip, jim ñich anajty nañ jadu'n yajpaady. E ooy njäygidacyich co ajcxy yaj'o'cy, ixti ngüend'ajtich je' ajcxy yjocxhuit huïdi Esteban yaj'o'c.” ²¹ Chi ñich nHuindzin Jesús xyñimay: “Cham ñich miich nguexy jigüegy it ma yi jäy ajcxy huïdi ca' yjudíojäyity.”

Pablo, ma je comandante yč'i'am

²² E yabaad je mayjäy y'amido'ijty Pablo y'ayuc, chi ytiigiij ajcxy huambi jihuiiybi chachminaangixy:

—¡Huen öc yjiibi yëydijc! ¡Ca' huaad yjactzinäy!

²³ Yam yhuaangixy yjihuiiygixy, yam yjocxhuit tzach-jengixy, etz naaxhuaay tzachyujc-huijcixy. ²⁴ Chi je soldado huindzin ni'ane'mdiij co huen Pablo yajnicxyii cuartel tigoty, e ni'ane'mdiij co huen ci'adyii jigix nigapxip ti ti tuñ co je jäy ti ymibidigyii. ²⁵ Ti anajty ajcxy cixojtzcixy, e chi anajty ajcxy tzaachytunaangixy co Pablo nimay je capitán huidi anajty huinduy:

—¿Ti cötújcín miich ajcxy miid co mdzaachytuna'nñ tüg romanojäy, ni ca' ajcxy jayijp mdiyduñ?

²⁶ Co jadu'n midooy je capitán, chi ñicxy oy yajnimäy je comandante:

—Ixcim nej mduñ yi jäy, com hue' yi' romanojäy.

²⁷ Huin'it je comandante ymijhuägy ma je Pablo, chi y'amidooy:

—¿Nej janch co miich mromanojäyity?

Chi Pablo y'adzooy:

—Janch.

²⁸ Huin'it je comandante nimay Pablo:

—Meeñygyxy ñich jada nbaaty co naydijyijich romanojäy.

E chi Pablo y'adzooy:

—Ñich ti nmiibi'c'ajtich yi'.

²⁹ Miid jëyi, je huidibi anajty ajcxy c'i'adam je Pablo, chi puyöydúutcixni. Nañ jadu'n je comandante ooy ñay'adzigiyyi, miid co cixojch Pablo miid cadena.

Pablo ma je judíojäy ajcxy yjuntitungixy

³⁰ Com jabom je comandante co anajty nejhuñhua'nñ ti ycixpi co ti yxíyii je Pablo yi judíojäy, huen yajminagyii

cadena ma Pablo yci'. Chi ane'my co yajhuomujci je teedy tungmiidpi etz je judío mij'anáctijc. Huin'it je comandante yajnicxy Pablo ma je huindzindijc etz ixpicytjic anajty ti ñaymújcigixy.

23

¹ Huin'it Pablo yaj'ijxpejty je mayjäy huidi anajty ti nayoymújcigixy, e chi ajcxy nimay:

—Migügtjic, Dios y'ijxpy ñejhuiiyb nej iich ti nduñ maabi nyeecpidzimyich, tudägy n'ityich ixti chambaadni.

² Huin'it je Ananías, je teedy mijtungmiidpi, ni'ane'mdiyy Pablo co huen yaj'accojxgy. ³ Chi Pablo ymíñañ:

—¡Dios xychaachytunipy miich huidibi mnaybidaacip nej jihuüy ooy mdudägyjäyity, e ca' yjanchity! Paady miich m'iñäy ma cötujctac jigix nyajtiydunipyich nej je ley y'ane'my. Chi mmidundigooy je ley co ti xyajcojxyiijich.

⁴ Je jäy ajcxy huidi anajty jim míñañ:

—¿Jadu'n miich mmigapxtigoy yi Dios ymijtungmiidpi?

⁵ Chi Pablo ymíñañ:

—Migügtjic, iich ca' anajty nejhuiyich, pen yi' je' Dios ymijtungmiidpi. Com jaybety jadu'n ma Dios ñecy: “Ca' huaad jibic mnigapxipy huidi tungmiid ijtp ma miich mjäy.”

⁶ Huin'it Pablo ijxy nejhuiy co jim junti'joty mejtzpicy ixpicytjic anajty jim, jim huidi saduceo y'ixpijcin ymijpidacp etz nañ jadu'n jim huidi fariseo y'ixpijcin ymijpidacp, chi Pablo ymíñañ mic:

—Migügtjicich, fariseojäy iich, nañ jadu'n ndeedyich fariseojäy je'. Cham nyajtiyduñich miid jégixpi co nmibicyich co Dios yajjugypigipy jäy tiibi y'öccixy.

⁷ Co Pablo jadu'n yminanday, chi fariseojäy etz saduceojäy miñ xyipy ajcxy ca' ñay'ayuc-huinjihuiyi. Chi je naymujcpidijc ajcxy ñaybijc-huäcxi. ⁸ Je' co je saduceojäy yminaangixy co o'cpi ca' yjugypigipy, ni ca' ji ángel ajcxy, nañ ca' jäy y'alma, nañ ca' ji je Espíritu Santo, etz ni ca' ji mujcu' ajcxy. Je fariseojäy ymibijcpy je' ajcxy co yjiiijity ángel ajcxy, co öcpi jugypigaangixy, co je Espíritu Santo yjiiijity, co jäy ajcxy miidity y'alma, etz co mujcu' ajcxy yjiiijity. ⁹ Tüg'óciy jäy ajcxy ma je naymujctac ytiigiyy huambi jihuiybi. Chi nijējity fariseojäy huidi nihuindzin'ajtpy je Moisés ycötújcín nīgapxtuty Pablo yminañ:

—Jadayaabi jäy ca' ti pocy ti tuñ. Ca' yjecyity ti jada' ymigapxyii tüg espíritu o tüg ángel.

¹⁰ Chi je mayjäy anajty ooy mic ti ñayyajjot'ambijcigixy. Je soldado huindzin tzigiiyb anajty co Pablo y'ahuoonñihuiyib y'agidzihuiyib, paady ni'ane'mdiy huen yi soldado ajcxy yajpidzimigixy juntijoty e yajñicxixipy yi Pablo jadüg'oc ma cuartel.

¹¹ Huin'it coodz ñayguëxici je Huindzin Jesús ma Pablo ymijc, nimaayi:

—Jotmicpic Pablo, com jadu'n nej ya Jerusalén ti xyñigodiy'ajt'átyich, nañ jadu'n xyñigodiy'ajt'adipyich jim Roma.

Ixtaaygixy huinma'ñ nej huaad Pablo yaj'öccixy

¹² Com jabom nijējity judíojäy ñaygapxi co yaj'ögaangixy Pablo. E chi ajcxy capxycödujcy ñay'hibojci ñaygapxpojci co ca' ycayaangixy y'ügaangixy ixti cooni ajcxy yaj'öccixipy Pablo. ¹³ Nihuixchiguipx naxy anajty yēdyjctijc huidi ajcxy jadu'n naygapxi. ¹⁴ Chi ajcxy ninicxy je teedy ajcxy huidibi mījtungmiid etz judío mij'anäctijc, nimay ajcxy:

—Hich ajcxy ti ngapxycödujccixy co ca' ngayáangixyich n'ügaangixyich ixti cooni hich ajcxy nyaj'öcip Pablo.
¹⁵ Jadachambi miich ajcxy, etz jacjadyii ixpicytjic mij'anäctjic nidungüygixy ma je soldado huindzin, co huen jabom yajminyii Pablo jadügtecy ma miich ajcxy. E aaniidaaccixy co jacyajxon yajtiyduna'ñ, e ni'ixi hich ajcxy anajty n'ijtcixy co Pablo nyaj'ögibich ca'ni anajty yjaty ma naymujctac.

¹⁶ Pablo chi' ymang nejhuüy nej je' anajty ti ñaygápxigixy, chi ñicxy ma cuartel oy Pablo yajnimäy.

¹⁷ Huin'it Pablo yaaxi tüg soldado huindzin, e chi nimay:

—Yajnicx jada yeeg'anäg ma je comandante, ymiid yi' ayuc ti nigapxaamy.

¹⁸ Chi je soldado huindzin yajnicxy je yeeg'anäg ma je comandante, e chi nimay:

—Pablo, je machyjäy, ti xyaaxyich, ti xyñimäyich co nmïdminipyich jada yeeg'anäg, ymiid yi' ayuc huïdi ñigapxaamy ma miich.

¹⁹ Chi je comandante majch je yeeg'anäg ma yci', e yajnicxy abicy, chi yaj'amidooy:

—¿Ti xyajnimähuaamyich?

²⁰ Chi je yeeg'anäg yminañ:

—Yi judíojäy ajcxy ti ñaygápxigixy co xyñimähuaangixy co jabom Pablo myajnicxipy jim ma ñayyöymugáangixy, y'aaniidägaangixy co jacyajxon tiydunaangixy. ²¹ Ca' miich yi' mmibigipy; com nihuixchiguipx naxy yëydijctjic jim yi' ajcxy ahuixy yüch. Ti capxycödujccixy co ca' ajcxy ycaya'ñ y'üga'ñ ixti cooni ajcxy yaj'ögipy je Pablo. Jadachambi ni'ixi jim y'ijtcixy, jëyi miich m'ayuc ajcxy xyjamïdohuaani, pen mni'adzooyb.

²² Chi je comandante ycapxycijxy miid je yeeg'anäg. Chi nimay co ca' huaad ymiydägy miid jacpinjaty jadu'n nej anajty ti ymiydaaccixy.

Yajnicxy ajcxy Pablo ma je gobernador Félix

²³ Chi je comandante yaaxi metz capitán moy cötújcín huen nayñi'ixiiyigixy nimejtmigo'px soldado huidi nicxip tegyi'm, etz tugi'pxmajc huidi nícxip cohuaaygíxy, etz mejtz migo'px quipyjijpxu'ñmiidpi, huen nicxcixy jim Cesarea mijcoodz. ²⁴ Nañ ni'ane'mdiy co huen cohuaay ni'ixi pidägyii huidi Pablo yaj'iñähuiy, e moy cötújcín co huen oy yajxon ajcxy Pablo yajjadipy ma je gobernador Félix. ²⁵ Chi yajmiguejxy tüg necy yaayity jadu'n:

²⁶ “Íich comandante, Claudio Lisias, cham nguejxyich jada necy ma miich, mijpi gobernador Félix, e nguejxpyich capxpooxín. ²⁷ Je judíojäy ajcxy ti anajty majtzcixy jada yaabi yëydijc, yaj'ögamy anajty ajcxy co íich oy nejhuüy co je' yromanojäyity, chi nninicxich miid soldadtijc etz nnihuaañich. ²⁸ Co íich ooy anajty nejhuühua'ñich ti anajty co ti xigixy, chi nyajnicxich ma anajty ajcxy tungmiidpi etz mij'anäctijc ti ñayyöymújcigixy. ²⁹ Hue' anajty yi' ycixpi ti yajxiy co anajty ti ytundigooy ma yi' ajcxy ycötújcín. Ca' anajty ytiy'ájtity co yaj'öccixipy, e ni ca' huaad ymach'iñäy. ³⁰ Co íich oy nejhuüy co yi' judíojäy anajty ti nihuinmayiiygixy co yaj'ögaangixy, cham íich miich yi' nyajnigüexy. E ti íich nañ jadu'n nimay huidi ti yxiyii huen nicxcixy ma miich, e jëbi ajcxy jim nigapxy ti ycixpi co midzip'ajtcixy. Ji naybaatim.”

³¹ Je soldadtijc nej anajty ti ycötújcín möyii tím huin'ítity miid tzoñ je Pablo mijcoodz ixti yajja'ty ajcxy Antípatris. ³² Je soldadtijc huidi ajcxy tegyi'm nicxp, com jabom huimbújtcixni, chi yjá'tcixni ma cuartel. E

je soldadtijc cohuaygixpi jacnicxy je' ajcxy miid Pablo. ³³ Co je' ajcxy yja'ty jim Cesarea, chi ajcxy je gobernador necy yajc'idigiñy, chi ajcxy nañ jadu'n yajquëxigý je Pablo ma je' yhuinduu. ³⁴ Co ñecy capxtay, chi je gobernador y'amidooy Pablo ma anajty yconaaxity. Co nejhuiñy co yCiliciajáyity, ³⁵ chi nimay:

—Jiini nejhuiñuibich je tiy'ajt co anajty miingixy huidi ti xyxigixy.

Huin'it ni'ane'mdiñy co huen cuend'adyii ma je Herodes ymijtijc.

24

Pablo ñaygohua'ñyii ma je gobernador Félix yhuinduu

¹ Co migoox xii Ananías je teedy ajcxy ymijtungmiidpi yja'ty jim Cesarea miid judío mij'anäctijc ajcxy etz miid tüg huingapxpi huidi anajty yxii Tértulo, chi ajcxy ñayguëxici ma gobernador co xihuaangixy Pablo. ² Co ajcxy Pablo yajmiñ, chi Tértulo ytigiiñy xibi, nimay Félix:

—Miid miich ycixpi jotcujc je naaxcajp y'ijty, ca' ma tzip, je' co yajxon m'ane'mdäy miid oyhuinma'ñ.

³ Tüg'óciy iich ajcxy njäygidacpyich hueñyma'ámyity, miich mijtungmiidpi Félix. ⁴ Ca'ydi mdiempo nyajtigooyi mij, tun may'ajt amido'íjtigich n'ayuc tüg jaxigyi.

⁵ Com ti nnejhuñyigixich co jada Pablo, ooy ayo'n yecy hueñyitmma'ámyity. Xi ya judíoñy tzach pijc-huäcxy miid y'ayuc huidi ymiid. Yi' je' nigohuajc'ajtp tüg picy jäy huidi jäy ytijpy Nazaret jäy. ⁶ Com tundigoy ma iich ajcxy nDios ytijc nej ca' ypadyii, chi iich ajcxy nmajch, e chi iich ajcxy njatíydunaañich jadu'n nej iich ajcxy ngötújcín y'ane'my. ⁷ Per je comandante Lisias je' yajtigiyiiñy mictägy, chi iich ajcxy xypijci jada Pablo. ⁸ E Lisias yminañ co pinjaty anajty ti yxiiñy huen miñ ma

miich. Miich cǎ'm jěbi myajtǎy, e mnejhuǎhuip tǔg'óciy je tiy'ajt jadu'n nej ĩich ajcxy yi' ti nxǎy.

⁹ E je judíoǎy ajcxy huidi anajty ĩim gobernador yhuindu, ac jadu'n ajcxy ymǎnaangǎxy co yjanchǎty jadu'n nej Tértulo ymǎna'ń. ¹⁰ Huin'it je gobernador tiy'ajt moy Pablo cǎmiid co huen capxy, chi Pablo ymǎnań:

—Janch jotcuǎc jěbi nayńǎgapxtǔdyiǎjǎch ma miich Félix, com nejhuǎybich co miich mǎjtungmǎid ma jada naax cajp cham xǎ ĩimǎjt ńǎcxni. ¹¹ Miich cǎ'm jěb mnejhuǎy je tiy'ajt, jěyi anajty ńimajcmetzxiǎjǎy maabi anajty nbǎttǎgǎyǎch ĩim Jerusalén Dios ojadajtpǎ. ¹² Ca' ĩich yi' ajcxy xypaty ndzipcapxy n'ahua'ngapxyǎch mǎid pinjaty. E ni ĩich ngǎjǎy'axiǎgǎy ngǎjǎy'agapxǎy ma Dios ytǎjc, etz ni ma naymujctac etz ni ma Jerusalén cajp. ¹³ Jada jǎy ajcxy ca' ajcxy mǎidity pinjaty tiy'ajt yegipy nej ĩich yi' ajcxy yxǎy. ¹⁴ Huidi janch ngapxypǎdzǎimybich ma miich jadu'n nej je tzǎnaayǎn, je jemybi ixpǎjcǎn huǎidibi yi' ajcxy ytǎjpy ca' y'óyǎty, je' je' je ixpǎjcǎn huǎidi ĩich mǎid n'ojadajtpǎch Dios, je Dios huǎidi ĩich ajcxy nmǎj'ap nmǎjteedy y'ojadajt. Nmǎbijcpǎyǎch tǔg'óciy jadu'n nej yjaybetyǎty ma Moisés ńecy, etz je Dios y'ayucnajtzcǎpxǎybi ńecy. ¹⁵ Nań nmǎbijcpǎch co Dios yajjugypǎgǎpy pinjaty ti y'ógy, tǎibi oybi tuń etz tǎibi jǎbicpǎ tuń. ¹⁶ Paady ycǎxpǎ naymǎjottǎgoyǎjǎch co njothuinma'ńǎch huǎdz ooy nmǎid'idǎpyǎch ma Dios etz ma jǎy.

¹⁷ Canaag ĩimǎjt ĩich anajty ti nhuǎidityǎch huingduum, chi nhuimbǎjtyǎch ma ĩich ngǎjp limosna cuejtp etz nhuǎndzǎǎhua'ńǎch anajty Dios. ¹⁸ Jadu'n ĩich anajty nduń co nijějǎty judíoǎy xypatyǎch ma Dios ytǎjc huǎidi anajty tzoomb Asia ńaaxjot. Tǎ anajty naybocyńǎhuǎchyǎjǎch, tǎ anajty nguyduńǎch costumbre, ca' anajty mayjǎy pin

yhua'ñ yjihuiy. ¹⁹ Je jäy ajcxy huidi xy'ijxyich ma Dios ytijc, je' ajcxy ixypy ti ymiingixy ya tiy'ajt yejcp. ²⁰ Co ca' ajcxy ti miiñ, huen jada jäy ajcxy huidi ya nigapxcixy pen ypaat ajcxy nbocyich je taabi ajcxy xytyduñich ma judío jäy tungmiidpi etz huinmij'anäctijc ajcxy ñaymujci. ²¹ Jëyi co iich mic ngapxyich juntijoty, chi nminaañich: “Xytydumbich miich ajcxy cham miid co nmibicyich co Dios yajjugypigipy pinjaty ti y'o'cy.”

²² Co Félix jadu'n midodaay, com ñejhuiydaayb anajty nej tüyöy je mibijcpidijc y'ayuc yhuinma'ñ, chi capxhui'my je ayuc, nimay ajcxy:

—Co anajty miiñ je comandante Lisias, huin'it njacnejhuiydähuibich nyajtydigihuibich miich ajcxy m'ayuc.

²³ Huin'it Félix ane'mdiy je capitán co huen yajcuend'aty yi Pablo, e huen a'ixihuiy co pidzim tibiñ tibäy e pen ji ymigügtijc miiñ co'ixihuañyii, huen möyii huidi yajmayajtpy.

²⁴ Ti anajty xi ñajtninixiiyñi co Félix jadüg'oc miiñ miid ytöxyijc Drusila. Je Drusila judíojäy je' anajty. Chi Félix capxyñiguejxy Pablo huen miiñ miidmiydägyii nej jäy mibicy Jesucristo. ²⁵ E co Pablo yajnimay je tiy'ajt nej Dios tzocy co huen jäy tudägy tzinäy, etz yajnimay jadu'n nej Dios jiini jäy tyiduna'ñ tüg'óciy, chi Félix ñay'adzigiyyi, yminañ:

—Nixx miich jadachambi, co iich anajty xyñibadiiyigixy huin'it nicxy nyajhuooyii.

²⁶ Nañ jadu'n Félix y'ahuijxpy anajty mina Pablo y'ocmeeñmöyii, e huin'it anajty najtzmazihua'ñ. Paady anajty janam jadojc nicxy yajhuoyii, e miid miydägy anajty. ²⁷ Mejtz jimijt jadu'n yajty, huin'it Félix ygobernadorbidzimy. Chi Porcio Festo ygobernadortigiiy ma Félix anajty ytuñ. Co Félix anajty nayyajhui'ma'ñyii ooy miid je judíojäy ajcxy, paady ixmajch Pablo mach.

25

Pablo ma Festo yhuinduu

¹ Jadu'n yajaty co Festo anajty ti ygobernador tig'iy, chi codug'ig xii choñ Cesarea, ypättig'iy Jerusalén.

² E jim Jerusalén je teedy miytungmiidpi etz nijëjity huinmij'anäctijc jactimx'iy Pablo ma Festo. ³ Chi ajcxy may'ajt pijctzoy ma je gobernador Festo co huen quexy Pablo jim Jerusalén. Hue' anajty ti huinmaaygixy co yaj'ögaangixy tü'am. ⁴ Chi Festo y'adzooy co Pablo cuend'aty anajty y'ity Cesarea, e je' anajty nicxa'ñ janch tim tzojc jim. ⁵ Chi ajcxy nimay:

—Jëbi nijëjity miich ajcxy mdungmiidpidijc etz huinmij'anäctijc quipxy n'icxibich miid iich. Pen ti je Pablo ytundigooy jëbi miich ajcxy mx'iy jim Cesarea.

⁶ Festo jëyi jim y'ijty tuctujc xii taxtujc xii Jerusalén, chi yhuimbijtni Cesarea. Com jabom ñicxy ma tiydundac, huin'it capxyñiguejxy Pablo co huen yajminyii. ⁷ Co Pablo ytig'iy ma tiydundac, chi mic'amy je judío'jäy ajcxy yjübigiydäy huidi anajty ti choongixy jim Jerusalén. Chi ajcxy oxy'iy Pablo co mij anajty ti ytundigoy. E ca' ni ti tiy'ajt ajcxy miguëx'igy. ⁸ Chi Pablo ñaygogapxi yminañ:

—Iich ca' ni ti ndundigooyich, ni ngamidundigooyich yi judío jäy ycötújcín, etz ni ngamidundigooyich Dios ytijc, etz ni ngamidundigooyich je mij'ane'mbi jim Roma.

⁹ Co Festo anajty jatytimyajcömaya'ñ ma judío'jäy ajcxy, chi y'amidooy Pablo:

—¿Nej mnicxam jim Jerusalén, jigix jim ndiydun'ipiy?

¹⁰ Chi Pablo y'adzooy:

—Cha iich cham ma je cötujctac huidi je romano codung y'ane'myb e ma jëbi yajtiyduñich. Yajxon mi-ich mnejhu'iy co ca' ti ti ndundigooyich ma yi judío'jäy ajcxy. ¹¹ Pen ti ndundigooyich huidi jëbi co'ög'iyich,

ca' nminá'nibich co ñich ca' n'öga'ñ. Pen ca' ji ni ti tiy'ajt jadu'n nej yi' ajcxy ti xyxíyich, ni pin cötújcín camiidity nicxy xycíyeyich ma yi' ajcxy. ñich nbijctzoy co nyajtiyduñich ma César, je emperador, jim Roma.

¹² Co Festo capxyöyday miid ymidungmiidpi, chi nimay Pablo:

—Pen miich jadu'n minamb co jim nicxy myajtiyduna'ñ ma je César ycötujctac, nguexípyich miich jim. Miich ti mbijctzoy co je emperador xytiyduna'ñ. Pis jim mnicípy miich.

Pablo ma je rey Agripa yhuinduu

¹³ Chi yi xii tiempo ñajtniicxiyñi co je rey Agripa etz Berenice ycidacy Cesarea, cogapxihua'ñ anajty Festo. ¹⁴ Co ajcxy jim yhuäcxípy canaag xii, chi Festo yajmiidmiydacy je rey Agripa je Pablo ayo'n, e nimay:

—Ji tüg yëdyjc huidi Félix y'ixmajtz mach. ¹⁵ Co n'oyich jim Jerusalén, chi je teedy mijtungmiidpi etz judío mij'anäctijc xymixíyich, nibijctzohuíy co Pablo nyaj'ögibich. ¹⁶ Chi n'adzooyich co romanojyä ca' cötújcín jadu'n miidity nicxy yaj'ögy yi machyjäy ma ca'ni ñayhuindináayigixy miid je huidi miid ñayxíyii, jigix ñaygogapxiyb nej anajty ti xíyii. ¹⁷ Paady co je judíojäy ajcxy y'oy ya ca' nigoob tiempo nyajtigooyich com jabom nnicxich ma ngötujctaacich, e nni'ane'mdiyich co huen yajmiñyii je Pablo. ¹⁸ Co ajcxy ñayguëxi'ci, je huidi anajty ti xíy, ca' jac ni ti ayuc anajty ajcxy miidity jadu'n nej ñich anajty ti ndijyich. ¹⁹ Jëyi janchtiy co jadu'n anajty yminaangixy co Pablo ti ytundiigooy ma yi' ajcxy ycostumbre huinma'ñ, etz Pablo capxhuäcxy co je Jesús huidi o'c, juugyñi je'. ²⁰ Com ñich ca' nnejhuíy nej ndunipich miid jada jadu'mbi huinma'ñ, chi n'amidooyich Pablo, pen nicxam anajty Jerusalén, jigix jim ngatiyduñich

müid jadyaabi ycixpi. ²¹ Pablo ci'm minañ co nigi oy yajtydunipy jim ma je emperador huidi ane'm jim Roma. Chi nni'ane'mdiyich co huen jacmach'iñäy, ixti cooni nguexipyich jim Roma ma César.

²² Chi je rey Agripa yminañ:

—Nañ ooy ich nja'amido'idaani Pablo y'ayuc.

Chi Festo y'adzooy:

—Jabom jëbi ayuc midohuipy.

²³ Com jabom miñ Agripa etz Berenice müid mayjäy etz xuuxpidijc, chi ytigiiy ajcxy ma tydudnac müid je soldado huindzin ajcxy, etz huinmij'anäctijc. Chi Festo capxyñiguejxy co huen Pablo nicxy yajtzonyii. ²⁴ Chi Festo yminañ:

—Rey Agripa, etz tüg'óciy mij'anäctijc huindzindijc huidi ya ti mnayyöymújcigixy müid ich ajcxy, cha je' je yëydijc huidi oy yi judíojäy ti yxii ma ich. Xymixiyich jim Jerusalén, e nañ ya Cesarea, e jatyimyminaangixy co jëbi y'ögy. ²⁵ Ca' ti ti tundigooy, paady ca' huaad nyaj'ögyich. Com ti ci'm ñayñibijctzohuüiyi co jim yajtyduna'ñ ma je emperador jim Roma, paady ti n'a'ixiyich co nguexaañich. ²⁶ E com ca' ni ti tiy'ajt nej nijayñhuibich nhuindzinich, je emperador César, müid yi' ycixpi, paady nyajmiiñich ma miich ajcxy, etz tim jayijp ma miich mhuinduu, rey Agripa, jigix jëbi m'amidohuipy e nmüid'idipyich ti ii njáayibich. ²⁷ Ca' jadu'n y'óyity nicxy nguexyich tüg machyjäy jim ma je mij'ane'mbi e ca' ni ti tiy'ajt müidity nej ti yxii.

26

Pablo nimiydägy nej anajty yjatyin ma je rey Agripa

¹ Chi je rey Agripa nimay Pablo:

—Jëbi ci'm mnayñimiydägyii.

Chi Pablo yujcxajy yci' e ytiġiġy nayñiġapxtuutip, yminañ:

² —Jotcujc nayjihuġiyiġiġich, co jġbi nmiydġyich ma miich, rey Agripa, jġgix nayñiġapxtüdiġyibich tüġ'óciy jadu'n nej judío jġy ti xyxġyich. ³ Com miich mnejhuġiyb yajxon nej judíoġġy ajcxy yhuinma'ñ miidity, etz tijaty tzip yi' ajcxy ymiid, etz jadu'n nej yi' ajcxy y'ixpġicġin oy ñay'ijxquġipxġiġy.

Pablo nigapxy nej anajty chinġy ma anajty ca'ni yjothuimbity

⁴ Tüġ'óciy judíoġġy ñejhuġiyb nej ti ndzinġyich ma yi' ajcxy jim ma nnaaxjotich etz jim Jerusalén maabi nyeecpġidzimyich. ⁵ E yi' ajcxy ñejhuġiyb nañ jadu'n, e jġbi nigapxcġy jadu'n nej ti nyujcyeecpġ'atyich. Hue' naydiġyġiġich anajty fariseoġġy, je tüġpġicpġi jġy huġi mictġy je judío jġy ycostumbre etz ycötúġcġin payöyġp. ⁶ E jadachambi xytyduñich miid co njġp'ixyich co Dios yajjugypġa'ñ yi jġy ajcxy tiġbi y'o'ccġy, jadu'n nej Dios yajnimay nmġj'ap nmġjteedy jecy'ajty. ⁷ Je majmetzpcġyġi Israel ymang y'ap y'oc y'ahuijxpy mina Dios cuyduna'ñ nej anajty ti yajnimġyġi je' ajcxy ymġj'ap ymġjteedy. Paady ajcxy Dios ojadaty huindzġġy xiim tzuum. Miich, rey Agripa, nmġbġcyich co Dios yajjugypġiġy je jġy tiġbi y'öccġy, paady ycġpġi yi judíoġġy yxġyich. ⁸ ¿Na'amy co ca' miich ajcxy miġġa'ñ co jġbi Dios yajjugypġy je tiġbi ajcxy y'öġy?

Nej anajty Pablo jayġp'aty miġġcġidġc ixhuġity pahuġity

⁹ Jecyġp iġch hue' ndġyġich oy nduñich co anajty ndzachmiidzip'adyġiġich je Jesús je Nazaretpġi. ¹⁰ E jadu'n nduñich jim Jerusalén. Miid je teedy miġtungmiidpġi ycötúġcġin nbidaacich Jesús yġġy may pujxtġoty. E co

ajcxy yaj'o'cy, nañ nīgapxpejt ñich co huen yaj'öccixy. ¹¹ E nnicxyich anajty majaty judío ñaymujctac jim ndzaachytuñich huidi ajcxy mijpidacp anajty Jesús, jigix ajcxy y'ixmadzipy je' ymibíjcin co Jesús je' je' je Cristo. Nigi anajty nmijotmätcootyich ixti nbahuidijttacyich huingnaax huinggajp.

Pablo nimiydägy jadüg'oc nej yjothuimbijty

¹² Miid yi jadu'mbi huinma'ñ nnicxyich anajty jim Damasco. Je teedy mjtungmiidpi anajty xyquejxpich, e xymöyich anajty cötújcin. ¹³ E tü'am, señor rey, ñich anajty nicxy, cujc xii anajty co n'ijxyich tügi tücxin jacmic ca'ydi xii ytiicxin choon tzajpjoty, xyñigidacyich etz nañ jadu'n huidi anajty ajcxy xymiidnicxich. ¹⁴ Huin'it nidüg'óciy ñich ajcxy ngidaday, e nmidooyich tüg ayuc xymigapxich miid hebreo y'ayuc, xyñimäyich: “Saulo, Saulo, ¿nej co chach xypahuidijttägyich? Ci'm nayyatzaaçhiyi jadu'n nej huaj yuub co jipconebiy huidi miid ñumygyumyii.” ¹⁵ Huin'it n'adzooyich, nnimaayich: “¿Mbin miich Huindzin?” E je Huindzin xyñimaayich: “ñich je' Jesús je huidi miich mdzachpahuidijttacy. ¹⁶ Pidig e tinaaygugi', com ti nnaaygüxyiyijich ma mich jigix xymidunipyich etz mgodiy'ajt'adipy jadu'n nej cham ti nyajnimäy ti nyajnejhuüy, etz jadu'n nej jiini njacyaj'ixa'ñ njacyajnejhuühua'ñ. ¹⁷ ñich miich nnihuänip nyajtzögip ma yi judíojäy, etz nañ ma huidi ca' yjudíojäyity. ñich miich jim nguejxpy ma huidi ca' yjudíojäyity. ¹⁸ Nicx jim myajhuinjihuüiygixy ñich ndiy'ajt, huen ixmach ajcxy yi jibic-huinma'ñ e jadu'n ypidzimipy ajcxy ma je mujcu' y'ané'migixy, etz mijnicxpedipy ajcxy Dios ytiy'ajt. Co ajcxy mibigipy mijpidägipy ñich ndiy'ajt huin'it nmöhuibich tigiydac tzajpjoty ma yi oyyäydijc ity tiibi Dios yajpocyñihuächyii.”

Pablo cuyduñ nej anajty ti y'ijxmañiyn

¹⁹ Rey Agripa, jadu'n ti ngapxymidooyich huïdi n'ijxich nmidoohuich tsoon tzajpjoty. ²⁰ Jayijp ngapxhuäcxich Dios y'ayuc jim Damasco, chi ngapxhuäcxich jim Jerusalén etz tüg'óciy Judea ñaaxjot, etz cham ngapxhuäcxich Dios y'ayuc ma huïdi ca' yjudíojäyity. Nyajnimáaygixyich huen jothuimbijtcixy, huen mibijccixy Dios y'ayuc ytiy'ajt, etz huen yajtungixy oyjot oyhuinma'ñ jigix ñiguëxigipy co ti yjothuimbijtcixy. ²¹ Miid jada ycixpi xymajchich ajcxy je judíojäy ajcxy ma Dios ytiyc, e xyaj'ögáangixyich anajty. ²² Miid co Dios ti xypubety ti xypudigiyich cha nyajpaadyich juugy. Ngapxhuäcxych Dios y'ayuc ytiy'ajt ma tüg'óciy ayoobtijc etz ixpicytijc. Tüg'óciy huïdi ngapxpyich je Dios y'ayucnajtzcaxiibi jaay jecy'ajty, etz je Moisés nañ jadu'n jaay jecy'ajty co jadu'n ytuna'nyii yjada'nyii. ²³ Hue' yajmina'ñ co je Cristo copicy ayo'n tzaachypi yajnaxipy, e y'ögipy e huin'it jugypigipy, e je' je' je jayijp jäy huïdi jugypigip co anajty ti y'ögy. E yajcapxhuäcxip je ayuc ytiy'ajt ma iich ajcxy judíojäy, etz ma huïdi ca' yjudíojäyity.

Pablo jahueeni cayajjothuimbijty Agripa

²⁴ Co Pablo jadu'n yminañ ma anajty ñayñigapxtüdyii, chi Festo mic minañ:

—¡Mlocjiyb miich Pablo! Miid je ixpijcin niği m'ahuimbity loci.

²⁵ Chi Pablo y'adzooy:

—Ca' iich nlocijiy, miich mjtungmiidpi Festo. Yi huïdi iich ngapxpyich je' je' tiy'ajtíp etz janchip. ²⁶ Yi rey Agripa ñejhuiydaayb yi' tüg'óciy jada, paady nmiydägich aamic jotmic ma yi' yhuinduu; com nnejhuiybich co yi' ñejhuiydaayb jada tüg'óciy, com canan hue' jada yajtuuñ

yajmiydacy ayüchytuum. ²⁷ ¿Nej mmibijcpy, miich rey Agripa, jadu'n nej ajcxy ymíñañ yi Dios y'ayucchojaaybí? Nnejhuiybich co miich mmibicy.

²⁸ Chi je rey Agripa y'adzooy, ymíñañ:

—Janch tim jayinjaty jahuenjaty miich xycayajmibicyich Jesucristo.

²⁹ Chi Pablo ymíñañ:

—Oy yjayinjaty yjahuenjatyity ooy mijcajee mgamibicy, chojcpy Dios co miich mmibigipy Jesucristo etz nañ jadu'n tüg'óciy jäy huídi cham xy'amidoo'íjtíp ñich n'ayuc. Dios chojcpy co mmibigipy Jesucristo jadu'n nej ñich nmibicyich, jéyi janchtiy co ca' mmach'idipy jadu'n nej ñich nmach'ityich.

³⁰ Co je Pablo ymiydactay, chi je rey etz gobernador ytínayígy quipxyi miid Berenice etz jacjadyi huídi anajty ajcxy jim. ³¹ Chi ajcxy ahuingujc oy capxyöygyxy Pablo ypocy, ñayñimáayigixy miñ xyípy:

—Jada yéydijc ca' jada ti tundigoy, ca' ypadyi nicxy y'ögy, ni ca' ypadyi nicxy ymach'íñäy pujxtigoty.

³² Chi Agripa nimay Festo:

—Jébi ixypy nnajtmadziiyim Pablo co ca' ci'm ycanayñibjctzohuiyi co huen tiydunyii je emperador César jim Roma.

27

Pablo yajnicxi jim Roma

¹ Co ajcxy yajnihuinmayiiy co xyquexángixyich jim Italia, chi Pablo yajciyejc miid jacjadyi machyjäy ma tüg capitán huídi anajty yxií Julio, je' huídi nihuindzin'ajtp tügpicy soldadtijc huídi anajty yxií batallón Augusto.

² Chi ñich ajcxy ndigiy ma tüg barco huídi yhuindzin cogajpip jim Adramitio. Je barco hue' anajty ñicxa'ñ ma nijéjty barco jättac jim Asia ñaaxjot. Chi ñich ajcxy

ndzooni. Miid iich anajty ajcxy Aristarco huidi anajty cogajpip Tesalónica jim Macedonia. ³ Com jabom iich ajcxy nja'ty ma barco jättac jim Sidón. Jim je Julio pa'ayoy Pablo, e ahuaatzi ytu' co huen nicxy co'ixiy ymigügtijc, etz huen je' ajcxy yajcayyii yaj'ügyii. ⁴ Co iich ajcxy ndzooñ jim Sidón, chi je naax mejy'agujcpi yhui'mni anajty'amy huidi yxii Chipre, miid co je poj anajty jijpcobojjy je barco. ⁵ Chi je barco huinyöyñajxy je Cilicia ñaaxjot etz Panfilia ñaaxjot, oy njädyich ajcxy jim Mira, tüg cajp jim Licia ñaaxjot.

⁶ Jim je capitán paty tüg Alejandría ybarco hue' anajty ñicxy jim Italia. Chi je capitán iich ajcxy xyajbarcotigiyy. ⁷ Canaag xii iich nyöy janch oñdägy, adzaach iich ajcxy nja'ty mihuingon je Gnido co anajty je poj tzach jijpcobojjy je barco. Najx iich ajcxy mihuingon Salmón, etz njüyöy'ahuidijtyich ajcxy Creta je mejy'agujcpi naax. ⁸ Adzaach iich ajcxy nja'ty ma barco jättac huidi anajty yxii Buenos Puertos, mihuingon Lasea.

⁹ Ti iich ajcxy ooy anajty nxiidigoy, e ooy anajty ycodzigijity je barco yajyöyii. Ti anajty je ayuuxii ñajxni, e ti mihuingon anajty je poj tuu tiempo huidi jäy ytijpy invierno. Paady Pablo je soldado huindzin jaccapxhuijy, ¹⁰ chi Pablo yminañ:

—Huindzindijc, jadu'n nej yam codzigi' jada ooy co njacnicxim barcojoty, ca' yjeyity co nicxy ndigooyim miid barco etz miid ñidzimy etz n'o'ctaayim.

¹¹ E je soldado huindzin yjacmijpidac oy je barco yajyöybi y'ayuc etz je barco capitán y'ayuc, ca'ydi Pablo y'ayuc. ¹² Com je' co je barco yjättac ca' anajty y'óyity, nicxy jim yajnajxcixy je poj tuu tiempo, chi je jacmaybi ajcxy yhuinma'ñypidacy, co jëbi barco yjacyöy, oc'ixaangixy pen yjätcixy jim Fenice ma Creta ñaaxjot.

Jim ma tüg barco yjättac huidi y'aguu najtz'ixiïyb ma xii pidzimy, e jim anajty je poj tuu tiempo yajnaxaangixy.

Je mijpoj migtigoy ma je mejy

¹³ Jadu'n yjajty co je jiiinboj hueeni ypidziimy, huin'it huinmay ajcxy co jëbi yjactüyöy je barco. Chi ajcxy yajpidigy je mij pujx huidi barco yajtinayxijp, e yajyöy-chooñ je barco. Chi ñicxy je barco mejypa' mejypa' ma Creta ñaaxjot. ¹⁴ Huin'it hueeni tiempo ñajx, chi je micpoj miiñ ma tiichpoj pidzimy, huidi jäy ytiipy Euroclidón, jadu'n yhuimbidzim, Noreste. ¹⁵ Chi je mic poj yajtütigajch je barco, e com ca' anajty ndimdüyöygixni miid je poj ycixpi, chi je mic poj iich ajcxy xyajnicxy adzip ma anajty tzocy. ¹⁶ Najx iich ajcxy mihuingon tüg naax mutzpi mejy agujcpi huidi yxii Clauda, e adzaach iich ajcxy nyujcjugujcy je mutz barco huidi anajty miimb ixhodziy ma je mijpi. ¹⁷ Co ajcxy jugujcpidzimy je mutz barco, chi ajcxy yajtuuñ maychaay e xojtzmujcy je barco aguu. Chi ajcxy yajminajcy je huit huidi anajty poj mic tzach ymajchyp. Je' co chigiïygixy co chimnicxiïyb je barco jim ma mejy huidi ca' y'agomity, ma pijot huidi yxii Sirte. Chi ajcxy ñayyejci huen poj yajnicxigixy. ¹⁸ Com jabom, com ooy mic anajty je poj, chi ajcxy je chimy mejy cöjibijptaayi. ¹⁹ Je midugiig xiibi, chi iich ajcxy nmejycöjibijptay je tungbejt huidi yajtumy ma je barco. ²⁰ Ti anajty canaagxiï ñajxni e iich ajcxy ca' ma xii madza' n'oc'ijxcixni, miid je mij poj ycixpi huidi anajty iich ajcxy xychachyajtüyöyp. Hue' iich ajcxy ndijcixy co ti ndigöoygixyich, ca' ndijy iich ajcxy ndzögiipy.

²¹ Ti anajty xii tiempo iich ajcxy nyajnajxcixy jaygay, chi Pablo ytinayigy, nimay je jäy ajcxy:

—Yëydijctijc, co iich miich ajcxy xycacapxymidoy ca' ngatzoönim jim Creta ñaaxjot, e ca' ixypy jada ayo'n yam

jadu'n nbaatim. ²² Jadachambi ca' mdajcixy mmaygixy, ca' ni pin ytigoya'ñ, oy je barco yjatigoy. ²³ Amygoodz je nHuindzin Dios tüg y'áγγελ ti ñayguëxígyii ma iich, je Dios huidi iich ngapxymidooybich, yi' ti quexy. ²⁴ Je áγγελ ti xyñimäyich: “Ca' mdzigíy, Pablo, copicy co mjatyjädipy ma je mij'ane'mbi, je César yhuinduu. Miid miich ycixpi, Dios ñihuänamy yajtzögamy tüg'óciy huidi ji barcojoty, ca' ni tüg y'ögípy.” ²⁵ Paady nayjot'amijmóoyigix, yëydijctijc, nmibijcpiych Dios co jadu'n yjada'ñ jadu'n nej yi' y'áγγελ ti xyñimäyich. ²⁶ Ooy ycopicyity nicxy nmijpojpejtím ma tüg naax mejy agujcpi.

²⁷ Majmactz xii je mic poj anajty yajyöyii je barco oyñinej jim ma je mejy huidi yxii Adria, chi mijcutz je barco yajyöybi jihui'ñybijcy co anajty ti mihuingoñ naax. ²⁸ Chi ajcxy quipxy je ñii jadu'ñi anajty ycicyity, e hue' ajcxy quipxy iipx xap ycicyity. Jahuengi huin'it jadüg'oc ajcxy quipxy je ñii, e hue' oy quipxcixy majmox xap ycicyity. ²⁹ E co anajty chigíygyixy co tijy je barco jijpcobonihuipy ma tzaagop, chi ajcxy pidacy niijoty mídaax pujx ma barco y'ijx, je huidi yxiijip anclas, janch tzigíyib anajty ajcxy y'ahuijxcixy cooni xiimihuipy. ³⁰ Chi je' ajcxy huidi anajty barco yajyöyp yhuinma'ñybaty co yquëga'ñ ameech. Chi ajcxy pidacy niihuingíxy je mutz barco. Chi ajcxy ñaybidaaci jadu'n nej jihuiy je ancla jac yajminagaangixy jim ma barco yhuinduu. ³¹ Huin'it Pablo nimay je soldado huindzin etz je soldadtijc:

—Pen ca' jada hui'mgixy ma barco, ca' miich ajcxy mejy ypidzimipy.

³² Huin'it ajcxy tzujctujcy je tzaay huidi je mutz barco anajty miid ycoxochity, chi ajcxy yajcäy je mutz barco niijoty, e chi je mejy yajnicxyi.

³³ Moñyi Pablo migapxy je jäy ajcxy, chi ajcxy nimay co huen huingayñajxcixy, chi Pablo yminañ:

—Cham majmactz xii ma miich ajcxy ca' mmaagixy, e ni ca' mgaaygixy m'uuccixy. ³⁴ Tun may'ajt caaygixy oy jadu'ñyi, copicy jada co njatyñidzooctähuaanim, ni tüg ngöhuay ca' ytigoyaanim.

³⁵ Co Pablo jadu'n yminanday, chi tüg tzajcaagy conñgy, chi jayijp Dioscojuyip yajnaxxy mayjäy agujc, chi tujc-huäcxy etz ytiñiy ajcxy caaybi. ³⁶ Mic'amy je jäy ajcxy yjotmigiñyday nidüg'ócüy, e chi ajcxy ytiñiy caaybi. ³⁷ Hue' anajty ñaybátigixy barcojoty mejtz migo'px jatugi'px majmocxtüg jäy. ³⁸ Co ajcxy ycayday, chi jacñigöjibijpy je trigo, jigix huen cöminacy je barco chimy.

Chi barco tüg yquñ

³⁹ Co yxiimñy, chi je barco yajyöybi ca' ijxcapy je naax, e y'ijxpaty tüg it ma mejy huen ycogueñy, e jim anajty püjot. Chi ajcxy yhuinma'ñybaty co'ixaangixy pen jëbi jim yjäty je barco. ⁴⁰ Chi ajcxy tzujctujcy je tzaay huidi anajty miid yxochity je anclas, e chi anclas yhui'mni niñjoty, huin'it ajcxy migueñiy je niigaap huidi tumb co tümöy je barco. Chi huit jadüg'oc ajcxy pidacy huidibi pojmajtzp. Chi je barco ytiñiy yöyb, tiñy ajcxy yajnicxy ma püjot. ⁴¹ E chi oy minaybadyii ma anajty je mejy mejtz it oy mic ycuñyñ, chi oy yjëpxy püjoty. Je barco jijp oy ytiñiy tätzpicy ca' huaad y'ocyücxni, e je barco ijx oy ytiñiyñ aguejthuäcxpi ymiid je mejy püjoty ymijaa. ⁴² Chi je soldado yjayaj'ögaañ je machyjäy ca'ydi yqueeccixy ayaahuip. ⁴³ Je soldado huindzin ca' a'ixiñy nicxy yaj'ögyii Pablo, chi nimay soldado ajcxy co huen ixmajtzcixy yi machyjäy. Chi je soldado huindzin nimay je jäy ajcxy co huen niidigiñygyxxy pinjaty jajtp yau. ⁴⁴ E huidi ca' jajtcixy

yau jaydēbi niidigiigixy miid pu'y etz miid barco pedasi. Jadu'n ajcxy nidüg'óciy ymejy ypidzimday.

28

Pablo yjädý ma tüg naax mejy'agujcpi huídibi yxii Malta

¹ Co iich ajcxy niibidzimday, chi iich ajcxy nejhuíy co je naax mejy agujcpi hue' anajty yxii Malta. ² Je conaax ajcxy ooy oyjáy'ajtín tuuñ miid iich ajcxy, chi ajcxy yajmijíy jín mij, miid co anajty ooy ytiichíty, etz co anajty ooy ytuubojy. Chi xyñimay iich ajcxy co miin n'ocxáamgixyich. ³ Chi Pablo ytiigíy jáxycajpmujcpi, e chi pidacy jínjoty. Chi tüg ahua'n iyujc pidzimy, yquēgy anajty miid je anbi, chi Pablo ymajtzi ma yci'. ⁴ Co je cogajp ajcxy ijxy je ahua'n iyujc ytiyñäy ma Pablo yci', chi ajcxy ñayñimaayi miñ xyipy:

—Jadayaabi yēydijc, jāy yaj'öcpi jada. Oy ca' ti y'ögy mejyjoty, je tiydumbi tzajpjotypi ca' a'ixíy nicxy yjactzinäy.

⁵ Chi Pablo yci' huinxidicxy, e jínjoty oy ycäy je ahua'n iyujc, e ca' Pablo ni nej yjajty. ⁶ E tüg'óciy je jāy tzach'ahuijxcixy mina anajty y'ocquiixígy, o mina anajty y'oc'ögy. Ti anajty ooy y'ahuijxcixy jecy; co ajcxy ijxy ca' ni nej yjaty, chi ajcxy yhuinma'ñ yajtigajch. Yminañ ajcxy co Pablo hue' jada' yi' tüg dios.

⁷ E mihuingon anajty je Publio ytijc, je huídi nigo-huajc'ajty je jimbi naax mejy'agujcpi. Je Publio xyajjät-tacich ajcxy, e xyajcaay xyaj'uucich iich ajcxy yajxon tugíig xii. ⁸ Jadu'n yjajti co je Publio anajty yteedy ypigyii miid tooy gohuajc etz miidíty anajty ni'pypa'm. Chi Pablo oy ixý je pa'mjäy. Chi Pablo Dios miibijctzoy, e chi cínixajy, e yajtzoocy. ⁹ Miid jadaay miñ ajcxy nijējity pa'mjäy huídi anajty ajcxy tzinaayb ma je naax mejy'agujcpi e chi ajcxy chooctäy. ¹⁰ Miid jada ycixpi nyajcömay iich ajcxy, e

nyajmooyich ñich ajcxy tijaty huïdi ñich ajcxy nidüyöyipy barcojoty.

Chi Pablo oy yjädÿ jim Roma

¹¹ Tugiig po' ñich ajcxy anajty ti n'ijtni jim. Chi ñich ajcxy nbarcotigiïy ma tüg barco huïdi anajty je tuuboj tiempo ti yajnaxy jim Malta. E je barco capitán jim anajty ycogajpity Alejandría. E je barco ymiid anajty ahuinax huïdi anajty yxiï Cástor etz Pólux huïdi ajcxy dios'ajtpy. ¹² Chi ñich ajcxy oy njäty ma je barco jättac huïdi anajty yxiï Siracusa. E jim ñich ajcxy nhui'miïy tugiig xiï. ¹³ Ndzoñich ajcxy Siracusa barcojoty, ñicxy ñich ajcxy mejypa' mejypa', ixti nja'tyich ajcxy jim Regio. Com jabom oy ypidzimy jinboj, chi co maax oy nja'ty ñich ajcxy Puteoli. ¹⁴ E jim ñich ajcxy nbaaty nijëjity jäy huïdi anajty mijpidaacp Jesús. Je' ajcxy xycohuaniïyich co ñich ajcxy jim hui'mipy tüg seamaan. Chi ñich ajcxy jadüg'oc ndzooñ, nnicxyich ajcxy jim Roma. ¹⁵ Je mibijcpidijc ajcxy huïdi anajty jim Roma ymidou ajcxy ayuc co ñich anajty ajcxy jim ñicxy, chi ajcxy chooñ nijëjity oy xyjijpcobadiïygixyich ma je cajp mercado miid huïdi anajty yxiï Foro de Apio. Jacjadyii mibijcpidijc oy xyjijpcobadiïyich ma tüg jättac huïdi anajty yxiï, Tres Tabernas. Co Pablo jijpc'o'ixiïy je mibijcpidijc ajcxy, chi Dioscojuyip yajnaxy etz ñayjihuiïyi janch jotcujc. ¹⁶ Co ñich ajcxy nja'ty jim Roma, chi je soldado huindzin cïeyejy je machyjäy ma je comandante, per a'ixiïyb co Pablo tzinäy ahuingujc ma tüg pijctzoydijc, jëyi anajty tüg soldado ycuend'adyii.

Chi Pablo Dios y'ayuc capxhuäcxi jim Roma

¹⁷ Tugiig xii maabi Pablo anajty yjäty jim Roma co capxyñiguejxy je judío huinmij'anäctijc huïdi anajty ajcxy

tzinaayb jim Roma. E co ajcxy ñaymujci, chi Pablo yminañ:

—Migügtijc ajcxy, oy ñich ca' ti ndundigooyich miidi judío jäy ajcxy etz miid ajt nmij'ap nmijteedy ycötújcin, chi je judíojäy ajcxy xymajchich etz xyciyejcich ma romano tungmiidpi jim Jerusalén.¹⁸ Co je romano tungmiidpi ajcxy xy'amidooyich, hui'n'it ajcxy xyjanajtmadzihuaañich, ca' ti ajcxy paaty ma ñich huidi ajcxy xyajco'ögihuibich.¹⁹ Co je judíojäy yjotmätcoty ajcxy, ca' ajcxy a'ixiy co nyajnajtmadzihuibich, chi nayñibijctzohuiyich co nyajtiydunipyich ma je mij'ane'mbi ya Roma, oy ñich ca' ti xihuin nmiidity miid ñich nmigonaax nmigogajpich.²⁰ Paady ti ngapxyñiguejxcixy co nyajmiidmiydäga'ñ ajcxy tigix co nmach'ityich. Miid co ñich ajt n'ahuijxim co Dios nihuána'ñ yajnidzöga'ñ yi Israel jäy etz yajjugypiga'ñ je jäy tiibi y'öccixy. Paady jadachambi nyajpaadyich mach.

²¹ Chi ajcxy y'adzooy:

—Ca'ni ñich ajcxy ni ti necy xyñijäty huidi tzoomb jim Judea miid miich ycixpi. E ni tüg ajt nmigügtijc ca' jibic xyñimiydägy.²² Nja'amido'idaamyich jadu'n nej miich mmiydägy, com nnejhuiybich co huen yma'ámyity jäy ymidzip'ajty je jemybi y'ijxpjcin.

²³ Chi tüg xii ajcxy agapxtujcy. Co oy paady mina anajty ti agapxtujccixy, chi mayjäy ñayyöymujci ma je Pablo anajty jättac miidity. Jopy ajcxy yajtzondacy capxi miydägi ixti ycootztzuu'iiy, jadu'n Pablo tzachyajnimaaygixy je Dios y'ayuc nej Dios yhuinma'ñ miidity. E yajjothuimbidaangixy anajty ma je Jesús miid co capxticxy je Moisés ycötujcin nej anajty yjaybetyity, etz jacjadyii ayuc cojaaybi ñecy.²⁴ Nijéjity cöbijc ajcxy nej Pablo anajty

ymina'ñ, etz nijëjity ca' ajcxy mibijcy. ²⁵ Co ca' anajty ajcxy miñ xyipy yajtügüy yhuinma'ñ, chi ajcxy icy ca'ixy yöychóongixni. Chi Pablo yminañ:

—Tiytudägy je Espíritu Santo nimay je nmij'ap nmijteedy ajt co yajcapxy je profeta Isafas co yminañ:

²⁶ Nicx nima' je jäy ajcxy: Miich ajcxy oy mjamidohuipy n'ayucich, per ca' ajcxy mhujnjihuihuip; oy mjahuindiicxixipy, e ca' ajcxy mhujnjihuihuipy.

²⁷ Com jada jäy ajcxy hue' yjot'ahuimbijtcixy janch juuñ, e ymidoogixy oyñinej, jadu'n nej jihuiy yhuimbidz'ijtcixy, e ni ca' y'oc'íjxcixy miid yhuin e ni ca' ocmidoogixy miid yta'tz'ac, ni ca' huinjihuiyigixy miid yjot yhuinma'ñ, ni ca' minipy ajcxy ma ich jigix myajtzögibich.

²⁸ Nejhuíyigixy miich ajcxy co jadachambi etz jacnicxpi xii tiempo Dios y'ahuaniyb y'ayuc ytiy'ajt nej jëbi jäy y'alma ajcxy yajnidzögipy ma je jäy ajcxy huidi ca' yjudíojäyity, e je' ajcxy y'amido'idipy.

²⁹ Co Pablo jadu'n nimay ajcxy, chi ajcxy ñicxtáaygixni chach ñayhuin'ibéjtigixy ñayhuingapxpéjtigixy miñ xyipy.

³⁰ Pablo mejtz jimijt jim chinay ma je pijctzoydijc jim Roma, e yajxon xiic'adzoy capx'adzoy pin miñ yco-gapxiyii. ³¹ Janch agujc jotcujc anajty capxhuäcxy je Dios y'ané'min, e yaj'ixpicy je Huindzin Jesús ytiy'ajt, e ni pin ma ycapx'adugyii.

El Nuevo Testamento en mixe de Coatlán

New Testament in Mixe, Coatlán (MX:mco:Mixe, Coatlán)

copyright © 1976 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Coatlán Mixe (Mixe, Coatlán)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixe, Coatlán [mco], Mexico

Copyright Information

© 1976, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixe, Coatlán

© 1976, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

